

An Maayo Na Barita Manungod Kan JESU-CRISTO Na Ginsurat Ni MATEO

PAARAM

Ginsabi san mga namumuno san nagaturuod kasadto na ini si Mateo na nagsurat sani na libro usad man kuno san mga disipulos ni Jesus. Nagsurmaton siya didi manungod san buhay ni Jesus tuna san gin-anak siya hasta sa iya kamatayon kag hasta man sa pagkabuhay niya gihapon. An mga parte sani na libro amo ini:

Pagkaanak kan Jesu-Cristo *1:1–2:23*

An katukduan ni Juan na Parabunyag *3:1-12*

An pagbunyag kag pagtintar kan Jesus *3:13–4:11*

An pagtukdo ni Jesus sa Galilea *4:12–18:35*

An pagtukdo ni Jesus kag pagbiyahe pa-Jerusalem *19:1–25:46*

An pagkapatay kag pagkabuhay gihapon ni Jesus *26:1–28:20*

An Mga Kalulululuhi Ni Jesu-Cristo

(Lucas 3:23-28)

- 1** Amo ini an mga kalulululuhi ni Jesu-Cristo na kalahi ni David kag kalahi man ni Abraham.
- 2** Si Abraham ama ni Isaac na ama ni Jacob. Si Jacob naman ama ni Juda kag san iya mga kamaranghod na lalaki.
- 3** Ini si Juda ama ninda Fares kag Zara na an iloy si Tamar; si Fares naman ama ni Esrom na ama ni Aram.

- 4 Si Aram ama ni Aminadab na ama ni Naason na ama naman ni Salmon.
- 5 Si Salmon ama ni Booz na an iloy si Rahab. Si Booz naman ama ni Obed na an iloy si Ruth, tapos si Obed ama ni Jesse
- 6 na ama san nagin hadi na si David. Tapos, si David ama ni Solomon na an iloy dati asawa ni Urias.
- 7 Si Solomon naman ama ni Roboam na ama ni Abias na ama naman ni Asa.
- 8 Si Asa ama ni Josafat na ama ni Joram na ama naman ni Ozias.
- 9 Si Ozias ama ni Jotam na ama ni Acaz na ama naman ni Esequias.
- 10 Si Esequias ama ni Manases na ama ni Amon na ama naman ni Josias.
- 11 Ini siya ama ni Jeconias kag san iya mga kamaranghod na lalaki. Sana na panahon nangyari an pagkabihag san mga taga-Israel sa Babilonia.
- 12 Pakatapos sani:
si Jeconias nagin ama ni Salatiel na ama ni Zorobabel.
- 13 Si Zorobabel ama ni Abiud na ama ni Eliaquim na ama naman ni Azor.
- 14 Si Azor ama ni Sadoc na ama ni Aquim na ama naman ni Eliud.
- 15 Si Eliud ama ni Eleazar na ama ni Matan na ama naman ni Jacob.
- 16 Ini siya an nagin ama ni Jose na asawa ni Maria na nagin iloy ni Jesus na ginatawag na Cristo.
- 17Kun sugad nagkaigwa sin katorse na kalulululuhan tuna kan Abraham hasta kan David. Nagkaigwa man sin katorse na mga kalulululuhan tuna kan David pakadto sa pagkabihag san mga taga-Israel sa Babilonia. Tapos, katorse naman na kalulululuhan tuna sa pagkabihag sa Babilonia hasta kan Cristo.

An Pagkaanak Kan Jesu-Cristo

(Lucas 2:1-7)

18Niyam amo ini an pagkaanak kan Jesu-Cristo. San karaslon pa lang an iya iloy na si Maria kan Jose kag wara pa sinda magbiyo, naaraman na niya na nagbudos si Maria. Nangyari ini sa gahom san Espirito Santo pero dili ini aram ni Jose. 19Kay matanos siya na tawo nag-isip na bulagan si Maria pero sa sikreto lang kay dili niya gusto na maaluhan siya sa kadamuan.

20San ginaisip-isip ini ni Jose, may anghel san Ginoo na nagpakita sa iya sa damgo kag nagsabi, “Jose, kalahi ni David, ayaw pag-alang-alang pag-ako kan Maria na magin asawa mo kay an iya pagbudos paagi sa gahom san Espirito Santo. 21Magaanak siya’n lalaki kag pagangaranan niyo siya’n Jesus dahil na siya an masalbar san iya mga katawuhan sa inda mga kasal-an.”

²²Nangyari ini tanan agod matuman an ginsabi san Ginoo paagi sa propeta na amo ini,

²³“Tandai, may birhen na magabudos tapos magaanak sin lalaki na pagatawagong Emmanuel (na an gusto sabihon, ‘An Dios adi sa aton.’)”^a

²⁴Pagmata ni Jose gintuman niya an ginsugo sa iya san anghel san Ginoo. Kaya ginpakasalan niya si Maria, ²⁵pero wara sinda magdurog hasta na siya nag-anak. Lalaki an gin-anak niya kag pagkatapos an bata ginngaranan ni Jose sin Jesus.

An Mga Madunong Na Tawo Hali Sa Sirangan

2 ¹San gin-anak si Jesus sa lungsod san Betlehem sa probinsya san Judea si Herodes amo an hadi. Sani na panahon may nag-arabot na mga madunong na tawo sa Jerusalem hali sa nasyon sa sirangan. ²Nagahunga sinda, “Hain an gin-anak na magigin hadi san mga Judio? San sa sirangan pa kami nakita namon an bituon na tanda na siya nabuhay na kaya nagkadi kami agod sambahon siya.”

³Pakabati sani san hadi na si Herodes kinulbaan gayod siya hasta an tanan na mga taga-Jerusalem. ⁴Kaya ginpatiripon niya an tanan na mga namumuno san kapadian kag san mga paratukdo san Kasuguan tapos ginhunga kun diin ianak an Cristo na magigin hadi san mga Judio.

⁵Sinabat siya ninda. “Sa Betlehem sa Judea kay ini susog sa ginsurat san propeta,

⁶‘Lungsod san Betlehem sa kadutaan san mga lahi ni Juda, dili ka gayod an pinakamenos na lungsod didto, kay may mamumuno na mahali sa imo na amo an magapamahala san akon mga katawuhan, an mga taga-Israel.’”^b

⁷Kaya ginpatawag ni Herodes idto’n mga madunong na tawo sa sikreto lang na makigkita sa iya kag ginhunga sa inda kun kasan-o gayod nagpakita an bituon. ⁸Pakaaram niya nagtugon sa inda, “Magpa-Betlehem kamo kag hanapon sin maayo an bata. Kun makit-an niyo siya paaramon niyo ako kay agod makakadto man ako kag makasamba sa iya.”

⁹Pakabati san ginsabi san hadi nagralakat na sinda. Sa inda paglakat nakita an bituon na nagpakita sa sirangan. Amo ini an nagagiya sa inda hasta na nag-abot sa tungod san lugar na nahuhulidan san bata. Tapos nag-udong. ¹⁰Pakakita ninda sani na nangyari nalipay gayod sinda kag nagsulod sa balay.

¹¹Pag-abot ninda didto nakit-an an bata kaupod si Maria na iya iloy. Nagruluhod dayon sinda kag nagsamba sa iya. Pakatapos inabrihan an

^a 1:23 Kitaa sa Isaias 7:14. ^b 2:6 Kitaa sa Mikas 5:1.

inda mga surudlan kag naghilad sa iya sin mga regalo na oro, mira kag mahal na kamangyan. ¹²Myintras didto pa sinda ginpadaanan sinda san Dios paagi sa damgo na dili magbalik kan Herodes. Kaya nag-uli sinda sa inda sadiri na nasyon na iba na an gin-agihan.

An Pagdulag Pakadto Sa Ehipto

¹³Pakahali lang ninda may damgo si Jose. Didi nagpakita sa iya an anghel san Ginoo na nagasabi, “Magbangon ka, iupod an bata kag san iya iloy, tapos dumulag kamo pa-Ehipto kay hahanapon ni Herodes an bata agod patayon. Tapos didto lang anay kamo hasta na sabihan ko ikaw.”

¹⁴Kaya nagbangon dayon si Jose kag gin-upod an bata kag san iloy sani pa-Ehipto sana mismo na gabi. ¹⁵Pakatapos nag-istar sinda didto hasta san pagkamatay ni Herodes. Nangyari ini agod matuman an ginsabi san Ginoo na paagi sa propeta,

“Gintawag ko an akon anak hali sa Ehipto.”^c

An Nangyari Sa Mga Kabataan

¹⁶Daku-dako gayod an kaurit ni Herodes pakaaram na linuko siya sadto'n mga madunong na tawo. Kaya nagsugo siya na patayon didto sa Betlehem kag sa mga baryo sani an tanan na mga bata na lalaki na may duha ka tuig an edad paubos. Susog ini sa panahon na iya naaraman sadto'n mga madunong na tawo na nagpakita an bituon. ¹⁷Paagi sani natuman an ginsabi san propeta na si Jeremias,

¹⁸“May nabati na tangis, nagabakho kag malanog na pagnguyngoy sa Rama.

Ginatangisan ni Raquel an iya mga anak kag habo mag-udong kay sinda tanan patay na.”^d

An Pagbalik Pakadto Sa Nazaret

¹⁹Niyan pakapatay ni Herodes may anghel san Ginoo na nagpakita gihapon kan Jose sa damgo didto sa Ehipto na nagasabi, ²⁰“Magbangon ka, darha an bata kag san iya iloy tapos magkadto kamo sa Israel kay patay na idto'n mga nagahandom na ipapatay an bata.”

²¹Nagbangon si Jose kag gin-upod an bata kag san iloy sani pakadto sa Israel. ²²Pero pakaaram niya na si Arquelao an nagsubli sa iya ama na si Herodes bilang hadi san Judea nahadlok si Jose na magbalik didto. Ugaling dahilan sa ginpadaanan na siya sa damgo naghali siya kag nagpakadto sa Galilea. ²³Didto naman siya nag-istar sa lungsod na ginatawag na Nazaret. Paagi sani natuman na an ginsabi san mga propeta manungod kan Jesus, “Pagatawag siya na Nazareno.”

^c 2:15 Kitaa sa Oseas 11:1. ^d 2:18 Kitaa sa Jeremias 31:15.

An Katukduan Ni Juan Na Parabunyag
(*Marcos 1:1-8; Lucas 3:1-9, 15-17; Juan 1:19-28*)

3 ¹Nag-abot an panahon na magapakita si Juan na Parabunyag. Pagpakita niya nagtukdo siya sa Judea sa disyerto. Amo ini an iya mensahe sa mga nagakaradto sa iya, ²“Magbasol kamo kag magbaya san pagkasala kay haros magtuna an pagahadi san Dios.” ³Si Juan an ginsambit san propeta na si Isaias san magsabi siya,

“May nagasiyak sa disyerto

‘Preparara an agihan para sa pag-abot san Ginoo.

Tadunga an iya mga pagaagihan.’”^e

⁴Nakasul-ot si Juan sin bado na himo sa barahibo san hayop na ginatawag na kamelyo. Ginpahaan niya sin anit kag an iya lang pagkaon mga duron kag dugos. ⁵Niyan may nagkaradto sa iya na damu-damo na taga-Jerusalem, taga-Judea kag mga tagaprobinsya sa magluyo san suba san Jordan. ⁶Didto sa suba san Jordan ginbunyagan niya sinda na nagaako san inda kasalan.

⁷San makita niya na damo’n mga tawo’n Pariseo kag mga Saduceo an nagaarabot agod magpabunyag gin-uritan niya sinda, “Kamo na baga’n mga sawa, nano, ginaisip niyo na makadulag sa maabot na grabe na kaurit san Dios? ⁸Kun nagabasol kamo kag magbaya san pagkasala, maghimo’n mga pagpamatuod sani. ⁹Pero basi iniisip niyo na dili na niyo kinahanglan magbaya pa sa iyo pagkasala kay si Abraham an iyo kalulululuhi kaya masasalbar na kamo. Ayaw kamo pag-isip sana. Ginasiguro ko sa iyo na bisan mga kalahi kamo ni Abraham kinahanglan niyo magbasol kag magbaya sa pagkasala. Kun habo kamo, kaya san Dios na makahimo sin tunay na mga kalahi ni Abraham hali sani na mga bato didi imbes sa iyo. ¹⁰Tandai pa ini: baga’n mga kahoy kamo kag yana preparado na an wasay na iuutod sa gamot san mga kahoy. Idto’n dili nagabunga’n matahom pagapuludon kag igadabok.”

¹¹Sabi pa ni Juan sa kadamuan, “Ako an nagapambunyag sa iyo paagi sa tubig bilang tanda na nagbasol kamo san kasal-an kag nagbaya sani pero may maabot na mas makagagahom pa ki sa akon kaya dili ngani ako angay bisan magdara san iya mga sandalyas. Siya an magabunyag sa iyo paagi sa Espirito Santo kag kalayo. ¹²Pagabulagon niya an mga maraot na tawo sa mga maayo pareho san paghimalid para ibulag an mga upa kag titipunon naman an mga humay sa kamalig. Tapos an mga upa susunugon niya sa dili mapaparong na kalayo.”

An Pagbunyag Kan Jesus
(*Marcos 1:9-11; Lucas 3:21-22*)

¹³Sani naman na panahon si Jesus na hali sa Galilea nagpakadto sa suba san Jordan agod magpabunyag kan Juan. ¹⁴Ginabalibadan kuntani

---

^e 3:3 Kitaa sa Isaias 40:3.

siya ni Juan na nagasabi, “Ako an nagakinahanglan na bunyagan mo pero ikaw lugod an nagkadi sa akon.”

¹⁵Sinabat siya ni Jesus, “Himuon ta ini yana dahilan na amo ini an dapat mangyari agod matuman an tanan na kagustuhan san Dios.” Kaya nagtugot si Juan kag ginbunyagan si Jesus.

¹⁶Niyan pakabunyag kan Jesus naghaw-as siya dayon sa tubig. Tapos nagbuka an langit kag nakita niya an Espirito san Dios na nagapaitsura baga’n salampati nagalusad pakadto sa iya. ¹⁷Tapos may boses na nabati hali sa langit, “Ini an akon palangga na anak na ginakalipay ko gayod.”

An Pagtintar Kan Jesus
(*Marcos 1:12-13; Lucas 4:1-13*)

4 ¹Pakatapos sani gin-giyahan si Jesus san Espirito Santo pakadto sa disyerto agod matintaran san demonyo. ²Nag-ayuno si Jesus sin 40 na adlaw kag 40 na gab-i. Pakatapos ginutom siya. ³Sani nag-abot an nagatintar kag sinabihan siya, “Kun matuod na anak ka man gayod san Dios sugua ini na mga bato na magin tinapay.”

⁴Pero nagsabat si Jesus, “Nasurat sa Banal Na Kasuratan, ‘Dili lang tinapay an makapabuhay sa tawo kundi an kada surmaton san Dios.’”^f

⁵Pakatapos gin-upod siya san demonyo sa banal na syudad kag pinatindog sa alituktok san templo. ⁶Tapos, ginsabihan naman, “Kun matuod na anak ka man gayod san Dios, lumukso ka hali didi kay nasurat,

‘Pagasuguon niya an iya mga anghel na atamanon ka.

Kaya pagahuyutan ka ninda agod bisan an imo mga tiil dili masakitan sa bato.’”^g

⁷Pero ginsabihan siya ni Jesus, “Nasurat man, ‘Dili mo dapat pagporbaran an Ginoo na imo Dios.’”^h

⁸Gin-upod naman siya san demonyo sa tuktok san hataas gayod na bukid kag ginpakita sa iya an tanan na kahadian san kinab-an kag san kabantugan sani. ⁹Tapos, sinabihan siya, “Ini tanan ihahatag ko sa imo kun magluhod ka kag magsamba sa akon.”

¹⁰Pero, sinabat siya ni Jesus, “Humali ka, Satanas, kay nasurat, ‘Sambaha an Ginoo na imo Dios kag siya lang gayod an imo dapat pagsirbihan.’”ⁱ

¹¹Pakatapos binayaan siya san demonyo kag nag-arabot an mga anghel agod mag-ataman sa iya.

---

^f 4:4 Kitaa sa Deuteronomio 8:3   ^g 4:6 Kitaa sa Salmo 91:11,12.   ^h 4:7 Kitaa sa Deuteronomio 6:16.   ⁱ 4:10 Kitaa sa Deuteronomio 6:13.

Nagatuna Si Jesus Pagtukdo
(*Marcos 1:14-15; Lucas 4:14-15*)

¹²Niyan pakabarita ni Jesus na ginpapriso si Juan nagbalik siya sa Nazaret sa Galilea. ¹³Dili nagdugay naghali siya didto kag nag-istar sa Capernaum sa higad san danaw na lungsod sa lugar san Zebulun kag Neftali. ¹⁴Nangyari ini agod matuman an ginsabi san propeta na si Isaias na,

¹⁵“Mga tawo didto sa lugar san Zebulun kag Neftali,
sa may kalundan man sa patabok san Jordan kag sa Galilea na may
nagaistar na damo na mga dili-Judio,

¹⁶kamo na nabubuhay sa kadulman san kasal-an nakakita sin grabe na
kapaw-an.

Idto man na mga nagaistar sa lugar na may anino san kamatayon
nabanaagan sani!”^j

¹⁷Tuna sadto nagpahayag si Jesus sani na mensahe, “Magbasol kamo
san iyo kasal-an kag magbaya sani kay haros magtuna na an pagahadi
san Dios.”

Nagatawag Si Jesus San Una Na Mga Disipulos
(*Marcos 1:14-20; Lucas 5:1-11*)

¹⁸Myintras nagalakat si Jesus sa higad san danaw san Galilea nakita
niya an magmanghod na Simon na ginatawag na Pedro kag san manghod
sani na si Andres. Mga parapangisda sinda kaya adto didto sinda sa
lawod nagapanglambat. ¹⁹Nagatawag siya sa inda, “Mag-upod kamo sa
akon kay tukduan ta kamo na magin mga parapanglambat sin mga tawo.”
²⁰Ginbayaan dayon ninda an mga lambat kag nag-upod sa iya.

²¹Sa uruunhan may nakita naman siya na duha pa na magmanghod
na sinda Santiago kag Juan na mga anak ni Zebedeo. Adto sinda sa inda
sakayan na nagatungkap san inda mga lambat kaupod an ama, tapos
gintawag sinda ni Jesus. ²²Kaya ginbayaan man dayon ninda an inda
ama na si Zebedeo sa sakayan kag nag-upod naman kan Jesus.

Si Jesus Nagapangayo Sin Mga May Sakit
(*Lucas 6:17-19*)

²³Ginpanglibot ni Jesus an bilog na Galilea na nagapangtukdo sa inda
mga sinagoga, nagapahayag san Maayo Na Barita san kahadian kag
ginapaayo an manlain-lain na sakit kag mga dipirensya sa lawas san mga
tawo. ²⁴Tapos an barita manungod sa iya nakalukop sa bilog na Siria.
Kaya gindara sa iya an tanan na mga masakiton na may manlain-lain na

---

j 4:16 Kitaa Isaias 9:1,2.

ginabatyag kag kasakitan. Amo man an mga nagkasurudlan san maraot na espiritu, mga buntugon kag mga paralitiko kag ginpaayo naman niya sinda tanan. ²⁵Damo na katawuhan an nagsurunod sa iya. Taga-Galilea sinda, taga-Decapolis, taga-Jerusalem, taga-Judea kag may hali pa sa unhan san Jordan.

An Pagtukdo Ni Jesus Sa May Itaas San Bukid

5 ¹Pakakita ni Jesus san damu-damo na mga tawo nagsagka siya sa bukid. San mag-ingkod siya nag-arapiki an iya mga disipulos. ²Tapos nagtuna siya pagsurmaton kag amo ini an iya katukduan.

An Tunay Na Kalipayan

(Lucas 6:20-23)

- ³ “Malipay an mga nagaako na kinahanglan gayod ninda an Dios kay para sa inda an kahadian san langit.
- ⁴ Malipay an mga nagaagrangay kay pagalipayon.
- ⁵ Malipay an mga mapainubuson kay iiredaron ninda an bilog na kinab-an.
- ⁶ Malipay an mga nagahandom gayod na magtuman san kagustuhan san Dios pareho san tawo na ginagutom kag ginauhaw kay tutumanon san Dios an inda ginahandom.
- ⁷ Malipay an mga maluluy-on kay pagakaluy-an man sinda san Dios.
- ⁸ Malipay an mga may malinis na tagipusuon kay makakaatubang ninda an Dios.
- ⁹ Malipay an mga nagapasiro kay tatawagong sinda na mga anak san Dios.
- ¹⁰ Malipay an mga ginapasakitan sa pagtuman ninda sa pagbuot san Dios kay para sa inda an kahadian san langit.
- ¹¹ “Malipay kamo kun ginatuya-tuya kamo san mga tawo, ginapasakitan kag ginapakaraot paagi sa mga buwa dahilan sa pagsunod niyo sa akon. ¹²Magsadya kamo kag magkalipay kay dako gali an nakatigana para sa iyo na premyo sa langit. Pareho man sani an pagpasakit sadto’n nagkauruna sa iyo na mga propeta.

Pareho Kamo San Asin Kag Ilawan

(Marcos 9:50; Lucas 14:34-35)

¹³ “Pareho kamo san asin para sa kinab-an pero kun an asin mawar-an sin lasa pan-o pa ini mapapaarat gihapon? Wara na ini’n pulos pa kundi itapok, tapos tamak-tamakan lang san mga tawo.

¹⁴ “Kamo ilaw para sa kinab-an pareho san syudad na nasa ibabaw san bukid dili matatago. ¹⁵Wara gayod sin masindi sin ilawan tapos isusulod la sa baldi kundi ginabutang sa dapat na tungtungan agod makapapawa

sa tanan na ada sa sulod san balay. ¹⁶Sugad man kamo talinguhaa na magin ilaw para sa katawuhan na makita man lugod ninda an iyo matanos na hinimuan kaya pagaumawon an iyo Ama na adto sa langit.

An Katukduan Manungod Sa Kasuguan

¹⁷“Ayaw niyo paghunaa na nagkadi ako agod paraon an Kasuguan ni Moises kag an katukduan san mga propeta kundi agod tumanon ini tanan. ¹⁸Ginasiguro ko sa iyo na myintras may langit kag duta wara’n mapapara na parte o linya sani na Kasuguan hasta na matuman an tanan. ¹⁹Kaya pagakilalahon na bantog sa kahadian san langit an magtuman san Kasuguan kag magtukdo sa mga iba na amo man an himuon. Pero ibibilang naman na wara’n pakinabang sa kahadian san langit an makasala bisan sa usad la na sugo kag magtukdo sa iba na amo man an himuon. ²⁰Tandaan an ginasabi ko: kun an iyo pagkamatanos dili maglabaw san sa mga Pariseo kag mga paratukdo san Kasuguan dili gayod kamo makasulod sa kahadian san langit.”

An Katukduan Manungod Sa Kaurit

²¹Nagpadayon si Jesus, “Nabatian na niyo an ginsabi ni Moises sa aton mga kalulululuhi, ‘Dili ka magpatay kay an magpatay pagahusgaran.’ ²²Pero amo ini an masasabi ko, bisan an maurit sa iya kapwa pagahusgaran man. An magpakaalo sa iya kapwa pagapaatubangon sa pinakahataas na korte san mga Judio kag an magsabi sa iya kapwa, ‘Buang ka!’ pagahusgaran para sa kalayo sa impyerno.

²³“Kaya kun makadto ka sa altar san Dios para maghalad, tapos madumduman mo na an imo kapwa may maraot na buot sa imo, ²⁴insigida bayai anay an imo halad sa atubangan san altar. Tapos kumadto ka sa iya agod makigsiro. Pakatapos bumalik ka kag amo na maghalad.

²⁵“Kun may tawo na masampa sin kaso kontra sa imo, makiulian ka tulos myintras nagapakadto pa lang kamo sa husgado kay basi iintriga ka sa huwes kag ihatag ka niya sa gwardya, tapos prisuhon ka. ²⁶Kun mangyari dili ka gayod makaluwas hasta na mabayadan an tanan mo na nautang.

An Katukduan Manungod Sa Pagpanambay

²⁷“Nabatian na niyo an nasabi sa Kasuguan, ‘Dili ka magpanambay!’^k ²⁸Pero amo ini an masasabi ko, kun may nagaturok sa babayi na may malaw-ay na paghandom nagkasala na siya’n pagpanambay sa iya sadiri na tagipusuon. ²⁹Usad pa, kun an imo tuo na mata amo an dahilan san

---

^k 5:27 Kitaa sa Exodo 20:14.

imo pagkakasala, lukata kag itapok ina. Mas maayo pa na mawar-an sin usad na parte san imo lawas kisa an bilog mo na lawas itapok sa impyerno. ³⁰Dili la ina, kun an dahilan san imo pagkakasala amo an imo tuo na kamot, utuda kag itapok. Mas maayo pa na mawar-an sin usad na parte an imo lawas kisa an bilog mo na lawas itapok sa impyerno.

An Katukduan Manungod Sa Pagbulag Sin Mag-asawa
(*Mateo 19:9; Marcos 10:11-12; Lucas 16:18*)

³¹“Nasabi man sa Kasuguan, ‘Kun may makigbulag sa iya asawa na babayi, dapat na hatagan niya siya’n kasuratan san inda pagbulag.’^l
³²Pero amo ini an masasabi ko, kun may lalaki na makigbulag sa iya asawa dahil sa nano man na dahilan, pwera lang kun nagpanambay na ini, ginapakasala niya siya’n panambay kun mag-asawa ini gihapon. Nagakasala man sin pagpanambay an mag-asawa sa babayi na ginbulagan.

An Katukduan Manungod Sa Pagsumpa

³³“Nabatian pa niyo an ginsabi ni Moises sa aton mga kalulululuhi kasadto pa, ‘Dili ka magbuwa kundi tumanon an nano man na ginsumpa mo sa Ginoo.’^m

³⁴“Pero amo ini an masasabi ko, ‘Dili ka gayod magsumpa kun magtuga. Ayaw pagsumpa paagi sa pagsambit san langit kay ina an trono san Dios, ³⁵ni paagi san duta kay ina an tungtungan san iya tiil, ni paagi san Jerusalem kay ina an syudad san Makagagahom na Hadi. ³⁶Ayaw man pagsumpa na magsambit san imo sadiri na ulo kay bisan usad man san imo buhok dili mo kaya na papution o paitumon. ³⁷Kaya sabihon mo na lang na oo kun oo an igasabat, kag dili kun dili. Nagahali na sa demonyo an nano man na magsobra pa sana.

An Katukduan Manungod Sa Pagbalos
(*Lucas 6:29-30*)

³⁸“Niyan nabati man niyo na nasabi sa Kasuguan, ‘Mata sa mata kag ngipon sa ngipon an pagahusgar niyo.’ⁿ

³⁹“Pero amo ini an masasabi ko, ayaw pag-ato sa mga maraot na tawo kundi kun sampadungon ka sa tuo mo na pisngi, pabayaon la siya na sampadungon pa hasta an luyo. ⁴⁰Sugad man kun iakusar ka para kuhaon an imo bado, pabayaon la siya na kuhaon pa an imo alikboy. ⁴¹Kun may magpirit sa imo na magpaupod sin usad ka kilometro para magbitbit san iya kargada, updan mo pa hasta sa duha ka kilometro.

---

^l 5:31 Kitaa sa Deuteronomio 24:1.   ^m 5:33 Kitaa sa Deuteronomio 23:21.   ⁿ 5:38 Kitaa sa Exodo 21:24.

42 Tagaan mo an nagapangayo sa imo kag ayaw pagbalibadi an magautang sa imo.

An Pagkamuot Sa Kaaway

(Lucas 6:27-28, 32-36)

43 “Nabatian pa niyo an nasabi sa Kasuguan, ‘Kamut-an niyo an iyo katakin kag kabadlian an iyo kaaway.’”

44 “Pero amo ini an masasabi ko, kamut-an niyo an iyo kaaway kag ipangadyi idto’n nagapasakit sa iyo 45 agod maipakita niyo na tunay kamo na mga anak san iyo Ama na adto sa langit tungod na siya an nagapasirak san adlaw sa mga maraot kag matanos kag amo man an nagapauran sa inda tanan. 46 Kay kun an mga namumut-an niyo idto lang na may pagkamuot sa iyo ayaw niyo paglaumi na pagapremyuhan kamo san Dios. Nano, dili ginahimo man ina san mga makasal-anon na parasukot san buwis? 47 Kay kun an iyo ginatin-o an iyo lang mga kakilala, nano an kaibahan sa pagkamuot niyo sani sa iba? Nano, dili ginahimo man ina san mga dili-Judio? 48 Kaya magpakabanal kamo na pareho man san Dios na iyo Ama sa langit.”

An Katukduan Manungod Sa Kaluoy

6 1 Nagpadayon si Jesus, “Paghimat na dili niyo ginahimo an iyo mga maayo na himo agod dayawon lang kamo san mga tawo. Kun himuon niyo ini, dili kamo babalusan san iyo Ama sa langit.

2 “Kaya kun may gusto sa iyo maglimos, ayaw pagpadayaw sa sadiri paagi sa pagpatunog sa trumpita sana mismo na oras na pareho san mga pakita’n-tawo lang na ginahimo sa sulod san mga sinagoga kag bisan sa mga kamino agod dayawon sinda san mga tawo. Ginasiguro ko sa iyo na nabaton na ninda an balos. 3 Pero kun ikaw maglimos, sa sikreto lang. Halimbawa, ayaw pag-ipaaram sa wala mo na kamot kun nano an ginahimo san imo tuo, 4 kay agod an imo Ama na amo an nakakita san tanan na ginahimo mo sa sikreto amo an mabalos sa imo.

An Katukduan Manungod Sa Pagpangadyi

(Lucas 11:2-4)

5 “Niyan kun kamo nagapangadyi ayaw pag-irog sa mga pakita’n-tawo lang. Naiila sinda mangadyi na nakatindog sa mga sinagoga kag sa mga kanto san mga kamino agod makita san mga tawo. Ginasiguro ko sa iyo na nabaton na ninda an balos. 6 Pero kun ikaw magapangadyi, magsulod sa imo kwarto, sirahi an pwertahan kag mangadyi sa imo Ama na dili nakikita. Tapos siya na maaram san ginhimo mo sa sikreto an mabalos sa imo.

◦ 5:43 Kitaa sa Levitico 19:18.

7“Niyán sa iyo pangadyion ayaw pagparasurmaton sin mga wara'n pulos pareho san ginahimo san mga dili-Judio kay nagahuna sinda na paagi san inda halaba na mga pagpangadyi babation sinda. 8Ayaw pag-irog sa inda kay aram na dati san iyo Ama kun nano an kinahanglan niyo antes kamo mangayo sa iya. 9Pareho sani an iyo pagpangadyi, 'Ama namon sa langit, pagalangan an banal mo na ngaran, 10Mag-abot lugod an pagahadi mo sa duta. Matuman man an pagbuot mo didi sugad man sa langit. 11Hatagi man kami yana san amon kinahanglan na pagkaon. 12Patawada kami san amon mga sala pareho san pagpatawad namon san mga nagkasala sa amon. 13Ayaw man kami pagtuguti na masugtan kundi ilikay kami sa karautan kay ikaw an pinakalabaw na hadi na may poder kag gloria hasta na lang.' 14“Kaya kun patawadon niyo an mga nagkasala sa iyo, pagapatawadon man kamo san iyo Ama sa langit. 15Pero kun dili niyo sinda mapatawad, dili man kamo papatawadon san iyo Ama sa langit.

An Katukduan Manungod Sa Pag-ayuno

16“Kun mag-ayuno kamo, ayaw pagkuris-ong na pareho san mga pakita'n-tawo lang. Sinda nagakuris-ong agod makita san mga tawo na sinda nagaayuno. Ginasiguro ko sa iyo na nabaton na ninda an balos. 17Pero kun mag-ayuno kamo, sudlaya an iyo buhok kag maghiram-os, 18agod dili mamangnuhan san mga tawo an iyo pag-ayuno kundi an iyo lang Ama na dili nakikita. Tapos siya na maaram san tanan na ginahimo sa sikreto amo an mabalos sa iyo.

An Kayamanan Sa Langit

(Lucas 12:33-34)

19“Dili kamo magtipon sin kayamanan didi sa mundo kun diin pagabukbukon, pagakalawangon kag may mga tawo na magapirit pagsulod agod mangawat. 20Kundi magtipon lugod kamo'n kayamanan sa Dios sa langit na wara sin makasira bisan bukbok o kalawang kag dili makakawat. 21Nasabi ko ini kay kun hain an imo kayamanan, adto man an kaila san imo tagipusuon.

An Ilaw San Lawas

(Lucas 11:34-36)

22“Pareho san ilaw an mata para sa lawas. Niyán kun maayo an imo mata, mapapawaan man an bilog na lawas. 23Pero kun maraot an imo

mata madulom man an bilog mo na lawas. Kaya, kun an ilaw sa imo madulom, grabe gayod an kadulom sani!

An Duha Na Amo

(Lucas 16:13)

²⁴“Wara sin makapauripon sin sabay sa duha na amo kay pagakabadlian niya an usad kag pagapalabihon an ikaduha. Kun dili sugad sani, magigin matinumanon siya sa usad kag igasikway an ikaduha. Dili kamo pwede makapauripon sin sabay sa Dios kag sa kwarta.”

Nagatukdo Si Jesus Manungod Sa Pagkabuhay

(Lucas 12:22-34)

²⁵Nagpadayon si Jesus, “Kun sugad, tandaan an ginasabi ko: ayaw kahandal kun nano an iyo kakaunon kag iinumon agod mabuhay. Amo man kun nano an ibabado sa iyo lawas. Nasabi ko ini kay igwa’n mas mahalaga pa sa pagkabuhay ki sa pagkaon kag sa lawas ki sa bado. ²⁶Masdi an mga sapat. Dili ini nagatanom, dili nagaani kag dili nagatipon sa kamalig kundi ginapakaon ini san iyo Langitnon na Ama. Nano, dili mas mahalaga pa kamo kisa sa inda? ²⁷Kun sa bagay, sin-o man sa iyo an makadagdag sin usad ka oras sa iya pagkabuhay kun magahandal? Wara gayod!

²⁸“Usad pa, nano kay nahahandal kamo kun nano an iyo ibabado? Masdi niyo kun pan-o nagaturubo an mga burak sa kabukidan. Dili ini nagatrabaho kag dili nagatahi san mga bado. ²⁹Pero tandaan an sasabihon ko sa iyo na bisan si Solomon, na mayaman gayod, wara nakasul-ot sin pareho katahom san usad man sani na mga burak. ³⁰Niyan kun ginabadian ngani san Dios an dinghot na ada yana buhay, kag pagkabuwas igadabok, dili ba kamo nagatuod na kamo mismo mababadian niya? Mga kulang gayod kamo sin pagtuod!

³¹“Kaya ayaw kamo kahandal na nagasabi, ‘Nano daw an amon kakaunon? Nano daw an amon iinumon? Nano daw an amon ibabado?’ ³²Ini an mga bagay na ginahandalan san mga dili-Judio pero ayaw niyo pag-iruga sinda kay an tanan na kinahanglan niyo maaram gayod an iyo Langitnon na Ama. ³³Kaya an mas mahalaga amo ini na handuma anay lugod niyo an pagahadi san Dios kag san iya katanusan sa iyo pagkabuhay kay ina tanan na mga bagay igahatag man lang sa iyo. ³⁴Ayaw lang kahandal san para sa buwas kay an buwas igwa’n dapat na atubangon. Tama na sa kada adlaw an sadiri niya na kahandalan.”

An Paghusgar Sa Iba

(Lucas 6:37-38, 41-42)

7 ¹Nagpadayon si Jesus pagtukdo, “Dili kamo maghusgar agod dili man kamo paghusgaran. ²Matuod ini kay kun pan-o kamo

maghusgar sa iba amo man an gagamiton paghusgar sa iyo. Sugad man an sukol na ginagamit niyo sa iba amo man an sukol na gagamiton sa iyo.

³“Nano kay nakikita mo an puling sa mata san imo kapwa na dili mo ngani nanginginanuhan an kahoy sa sadiri mo na mata? ⁴Nano kay sasabihon mo pa sa imo kapwa, ‘Kamanghod, pabayaan mo lang na halion ko an puling sa imo mata,’ na igwa ka man sin kahoy sa sadiri mo na mata? ⁵Mga pakita’n-tawo lang, kuhaa anay an kahoy sa sadiri mo na mata kay agod makakita ka na sin maayo pagkuha san puling sa mata san imo kapwa.

⁶“Usad pa, ayaw pag-ipirit na itukdo an surmaton san Dios sa mga tawo na habo magbati. Ina baga’n paghatag san mga banal sa kaiduan na basi balikan man lang kamo, tapos duksulan. Pareho man san paglabay san iyo mga perlas sa kababuyan na pagatamak-tamakan lang ini.

Manungod San Pangayo Sa Dios

(Lucas 11:9-13)

⁷“Kun may kinahanglan ka, mangayo sa Dios kay pagahatagan kamo. Maghanap kay ipapakita niya sa iyo. Magtawag sa iya kay pagaabrihan niya an pwertahan sa iyo. ⁸Himuon niyo ini kay an nangangayo sa Dios amo an pagahatagan. An nagahanap amo an makakita kag an nagatawag sa iya amo an pagaabrihan san pwertahan.

⁹“Niyang, halimbawa, sin-o sa iyo an mahatag sin bato sa iya anak kun mangayo siya sin tinapay? ¹⁰Amo man kun mangayo sa iyo sin isda, nano, hahatagan niyo sin sawa? ¹¹Kun kamo ngani na mga maraot an ugali pero maaram maghatag sin mga maayo na bagay sa iyo mga kaanakan, sing-ano pa gayod ada an iyo Ama sa langit an mahatag sin mga maayo na bagay sadto’n mangayo sa iya! ¹²Kaya kun nano an iyo ginahandom na himuon sa iyo san iba, himua man sa inda kay amo ini an katukduan san Kasuguan ni Moises kag san mga propeta.

An Duha Na Pwertahan

(Lucas 13:24)

¹³“May duha na pwertahan para sa pagpili: kun gusto niyo mabuhay, magsulod sa masigpit na pwertahan. Pero dako an pwertahan kag halapad an agihan pakadto sa pagkasira sa impyerno kag damo an nagasulod sani. ¹⁴Pero dyutay an pwertahan para sa buhay kag masigpit an agihan pakadto didto. Mga pira lang an nagapili sani.

An Pagkilala San Mga Buwaon Na Propeta

(Lucas 6:43-44)

¹⁵“Paghimat kamo sa mga buwaon na propeta. Makada sinda sa iyo na nagapakita’n mapainubuson pareho sa mga karnero pero sa sulod

sinda mga simaron na hayop. ¹⁶ Makikilala niyo sinda paagi sa inda mga ginahimo pareho man san iyo naaraman sa mga tanom paagi sa bunga sani. Halimbawa, nano, pwede puduon sa katunukan an mga ubas o an bunga san higera? Syimpre dili! ¹⁷ Maayo an bunga san maayo na kahoy pero kun maraot na kahoy, maraot man an bunga. ¹⁸ Sugad man dili mamumunga'n maraot an maayo na kahoy ni an maraot na kahoy mamumunga'n maayo. ¹⁹ An kada puno san kahoy na dili namumunga'n maayo uutudon kag igadabok sa kalayo. ²⁰ Pareho sani makikilala niyo idto'n mga buwaon na propeta paagi sa bunga san inda mga ginahimo.

An Mga Makasulod Sa Kahadian San Langit

(Lucas 13:25-27)

²¹ “Niyang mga makasulod sa kahadian san langit dili an tanan na mga nagatawag sa akon sin ‘Ginoo, Ginoo,’ kundi idto lang na nagatuman san kagustuhan san akon Ama sa langit. ²² Pag-abot san adlaw san pagsulod sani na kahadian damo an mahunga sa akon sin, ‘Ginoo, Ginoo, nano, dili kami nagsurmaton san mensahe san Dios, nakapahali san mga demonyo kag naghimo'n mga milagro paagi sa ngaran mo? Kaya, pasuluda man kami.’ ²³ Tapos pagasabihan ko sinda, ‘Mga makasal-anon, dili ko kamo kilala kaya magpaharayo kamo sa akon.’

An Duha Na Parapanday Sin Balay

(Lucas 6:47-49)

²⁴ “Niyang tanan na nagapamati sani'n akon mga surmaton tapos magatuman sani pareho sinda san madunong na tawo na nagtindog san iya balay sa bato. ²⁵ Usad na adlaw may bagyo kaya an balay hinampas san makusog na hangin na may uran kag nagbaha pero wara natumba tungod na bato an natindugan. ²⁶ An tanan naman na nagapamati sani'n akon mga surmaton pero dili magatuman sani pareho sinda san patal na tawo na nagtindog san iya balay sa mabaybay na lugar. ²⁷ Tapos may bagyo na nag-abot kaya an balay hinampas san makusog na hangin na may uran kag nagbaha. Tapos natumba ini kag naruba.”

An Poder Ni Jesus

²⁸ Pakatapos pagsurmaton sani ni Jesus, nagngalas an mga kadamuan sa iya katukduan, ²⁹ dahil na nagatukdo siya bilang tawo na may poder kag dili pareho san inda mga paratukdo san Kasuguan san mga Judio.

May Leprosohon Na Ginpaayo Ni Jesus

(Marcos 1:40-45; Lucas 5:12-16)

8 ¹ Paglusad ni Jesus hali sa bukid, damu-damo na mga tawo an nagsurunod sa iya. ² Didi may leprosohon na nag-apiki kag nagluhod

sa atubangan niya tapos nagasabi, “Ginoo, kun gustuhon mo mapaayo mo ako.”

³Gin-unat ni Jesus an iya kamot kag gindapatan siya na nagasabi, “Oo, gusto ko. Mag-ayo ka!” Nawara dayon an leproso sani kag malinis na siya. ⁴Tapos gintugon siya ni Jesus, “Ayaw gayod pagpanumat bisan kanin-o kundi kumadto ka kag magpakita sa padi. Tapos maghalad ka san regalo susog sa Kasuguan ni Moises bilang pagpamatuod sa mga tawo na nag-ayo ka na.”

An Pagpaayo Ni Jesus Sa Suruguon San Namumuno San Mga Suldados
(*Lucas 7:1-10; Juan 4:43-54*)

⁵Pagsulod lang ni Jesus sa Capernaum, may namumuno san mga suldados na Romano na nag-apiki sa iya kag nakimaluoy, ⁶“Ginoo, may suruguon ako kag adto siya nagahigda na paralisado. Nagatios man siya sin grabe.”

⁷“Kun sugad, makadto ako agod ayuhon siya,” an sabi ni Jesus.

⁸Nagsabat an namumuno san mga suldados, “Ginoo, dili ako angay na magpadayon sa imo sa akon balay. Pero magsurmaton ka lang kag maaayo an akon suruguon. ⁹Nasabi ko ini kay may nagasakop sa akon kag may mga ginasakupan man ako na mga suldados. Kun pagsabi ko sa usad na ‘Lakat,’ malakat siya, kag sa iba naman, ‘Kumadi ka,’ tapos matulos siya. Kun ginasabi ko man sa akon suruguon, ‘Himua ini,’ tutumanon niya.”

¹⁰Pakabati sani ni Jesus nagngalas, inaatubang an kadamuan na nagasurunod sa iya kag nagsurmaton, “Ginasiguro ko sa iyo na wara pa gayod ako makakita sin may pareho sani’n pagtuod sa bilog na Israel. ¹¹Tandai ini: damo an magaarabot na hali sa sirangan kag kalundan na makiatubang sa may lamesa kaupod ni Abraham, Isaac kag Jacob didto sa kahadian san langit. ¹²Pero an iba na mga sakop san kahadian na nagasupak sa akon itatapok paluwas sa kaduluman. Didto maganguruuyngoy kag magaparagot sinda sa kasakit.”

¹³Sinabihan ni Jesus an namumuno, “Lakat. Mangyayari ina susog sa imo pagtuod.” Sadto mismo na kaorason nag-ayo an iya suruguon.

Damu-damo An Ginaayo Ni Jesus
(*Marcos 1:29-34; Lucas 4:38-41*)

¹⁴Pagsulod ni Jesus sa balay ni Pedro nakita niya an ugangan na babayi ni Pedro na nagahigda kay may kalintura. ¹⁵Gindapatan ni Jesus san iya kamot an babayi tapos hinaw-asan ini san kalintura. Kaya bumangon dayon siya kag nag-asikaso sa iya.

¹⁶Pagtunod san adlaw damo an ginpangdara sa iya na nagkasurudlan san mga maraot na espirito kag ginpaluwas niya ini paagi san iya

surmaton, kaya gin-ayo an tanan na mga masakiton. ¹⁷Nangyari ini agod matuman an sinabi san propeta na si Isaias,

“Ginhali niya an atonmga ginabatyang kag gin-ayo an aton mga sakit.”^p

Mga Tugon Ni Jesus Manungod Sa Pag-upod Sa Iya

(Lucas 9:57-62)

¹⁸San makita ni Jesus an damu-damo na mga tawo na nagapatalibod sa iya nagsugo siya sa mga disipulos na pasakayon ninda siya patabok san danaw. ¹⁹Antes sinda magsakay may paratukdo san Kasuguan na naghalapit kag nagsabi sa iya, “Maestro, magaupod ako sa imo bisan magpakain ka.”

²⁰Didi sinabihan siya ni Jesus, “May unugan an mga garong kag an mga sapat na nagalupad may mga salag pero ako na Anak San Tawo wara ngani bisan istaran.”

²¹May iba man na disipulos na nagsabi sa iya, “Ginoo, tuguti ako na makauli anay hasta na ikalubong ko an akon ama.”

²²Pero ginsabat siya ni Jesus, “Pabayai na ilubong san mga tawo na baga’n patay an inda sadiri na mga patay kundi mag-upod ka sa akon.”

Ginapakalma Ni Jesus An Subasko

(Marcos 4:35-41; Lucas 8:22-25)

²³Pakatapos nagsakay si Jesus sa sarakyan kag nag-urupod an iya mga disipulos. ²⁴Pagsakay ninda, bigla na lang may subasko sa danaw. Kun kaya nasasabyahan sinda san balod pero natuturog lang si Jesus. ²⁵Kaya san nag-apiki sinda sa iya, inda ginpukaw na nagasabi, “Ginoo, isalbar na kami kay malulunod na kita.”

²⁶Didi sinabihan niya sinda, “Mga tawo na kulang an pagsarig, nano kay nagakaharadlok kamo?” Tapos pagbangon niya ginsugo an hangin kag mga balod na mag-udong, kaya malinaw na gayod.

²⁷Nagkangarawa an mga lalaki na an sabi, “Nano’n klase ini na tawo na an hangin kag san mga balod nagasunod sa iya?”

May Duha Na Tawo Na Ginsudlan San mga Demonyo

(Marcos 5:1-20; Lucas 8:26-39)

²⁸Pag-abot ni Jesus sa tabok san danaw, sa lugar san Gadarena, may nagsugat sa iya na duha na lalaki hali sa rulubngan na mga kweba. Ini na mga tawo nagkasurudlan sin mga maraot na espirito, kaya mga maisog gayod sinda na wara sin nakaagi sadto na agihan. ²⁹Insigida nagsiyak sinda, “Anak san Dios, nano an pakilabot mo sa amon? Nano, nagkadi ka agod pasakitan kami bisan dili pa tama an panahon?”

P 8:17 Kitaa sa Isaias 53:4.

³⁰Niyan nangyari man na may damu-damo na mga baboy an nanginginaon na medyo huruharayo sa inda. ³¹Pakakita sani, nakimaluoy an mga demonyo, “Kun pahalion mo kami, pasuluda na lang kami sa kababuyan.”

³²Kaya nagsabi siya, “Sige.” Tapos nagruluwas kag nagsurulod sa kababuyan. Nagharabas ini tanan palusad sa pangpang, nagkahurulog sa danaw kag nagkarulumos sa tubig.

³³An mga parabantay naman san kababuyan nagdaralagan palungsod. Didto ninda ginpamarita an tanan lalo na gayod an nangyari sadto'n duha na nagkasurudlan san mga maraot na espirito. ³⁴Kaya nagruluwas dayon an tanan na tagasyudad agod sugaton si Jesus. Pakakita ninda sa iya, nakimaluoy na maghali na siya sa inda lugar.

May Paralitiko Na Ginpaayo Ni Jesus

(Marcos 2:1-12; Lucas 5:17-26)

9 ¹Paghali sadto na lugar, nagsakay gihapon sinda Jesus sa inda sarakyan kag nagtabok pakadto sa iya sadiri na lungsod. ²Pag-abot didto, may mga lalaki na nagdara sa iya sin paralitiko na nasa higdaan. San mapanginano ni Jesus na ginhimo ninda tungod san inda pagtuod sa iya, nagsabi siya sa paralitiko, “Anak, pakusuga an imo buot. Napatawad na an imo mga kasal-an.”

³Dahilan sani may iba na mga paratukdo san Kasuguan na nakahuna-huna, “Ginabasang-basang sanian Dios!”

⁴Pero aram ni Jesus kun nano an inda ginaisip kaya naghunga siya, “Nano kay nagaisip kamo'n maraot? ⁵Hain sani an mas maayo sabihon, ‘Ginapatawad na an imo mga kasal-an,’ o ‘Bangon kag lakat’? ⁶Ugaling pagapamatuudan ko sa iyo agod maaraman niyo na ako na Anak San Tawo may poder magpatawad san mga kasal-an didi sa kinab-an.” Tapos sinabihan niya an paralitiko, “Bangon, bitbita an imo higdaan kag umuli ka.” ⁷Bumangon man ini kag umuli na. ⁸Pakakita sani, nahahadlok naman an kadamuan kaya gin-umaw an Dios na naghatag sa mga tawo sin poder na pareho sani.

Nagaupod Si Mateo Kan Jesus

(Marcos 2:13-17; Lucas 5:27-32)

⁹Paghali didto, nagpadayon si Jesus paglakat. Sa uruunhan may nakita siya na parasukot san buwis na an ngaran Mateo. Adto siya nakaingkod sa may kolektahan san buwis. Sinabihan siya ni Jesus, “Mag-upod ka sa akon.” Kaya tumindog naman ini kag nag-upod sa iya.

¹⁰Usad na adlaw myintras nakikaon si Jesus sa balay ninda Mateo may nag-arabot na damo na mga parasukot san buwis kag iba na mga parakasala na nag-ingkod man kasabay ni Jesus kag san iya mga disipulos. ¹¹Pakakita sani san

mga Pariseo naghunga sinda sa iya mga disipulos, “Nano kay nakikaon an iyo maestro kasabay san mga parasukot san buwis kag iba na mga makasasala?”

¹² Pakabati man sani ni Jesus nagsabat siya, “Dili nagakinahanglan sin duktor an wara’n sakit kundi an mga masakiton. ¹³ Sige, arama man kun nano an gusto sabihon san mga surmaton: ‘Kaluoy an gusto ko, dili sakripisyo.’ Matuod na nagkadi ako didi sa kinab-an dili sa pag-agda sa mga matanos kundi sa mga makasasala.”^q

An Iristoryahan Manungod Sa Pag-ayuno

(Marcos 2:18-22; Lucas 5:33-39)

¹⁴ Niyan nag-arapiki kan Jesus an mga disipulos ni Juan na Parabunyang na naghurunga, “Nano kay dili nagaayuno an imo mga disipulos pareho san amon kag san mga Pariseo?”

¹⁵ Ginsabat sinda ni Jesus paagi sa istorya, “Nano, mamumundo daw an mga abay sa kasal myintras kaupod pa ninda an karaslon na lalaki? Syimpre dili, pero maabot an adlaw na pagakuhaon siya sa inda kag amo pa lang sinda makaayuno dahilan san kamunduan.”

¹⁶ Tapos gin-istoryahan pa niya sinda para mapahayag na an iya bag-o na katukduan iba sa mga daan. “Wara’n matangkop sin bag-o na tela sa daan na yamit kay, kun amo ini an iya himuon, an gintangkop na bag-o makuro kag mas lalo na madako an gisi. ¹⁷ Sugad man, wara’n masulod sin bag-o na bino sa daan na anit na surudlan, kay kun sugad, maputok an anit na surudlan kag an bino mawawasak. Kaya an bino masasayang kag masisira an surudlan. Kun kaya an bag-o na bino dapat lugod sa bag-o na anit na surudlan agod mapupuslan an tanan.”

Ginaayo Ni Jesus An Daragita Ni Jairo Kag San Babayi Na Ginadugo

(Marcos 5:21-43; Lucas 8:40-56)

¹⁸ Myintras nakisurmoton pa si Jesus sa inda, may namumuno naman na hali sa sinagoga na nag-apiki kag nagluhod sa atubangan niya na nagsabi, “Namatay pa lang an anak ko na daragita pero kadtua lang tabi kag idapat mo lang sa iya an imo kamot kay siya mabubuhay.”

¹⁹ Tumindog dayon si Jesus kag nag-upod. Amo man an iya mga disipulos.

²⁰ Didto man may babayi na ginadugo sa sulod san dose ka tuig. Kaya nag-apiki siya sa likod ni Jesus kag gindutdot an sidsid san iya ginasul-ot.

²¹ Ginhimo niya ini kay inisip niya sa iya sadiri “Kun madutdot ko lang bisan an iya ginasul-ot magaayo na ako.”

²² Naglingi si Jesus kag pakakita sa iya nagsabi, “Tia, pakusuga an imo buot kay an pagtuod mo sa akon amo an nakaayo sa imo.” Sadto mismo nag-ayo na ngani an babayi.

---

^q 9:13 Kitaa sa Oseas 6:6.

²³Pag-abot naman ni Jesus sa balay san opisyal, nakita niya an mga paratugtug san plawta kag san kadamuan na makusog an inda pagnguruuyngoy. ²⁴Kaya nagsabi siya, “Hali anay kamo dida kay dili patay an bata kundi natuturog lang.” Gintarawhan siya ninda. ²⁵Pero pakapaluwas san kadamuan, nagsulod si Jesus sa kwarto kun diin an bata, kinaptan an iya kamot kag ini nagbangon. ²⁶Nakalukop naman ini na pangyayari sa tanan na mga lungsod patalibod sana na lugar.

May Duha Na Buta Na Gin-ayo Ni Jesus

²⁷Pagpadayon ni Jesus hali didto, may duha na buta na lalaki na nagsunod sa iya na nagaagrangay sin makusog, “Lahi ni David, kaluy-i kami.”

²⁸Pagsulod naman ni Jesus sa balay nag-apiki man sa iya an duha na buta. Kaya ginhunga sinda niya, “Nano, nagatuod kamo na mahimo ko ini?”

Nagsabat sinda, “Opo, Ginoo.”

²⁹Pakatapos dinuunan ni Jesus an inda mga mata na nagasabi, “Matuman lugod ini susog sa iyo pagtuod.” ³⁰Didi namuklat an inda mga mata. Tapos gintugon sinda ni Jesus, “Talinguhaa na wara gayod sin makaaram sani.”

³¹Pero naglakat sinda na ginabarita sa tanan na lugar an manungod kan Jesus.

Ginaayo Ni Jesus An Apa

³²Pakahali pa lang gayod san duha na buta, may gindara naman sa iya na tawo na naapa kay nasudlan san maraot na espirito. ³³Pakapaluwas san maraot na espirito nakasurmaton an dati apa kag nginarat an kadamuan na nagasarabi, “Wara pa gayod sin nangyari na sugad sani sa Israel.”

³⁴Pero nagsabi an mga Pariseo, “Paagi lang san namumuno san mga demonyo an pagpaluwas niya san mga demonyo.”

Naluoy Si Jesus Sa Mga Katawuhan

³⁵Niyan ginpanglibot ni Jesus an tanan na mga kalungsudan kag kabaryuhan sadto'n lugar na nagatukdo sa inda mga sinagoga, nagapahayag san Maayo Na Barita san kahadian san Dios kag an tanan na may mga sakit kag may mga ginabatyag ginapangayo niya. ³⁶Pakakita niya sa kadamuan naluoy siya sa inda kay ginasamok kag wara'n nagaasikaso sa inda baga'n karnero na wara'n nagaataman. ³⁷Didi sinabihan ni Jesus an iya mga disipulos, “Baga'n bugana na aranihon ini na mga tawo pero kulang lang an paraani. ³⁸Kaya maghangyo sa Ginoo na tag-iya san aranihon agod magsugo sin mga paraani sa iya aranihon.”

An Dose Na Apostoles

(*Marcos 3:13-19; Lucas 6:12-16*)

10 ¹Pakasabi ni Jesus sani, gintiripon niya an iya dose na disipulos kag ginhatagan sinda'n poder agod makapaluwas sin mga maraot

na espirito kag agod makabulong san mga may sakit kag san may mga ginabatyag.

²An mga ngaran sani na dose na disipulos na nagin apostoles amo ini: una si Simon na ginatawag Pedro kag san iya manghod na si Andres, tapos an magmanghod na sinda Santiago kag Juan na mga anak ni Zebedeo. ³Ada man sinda Felipe kag Bartolome, si Tomas kag si Mateo na parasukot san buwis, si Santiago na anak ni Alfeo, si Tadeo, ⁴si Simon na panatiko kag si Judas Iscariote na amo an magatraydor kan Jesus.

Ginatugon Ni Jesus Ini Na Dose Manungod San Inda Trabaho
(*Marcos 6:7-13; Lucas 9:1-6*)

⁵Antes ginsugo ni Jesus ini na dose na maglakat agod magpahayag, gintugon sinda sugad sani, “Ayaw kamo pagkadto sa mga lugar san mga dili-Judio kag ayaw pagsulod sa bisan nano na lungsod san mga Samaritano, ⁶kundi kadtua an mga taga-Israel na baga’n mga nalalagalag na karnero. ⁷Sa iyo paglakat ipahayag na haros magtuna na an pagahadi san Dios. ⁸Paayuha an masakiton kag san mga leprosohon, buhayon an patay, kag paluwason an mga demonyo. Nakabaton kamo sani na poder na wara’n bayad, kaya gamita man ini na dili nagapabayad. ⁹Dili kamo magdara sin kwarta na oro o plata o bronse sa iyo mga pitaka. ¹⁰Sa iyo paglakat dili man kamo magdara sin surudlan, liwanan, sandalyas kag balon kay angay na hatagan an paratrabaho san iya mga kinahanglan.

¹¹“Sa diin na lungsod o baryo na iyo kadtuan maghunga kun may matanos didto, tapos makiistar sa iya balay hasta na maghali kamo. ¹²Pagsulod niyo’n balay, magalang tapos magsabi, ‘Mapasa iyo lugod an kalinaw na hali sa Dios.’ ¹³Niyan kun magpadayon sa iyo an tagbalay, mapasa inda an iyo kalinaw pero kun dili, mapabalik sa iyo an kalinaw. ¹⁴Kun may dili magpadayon sa iyo o mamati sa iyo ginasabi, taphuda anay an alpog sa iyo mga tiil paghali niyo sana na balay o lungsod bilang padaan na may paghusgar na maabot sa inda. ¹⁵Ginasiguro ko sa iyo na sa adlaw san paghusgar mas pagakaluy-an san Dios an mga makasasala na mga taga-Sodoma kag taga-Gomora ki sa mga tawo sana na balay o lungsod.”

An Maabot Na Mga Patios
(*Marcos 13:9-13; Lucas 21:12-17*)

¹⁶Nagpadayon pa si Jesus, “Dumduma na ginasugo ta kamo na baga’n mga karnero sa tunga san mga maisog na hayop, kaya magin madunong kamo na pareho san mga sawa pero mabuot naman na pareho san mga salampati. ¹⁷Pero maglikay sa mga tawo kay pagaakusaron kamo ninda sa mga konseho, kag pagalatiguhon man kamo sa inda mga sinagoga. ¹⁸Pagabistahon kamo ninda sa atubangan san mga gobernador kag mga

hadi dahilan sa pagsunod niyo sa akon. Mangyari ini agod makatestigo kamo sa inda kag sa mga dili-Judio manungod san Maayo Na Barita. ¹⁹Pero kun iatubang kamo sa inda, ayaw kahandal kun nano an iyo isasabi o kun nano an iyo isasabat kay pag-abot san oras gigiyahan kamo san iyo isasabi. ²⁰Sana mismo dili kamo an magasurmaton kundi an Espirito Santo san Dios na iyo Ama amo an magasurmaton paagi sa iyo.”

²¹Nagsabi man si Jesus, “Sana na panahon may mga tawo na amo mismo an magapapatay sa inda sadiri na mga kamanghod. Amo man an mga ama igapapatay an inda mga anak. Sugad man, may kabataan na magakontra sa inda mga ginikanan kag igapapatay sinda. ²²Kamo naman pagakabadilan san tanan tungod kay kamo an mga nagasunod sa akon pero an mga masasalbar sa paghusgar san Dios amo an mga magpadayon pagsunod sa akon hasta sa katapusan sani. ²³Kun pagapasakiton kamo sa usad na lungsod, dumulag sa masunod. Ginasiguro ko sa iyo na dili pa niyo nalilibot an tanan na lungsod san Israel magaabot na ako na Anak San Tawo.”

²⁴Nagpadayon si Jesus, “Pareho baga sani, dili malabaw an disipulos sa iya maestro, amo man an suruguon sa iya amo. ²⁵Tama na sa disipulos kun magin pareho siya sa iya maestro kag an suruguon man sa iya amo. Kaya kun Beelzebul an ginatawag ninda sa akon na amo san tagbalay, sigurado na pagatawag na kamo sugad sana kay mga kaurupod ko kamo sana na balay.

An Dapat Kahadlukan

(Lucas 12:4-7)

²⁶“Pero ayaw kamo kahadlok sa inda kay mahahayag an tanan na natatago, kag an tanan na ginatahuban maaaraman. ²⁷Kaya ihayag niyo sa kapaw-an an ginasabi ko sa iyo sa madulom, kag isiyak sa kaatupan an mabati niyo sa akon sa hutik. ²⁸Ayaw kamo kahadlok san makapatay san lawas pero dili makapatay san kalag kundi kahadlukan niyo idto'n pareho makapatay san lawas kag kalag sa impyerno. ²⁹Nano, dili ba matuod na manentimos an baligyaan san duha ka maya didi sa aton? Pero dili mahuhulog sa duta bisan usad sani kun dili itugot san iyo Langitnon na Ama. ³⁰Bisan ngani an iyo buhok binilang tanan san Dios. ³¹Kaya ayaw gayod kamo kahadlok kay mas mahalaga kamo sa iya ki sa damo na mga maya.

An Mga Pagakilalahon Ni Jesus

(Lucas 12:8-9)

³²“Tandai ini: an nagaako sa atubangan san mga tawo na siya para sa akon amo man an pagahimuon ko na Anak San Tawo sa iya sa atubangan san akon Ama na nasa langit. ³³Pero an magsabi sa atubangan san mga

tawo na dili siya para sa akon amo man an pagahimuon ko sa iya sa atubangan san akon Ama sa langit.

Dili Kalinaw An Dara Ni Jesus Kundi Araway

(Lucas 12:51-53; 14:26-27)

³⁴“Ayaw paghunaa na nagkadi ako para magdara’n kalinaw sa mga tawo sa kinab-an. Dili kalinaw an akon dara kundi araway. ³⁵Nagkadi ako agod paawayon

‘an anak na lalaki sa iya ama,
an anak na babayi sa iya iloy,
an umagad na babayi sa ugangan na babayi.

³⁶ An mga magigin kaaway ngani san tawo an kaurupod niya sa panimalay.”

³⁷“Pwera pa sani dili angay sa akon an tawo na nagapalabi sa iya ama kag iloy sin mas pa sa akon. Amo man an nagapalabi sa anak na babayi o lalaki sin mas pa sa akon. ³⁸Dili man angay sa akon an habo magdara san iya sadiri na krus na amo an pagtios tungod sa akon tapos makakaupod ko. ³⁹Mawawar-an lugod sin buhay an nagapasiguro san iya sadiri na buhay, pero an mawawar-an sin buhay alang-alang sa akon magkakaigwa lugod san buhay na wara’n katapusan.

An Mga Premyo

(Marcos 9:41)

⁴⁰“Kun may nagapadayon sa iyo, ako man an ginapadayon niya, kag kun ginapadayon niya ako amo man an nagsugo sa akon. ⁴¹Kun may magpadayon sin tawo dahilan na ini propeta man, makabaton siya sin premyo na pareho san para lang sa propeta. Sugad man, may iba na premyo na pareho san para lang sa matanos. Ini naman para sa nagapadayon sa tawo dahilan na ini matanos. ⁴²Tandai man ini: an sigurado gayod na makabaton sin premyo amo idto’n bisan magpainom lang sin matugnaw na tubig sa usad sani na pinakamenos na mga disipulos dahilan na ini akon parasunod.”

An Mga Ginsugo Hali Kan Juan Na Parabunyang

(Lucas 7:18-35)

11 ¹Pakatuguna ni Jesus sa iya mga disipulos nagpadayon siya paglakat agod magtukdo kag magpahayag san Maayo Na Barita sa mga lungsod sa Galilea.

²Sadto si Juan na Parabunyang adto sa prisuhan. Pakaarami man niya san manungod sa mga ginahimo ni Cristo, ³nagsugo siya sin mga

---

r 10:36 Kitaa sa Micah 7:6.

disipulos agod hungaon si Cristo. Pag-abot ninda ginhunga siya ninda, “Sir, nano, ikaw na po an ginasabi sa Banal Na Kasuratan na maabot o mapaabot pa kami sin iba?”

⁴Nagsabat si Jesus, “Kadto kag sumati niyo si Juan san iyo nabati kag nakita sugad sani: ⁵nakakita gihapon an mga buta, an mga pilay nakalakat na, naayo naman an mga leprosohon kag an mga bungol nakabati. Nabuhay gihapon an mga patay kag an mga pobre nakabati san Maayo Na Barita na ginapahayag sa inda. ⁶Sugad man, malipay idto’n dili nawawar-an sin pagtuod sa akon.”

⁷Pagharali san mga ginsugo, nagtuna naman pag-istorya si Jesus sa mga katawuhan manungod kan Juan: “Nano an ginalaom niyo na makita san pagkadto sa disyerto? Usad na tawo na pareho sa kadinghutan na ginapalid-palid san hangin? ⁸Kun dili sugad sana, nano gayod an ginalaom niyo na makita? Tawo na nakabado sin matahom? Syimpre dili, kay idto’n nagabarado sin mga matahom adto nagaistar sa mga palasyo san mga hadi. ⁹Kun kaya ngani, nano kay nagkadto kamo? Para makakita sin propeta? Oo, labaw pa gayod sa propeta an nakita niyo, ¹⁰kay siya an katumanan san nasurat sa Banal Na Kasuratan,

‘Kitaa, may suruguon ako na mapauna sa imo.

Siya an magapreparar san imo aagihan.’^s

¹¹“Ginasiguro ko sa iyo, sa tanan na kabataan na gin-anak sa mga babayi, wara na gayod sin nakalabaw kan Juan na Parabunyag. Ugaling mas labaw pa ki sa iya an pinakamenos sa kahadian san langit. ¹²Manungod sani na kahadian ginasakyada ini san mga may grabe na pwersa kag ini ginaagaw ninda tuna na nagpahayag si Juan hasta yana. ¹³Hasta na nag-abot si Juan ginbarita san mga propeta kag sa Kasuguan ni Moises an manungod san pag-abot san pagahadi san Dios. ¹⁴Niyan, kun gusto niyo mag-ako ini, si Juan amo an Elias na ginbarita kasadto na magabalik sa kinab-an agod magpreparar para sani na pagahadi. ¹⁵Kamo na makabati, magpamati sin maayo!”

¹⁶Nagpadayon pa si Jesus, “Sa nano ko maikukumparar an mga tawo na nabubuhay yana? Pareho sinda sa mga kabataan na nagairingkod sa merkado kag nagapasiriyak-siyak sa inda mga kakanam sugad sani,

¹⁷‘Gintugtugan namon kamo sin plawta pero dili man kamo nagsarayaw.

Tapos nagkanta naman kami’n mamunduon pero wara kamo pagtarangis.’

¹⁸“Sugad man, pagkita san mga tawo na an ugali ni Juan pag-ayuno kag wara’n pag-inom sin bino nagasabi sinda, ‘Nasudlan siya sin demonyo.’ ¹⁹Nakita naman ninda ako na Anak San Tawo na an ugali mag-inom sin bino kag dili

^s 11:10 Kitaa sa Malakai 3:1.

mag-ayuno kag niyan nagasabi sinda, ‘Kitaa an makagod kag parahubog. Nakiamigo ngani siya sa mga parasukot san buwis kag sa iba na mga parakasala.’ Ugaling an mga himo amo an nakapamatuod san kadunungan.”

An Dili Nagatuod Na Katawuhan San Mga Lungsod

(Lucas 10:13-15)

²⁰Pakatapos sani ginpanguritan ni Jesus an mga katawuhan sa mga lungsod kun diin siya nagpanghimo’n damo na mga milagro kasadto kay habo sinda magbaya san inda kasal-an. ²¹Sabi niya, “Kamakaluluoy niyo na mga taga-Corazin! Kamakaluluoy man niyo na taga-Betsaida! Kun an ginhimo na mga milagro sa iyo, didto paghimua kasadto sa maraot na mga syudad san Tiro kag Sidon na ginasira san Dios, dugay na an mga tagadidto nagsul-ot sin bado na sako kag nagsaburak sin abo sa inda mga ulo agod ipakita na sinda nagabasal kag nagabaya san inda mga kasal-an. ²²Pero tandai ini, sa adlaw san paghusgar mas pagakaluy-an san Dios an mga taga-Tiro kag mga taga-Sidon ki sa iyo. ²³Kamo naman na mga taga-Capernaum, nano, gusto ba niyo na magpakamatanos pareho san sa langit? Itatapok lugod kamo sa impyerno. Kay kun an mga milagro na ginhimo sa iyo, ginhimo didto sa lungsod san Sodoma na nasira, hasta yana adto pa ini. ²⁴Pero tandai ini: sa adlaw san paghusgar mas pagakaluy-an san Dios an mga maraot na taga-Sodoma ki sa iyo.”

May Pagpahuway Para Sa Mga Napapagal

(Lucas 10:21-22)

²⁵Tapos nangadyi si Jesus, “Ama, na Ginoo san langit kag duta, nagapasalamat ako sa imo kay gintago mo ini na kaaraman sa mga madunong kag mga may pagsabot pero ginhayag mo sadto’n mga maluya an pagsabot sugad san mga dyutay na bata. ²⁶Opo, Ama, kay ginkalipay mo an pagahimo sani.”

²⁷Tapos nagpadayon siya gihapon pagsabi sa mga tawo, “An tanan na poder ginhatag sa akon san akon Ama. Wara’n nakakakilala sa Anak kundi an Ama. Wara man sin nakakakilala sa Ama kundi an Anak kag sadto man na mga ginagusto san Anak na pahayagan san manungod sa Ama.

²⁸“Kamo tanan na napapagal, kadi sa akon. Kamo na nabubug-atan san kahandalan, kadi man, kay papapahuwayon ta kamo tanan. ²⁹Pas-ana an akon yugo. Tapos tugutan ako na magtukdo sa iyo kay mabuot ako kag maluluy-on. Kun sugad, magkakaigwa kamo sin kalinaw sa tagipusuon, ³⁰kay masayon lang darhon an akon yugo kag magaan an akon pas-anon.”

An Hunga Manungod Sa Adlaw San Pagpahuway

(Marcos 2:23-28; Lucas 6:1-5)

12 ¹Sadto na panahon na Adlaw San Pagpahuway nag-aragi sinda Jesus sa katrighuan. Ginurutom an iya mga disipulos kaya

nagtuna sinda magpamudo sin mga bunga kag pakapaniti ginakaraon. ²Pero pakakita sani san mga Pariseo ginsabihan siya ninda, “Kitaa an imo mga disipulos kay nagahimo san dili dapat himuon sa Adlaw San Pagpahuway.”

³Ginhunga man niya sinda, “Nano, wara pa kamo kabasa kun nano an ginhimo ni David san ginutom siya kag sadto’n mga kaurupod niya? ⁴Nangyari ini san magsulod siya sa templo san Dios kag ginkuha an mga tinapay na ginhalad sa Dios na dili ngani sinda dapat magkaon kundi an mga padi lang pero kinaaraon ninda. ⁵Usad pa. Nano, dili man niyo nabasa sa Kasuguan na an mga padi sa templo ginaspak an Adlaw San Pagpahuway pero dili sinda nagakasala? ⁶Pero amo ini an sasabihon ko sa iyo, adi an mas labaw pa ki sa templo. ⁷Kaya kun nasabutan lang niyo an gusto sabihon san mga surmaton, ‘dili sakripisyo an gusto ko kundi kaluoy,’ dili niyo ginhusgaran idto’n mga dili nagkasala. ⁸Nasabi ko ini kay ako na Anak San Tawo amo an Ginoo na makabuot sa Adlaw San Pagpahuway.”

Ginabulong Ni Jesus An Lalaki Na Kimay

(Marcos 3:1-6; Lucas 6:6-11)

⁹Paghali didto nagpakadto si Jesus sa inda sinagoga. ¹⁰Sana man mismo may lalaki didto na kimay. Kaya sa paglaom na may ikaakusar kontra kan Jesus naghunga sa iya an mga Pariseo, “Nano, kontra ba sa aton Kasuguan an pagpamulong kun Adlaw San Pagpahuway?”

¹¹Ginsabat sinda ni Jesus, “Kun igwa didi sa iyo sin may karnero na mahulog sa buho na hadalom sa Adlaw San Pagpahuway, nano, dili niya ini kuhaon? Syimpre! ¹²Mas lalo pa na mahalaga an tawo ki sa karnero. Sugad man, susog sa Kasuguan an paghimo’n kaayuhan sa Adlaw San Pagpahuway.”

¹³Kaya ginsabihan niya an lalaki, “Iunat an imo kamot.” Gin-unat man sani kag an iya pagkakimay nag-ayo na kag kapareho na ini san sa luyo. ¹⁴Dahilan sani nagruluwas an mga Pariseo kag nagtuna pagplano kontra kan Jesus kun pan-o siya ninda maipapatay.

Si Jesus An Suruguan Na Pinili San Dios

¹⁵Pakaarami sani ni Jesus naghali siya sadto na lugar. Damo na mga tawo an nagsurunod sa iya kag gin-ayo niya an tanan na may ginabatyag, ¹⁶pero pinadaanan niya sinda na dili siya igpamarita. ¹⁷Ginhimo niya ini agod matuman an ginsabi san propeta na si Isaias:

¹⁸“Adi an akon suruguan na pinili ko. Siya an akon palangga na ginakalipay ko gayod.

---

^t 12:7 Kitaa sa Oseas 6:6.

Ihahatag ko sa iya an akon Espirito kag igapahayag niya an matuod na hustisya sa tanan na tawo.

¹⁹ Dili siya makigsuay, dili magsiyak kag wara gayod sin bisan makabati san iya boses sa mga kamino.

²⁰ Pareho san buak na bagakay kag san nagakipat-kipat na lampara an mga kulang san pagtuod sa iya.

Pero dili siya magabari kag dili magaparong sa inda kundi pagapakusugon niya an inda pagtuod hasta na an hustisya san Dios ipalukop niya sa tanan na lugar.

²¹ Tapos an mga tawo didto sa tanan na nasyon magasarig sa iya.”^u

Si Jesus Kag Si Beelzebul

(*Marcos 3:20-30; Lucas 11:14-23; 12:10*)

²² Pakatapos may gindara kan Jesus na tawo na nasudlan sin maraot na espirito na nakapabuta kag nakapaapa sa iya. Gin-ayo siya ni Jesus kaya nakasurmaton kag nakakita gihapon. ²³ Nangawa an tanan na katawuhan sa ginhimo ni Jesus kaya nagahurunga-hunga, “Dili kaya ini an kalahi san dati hadi na si David?”

²⁴ Pero pakabati sani san mga Pariseo, nagsabi, “Paagi lang kan Beelzebul na namumuno san mga demonyo an pagpaluwas niya san mga demonyo.”

²⁵ Aram ni Jesus an inda ginaisip kaya sinabihan niya sinda, “Maruruba an kahadian na pirme may araraway sa inda mismo. Amo man magaburulag an syudad o pamilya na pirme may araraway sa inda mismo. ²⁶ Kaya kun ginapaluwas ni Satanas an iya sadiri na mga sakop, may pag-araraway sa iya mismo. Kun sugad, pan-o magapadayon an iya pagahadi? ²⁷ May hunga pa. Kun paagi kan Beelzebul nagapaluwas ako san mga demonyo, kanin-o man gali poder na nahimo man ini san iyo mga katawuhan? Kaya ini sinda mismo an magapamatuod na sala kamo. ²⁸ Ugaling kun paagi sa Espirito san Dios an pagpaluwas ko san mga demonyo, ina nagapamatuod na an pagahadi san Dios adi na sa iyo.”

²⁹ Nagpadayon pa si Jesus sa iba na istorya, “O halimbawa baga, pan-o masulod an balay san maisog na tawo agod kuhaon an iya mga butang kun dili anay siya gapuson? Kun sugad, amo pa lang makakawatan an iya balay.”

³⁰ Nagpadayon si Jesus, “Kaya mga kontra gayod sa akon an dili nakiupod sa akon kag nagaburulag lugod an dili nagabulig sa akon magtipon. ³¹ Niyan ginasiuro ko sa iyo na papatawadon an tanan na mga kasal-an san tawo hasta an pagpakaraot sa tawo pero dili gayod papatawadon an magpakaraot sa Espirito Santo. ³² An magsurmaton naman kontra sa akon na Anak San

^u 12:21 Kitaa sa Isaias 42:1-4.

Tawo papatawadon pero an magsurmaton kontra sa Espirito Santo dili gayod papatawadon bisan san-o.”

An Kahoy Kag An Mga Bunga Sani
(*Lucas 6:43-45*)

³³Nagsurmaton pa si Jesus, “Niyang ipahalimbawa ta man sa kahoy. Kun maayo ini, nagabunga man sin maayo pero kun maraot, maraot man an bunga. Kaya makikilala naton an kahoy paagi sa bunga sani. ³⁴Pareho kamo sana kay baga kamo’n kasawahan! Pan-o kamo makasurmaton sin maayo na kamo mismo maraot? Kay kun nano man an ada gayod sa tagipusuon amo man an ginasurmaton. ³⁵Hali sa iya malinis na tagipusuon an maayo na tawo nagapakita sin maayo na nahimuan. An maraot naman na tawo nagapakita’n mga maraot na hinimuan na hali sa iya maati na tagipusuon. ³⁶Pero amo ini an sasabihon ko sa iyo: sa adlaw san paghusgar an tanan na mga tawo dapat mag-atubang sa Dios manungod sa kada naisurmaton na wara’n pulos. ³⁷Kaya pagapatanuson kamo o pagakondinaron paagi sa iyo ginsurmaton.”

An Pagahangyo Sin Milagro
(*Marcos 8:11-12; Lucas 11:29-32*)

³⁸Pakatapos may mga Pariseo kag mga paratukdo san Kasuguan na nagsabi sa iya, “Sir, gusto namon makita na nagahimo ka’n milagro bilang tanda na pagapamatuod na ikaw hali sa Dios.”

³⁹Pero sinabat sinda ni Jesus, “Maraot kag makasal-anon na mga tawo an nagapangayo sin tanda. Ugaling wara’n ipapakita sa inda kundi an pareho na nangyari sa propeta na si Jonas. ⁴⁰Kay pareho ni Jonas na nagtulo ka adlaw kag nagtulo ka gab-i sa sulod san tiyan san dako na isda amo man ako na Anak San Tawo magatulo ka adlaw kag magatulo man ka gab-i sa idalom san duta. ⁴¹Sa adlaw san maabot na paghusgar san Dios adto na an mga taga-Nineve kaurupod niyo na mga tawo na nabuhay yana. Magapamatuod ngani sinda kontra sa iyo kay nagbasol gayod sinda sa inda mga kasal-an kag nagbaya sani kasadto san magtukdo si Jonas pero bisan adi na yana an mas labaw pa ki sa iya habo naman kamo mamati. ⁴²Kun maabot gayod ina na adlaw, adto man an ginatawag na Reyna san Timog kaupod niyo na mga tawo na nabuhay yana. Aakusaron man niya kamo kay kasadto hali pa gayod siya sa harayo na lugar san kinab-an para mamati san kadunungan ni Solomon pero, kita, bisan adi na yana an mas labaw pa ki kan Solomon, habo naman kamo mamati.

An Halimbawa San Maraot Na Espirito
(*Lucas 11:24-26*)

⁴³“Ipahalimbawa ta naman sa maraot na espirito,” an sabi ni Jesus. “Pagluwas sani sa tawo nagaagi-agi siya sa mga disyerto agod maghanap sin mapahuwayan

pero kay wara'n mahanapan, ⁴⁴kaya masabi siya'n, 'Mabalik ako sa akon ginhalian na istaran.' Pag-abot niya didto, nakita na wara'n sulod, malinis kag gin-ayo na idto. ⁴⁵Tapos magahali gihapon siya kag magatiripon pa sin pito na espirito na mas maraot pa sa iya. Didto naman sinda tanan magasulod kag magaistar. Dahilan sani mas grabe an kamutangan sadto'n tawo ki san dati. Kaya amo man an mangyayari sani na maraot na mga tawo na nabubuhay yana."

An Iloy Kag Mga Kamanghod Na Lalaki Ni Jesus

(*Marcos 3:31-35; Lucas 8:19-21*)

⁴⁶Myintras nagasurmaton pa si Jesus sa mga tawo, nag-abot an iya iloy kag mga kamaranghod na lalaki. Adto sinda sa luwas na nagahangyo na makisurmaton sa iya. ⁴⁷Kaya may usad didto na nagsabi sa iya, "Kitaa, ada sa luwas an imo iloy kag mga kamaranghod na lalaki na gusto makigsurmaton sa imo."

⁴⁸Pero sinabat siya ni Jesus sin hunga, "Sin-o an akon iloy kag sarasin-o an akon mga kamaranghod na lalaki?" ⁴⁹Tapos tinukdo an iya mga disipulos kag nag-sabi, "Adi an akon iloy kag mga kamaranghod na lalaki. ⁵⁰An tanan na nagatuman sa pagbuot san akon amasa langit amo an akon iloy, mga kamaranghod na lalaki kag babayi."

An Istorya Manungod San Parauma

(*Marcos 4:1-9; Lucas 8:4-8*)

13 ¹Sadto mismo na adlaw paghali ni Jesus sa balay nagpakadto siya sa higad san danaw kag nag-inkod. ²Damu-damo na katawuhan an nagtiripon sa iya kaya nagsakay siya sa baruto kag nag-inkod. An tanan naman na katawuhan nagtirindog sa baybayon. ³May pasadi-sadi na ginsurmaton siya sa inda paagi sa mga istorya. Ginsabihan niya, "May parauma na nagpauma para magsabwag. ⁴Sa iya pagsabwag may mga binhi na nakatupa sa may dalan pero ini ginturuka san mga sapat na nag-abot. ⁵May nakatupa man sa kabatuhan na dyutay an duta. Nagturubo dayon ini kay hamabaw man lang an duta, ⁶pero pagragit san adlaw naluyos kag nag-uga idto kay wara makagamot sin maayo. ⁷May mga binhi naman na nakatupa sa katunukan pero pagdaragko san katunukan nasiutan ini kag namatay. ⁸Niyan may iba na mga binhi na nakatupa sa mataba na duta kag nagburunga gayod. May mga nagbunga sin ginatos, may tigsisenta kag may tigtraynta kada binhi. ⁹Kaya kamo na makabati, magpamati sin maayo!"

An Katuyuan San Istorya

(*Marcos 4:10-12; Lucas 8:9-10*)

¹⁰Pakatapos nagharalapit an mga disipulos kan Jesus kag naghunga sa iya, "Nano kay nagatukdo ka sani na mga tawo paagi sin mga istorya?"

---

v 12:47 May mga kasuratan kasadto sa Griego na wara ini na birsikulo.

¹¹Nagsabat si Jesus, “Kamo an gintugutan na maaraman an mga misteryo san kahadian san langit pero sa inda wara igtugut. ¹²Manungod sani an igwa na hahatagan pa kaya mabugana na pero an wara-wara kukuhaan pa bisan an nano man na ada na sa iya. ¹³Kaya ngani nakisurmaton ako sa inda paagi sa mga istorya kay bisan sing-ano ninda sin kasud-ong dili gihapon nakakita kag bisan sing-ano sin kapamati dili man gihapon nakabati kag nakasabot. ¹⁴Natuman man gayod sa inda an ginsabi san propeta na si Isaias na nagsabi,

‘Magapamati man kamo pirme pero dili gihapon makasabot.

Magakita kamo pirme pero dili man gihapon makapanginano.’

¹⁵Nagpadayon si Isaias,

‘Kay manol ini na mga katawuhan baga’n mga bungol kag mga piyong pa sinda,

kay basi makipanginano, makabati kag makasabot, tapos magabalik sinda sa akon kag mapaayo ko sinda.’^w

¹⁶“Kundi palabi an iyo mga mata kag mga talinga kay nakakita kag nakabati. ¹⁷Ginasiguro ko sa iyo, kasadto damo na mga propeta kag matanos na tawo an nagahandom na makakita san iyo nakita pero dili ninda nakita. Nagahandom man makabati san iyo nababatian pero dili ninda nabati.

Ginapahayag Ni Jesus An Istorya San Parauma

(Marcos 4:13-20; Lucas 8:11-15)

¹⁸“Kaya pamatii an gusto sabihon sani na istorya san parauma. ¹⁹An nakapamati na wara makasabot san surmaton manungod san kahadian pareho san binhi na nakatupa sa dalan. Tapos nagaabot an demonyo kag nagaagaw san surmaton na ginpamatian. ²⁰Idto’n naman na nakatupa sa kabatuhan amo idto’n mga nakabati san surmaton tapos nagatuod dayon kag nagakarilipay. ²¹Pero wara makagamot sa inda sadiri kaya nagatubo anay sin kadali pero oras na may kalisdanan o kasakitan dahilan san pagsunod sa katukduan nawawara dayon an inda pagtuod. ²²Idto naman na nakatupa na binhi sa katunukan amo idto’n nakabati san surmaton pero an mga kahandalan san pagkabuhay kag an kasadya hali san kayamanan amo an nagapalimot san surmaton kaya wara ini makapamunga. ²³Idto ugaling na mga nakasabwag man na binhi sa mataba na duta amo idto’n mga nagapamati san surmaton kag nakasabot. Sinda idto’n baga’n mga tanom na nakapamunga gayod sin ginatos, sin tigsisenta o sin tigtraynta kada binhi.”

An Istorya Manungod San Dinghot

²⁴May iba pa na gin-istorya si Jesus sa kadamuan. “Pareho sa tawo na nagpasabwag sin maayo na binhi sa iya uma an pagahadi san Dios.

^w 13:15 Kitaa sa Isaias 6:9-10.

²⁵Usad na gab-i myintras tururog an mga suruguon san tag-iya may nag-abot na kaaway kag nagsabwag man sin dinghot sadto man mismo na uma tapos lumakat. ²⁶Kaya pagturubo san tanom kag nagtuna mamunga nagturunga man an mga dinghot.

²⁷“Nagkadto sa tag-iya an mga suruguon kag naghunga, ‘Sir, maayo man an binhi na ginsabwag namon sa imo umahan, pan-o man nagkadinghot?’

²⁸“Ginsabat niya sinda, ‘May kaaway na naghimo sani.’

“Pakabati sani ginhunga naman siya san mga suruguon, ‘Nano, gusto mo ba na gabuton namon an dinghot?’

²⁹“Pero nagsabat an amo, ‘Ayaw, kay basi paggabot niyo san dinghot makaupod man an trigo. ³⁰Pabayai lang niyo na durungan ini magtubo hasta pag-ani kay sa tiganihan sabihon ko na lang sa mga paraani na unahon anay paggabot san mga dinghot, tapos butuk-butukon agod isugba sa kalayo. Pero an trigo itipon sa akon kamalig.’”

Pareho San Pisog San Mustasa An Kahadian San Dios (*Marcos 4:30-32; Lucas 13:18-21*)

³¹May iba pa na gin-istorya si Jesus sa inda. “Pareho man san pisog san mustasa na tinanom sin tawo sa iya uma an pagahadi san Dios.

³²Amo ini an pinakadyutay sa tanan na pisog pero pagtubo amo man an pinakadako sa mga tanom sa uma. Nagin kahoy ini kaya nagahurugdon an mga sapat kag nagasaralag sa mga sanga sani.”

An Istorya Manungod Sa Pampaalsa Na Ginatawag Lebadura

³³May iba pa na gin-istorya si Jesus sa inda. “Pareho man san pampaalsa na ginatawag lebadura an pagahadi san Dios. Ginmiskla ina san babayi sa tulo ka sukol na arina. Tapos dahilan sani nag-alsa an bilog na minasa.”

³⁴Ini tanan gintukdo ni Jesus sa kadamuan paagi sa mga istorya. Dili ngani siya nagatukdo sa inda kun dili paagi sa istorya. ³⁵Nangyari ini agod matuman an ginsabi san propeta:

“Magagamit ako’n mga istorya sa pakigsurmaton sa inda.

Igapahayag ko an mga misteryo na dili pa naaaraman magtuna sa paglalang san kinab-an.”^x

Ginpahayag Ni Jesus An Istorya Manungod Sa Dinghot

³⁶Pakatapos sani binayaan ni Jesus an kadamuan kag nagsulod sa balay. Nag-arapiki an mga disipulos niya kag may nagsabi, “Ipahayag man sa amon an gusto sabihon san istorya san mga dinghot sa uma.”

---

^x 13:35 Kitaa sa Salmo 78:2.

³⁷Nagsabat si Jesus, “Idto’n nagsabwag san maayo na binhi amo ako na Anak San Tawo. ³⁸An uma amo an kinab-an kag an gusto sabihon san maayo na binhi an katawuhan na nagapasakop sa pagahadi san Dios. An mga dinghot naman an katawuhan na nagapasakop sa Maraot na Espirito na amo si Satanas. ³⁹Siya man an demonyo na nagtanom sani na dinghot. Tapos an pag-ani amo an katapusan san kinab-an kag an mga paraani amo an mga anghel.

⁴⁰“Pareho na an dinghot gintipon kag ginsunog sa kalayo amo man an mangyayari sana na mga tawo sa katapusan san kinab-an. ⁴¹Susuguon ko na Anak San Tawo an akon mga anghel agod tiripunon an tanan na ginapakasala an mga tawo kag an mga nagahirimo’n karautan. ⁴²Tapos igaitsa ini tanan sa kalayo sa impyerno na didto maganguruuyngoy an mga tawo kag magaragot an inda mga ngipon sa pagsakit. ⁴³An mga matanos naman magasirak pareho san adlaw didto sa kahadian san inda Ama. Kamo na makabati, magpamati sin maayo!”

An Istorya Manungod Sa Natatago Na Kayamanan

⁴⁴Nagpadayon si Jesus, “Baga’n kayamanan na natatago sa uma an pagahadi san Dios. Pareho ini san tawo na pakakita sani na kayamanan tinahuban gihapon. Nag-uli siya sa kalipay kag binaligya an tanan niya na nakasadirihan tapos binakal idto’n uma.

An Istorya Manungod Sa Perlas

⁴⁵“An pagahadi san Dios pareho san negosyante na nagaparapanganap sin mga pinakamaayo na perlas. ⁴⁶Pakakita sin pinakapambihira sani, umuli kag binaligya an tanan niya na nakasadirihan, tapos binakal ini.

An Istorya Manungod Sa Lambat

⁴⁷“Sugad man, an pagahadi san Dios pareho san lambat na gin-itsa sa dagat kag nakakuha sin manlain-lain na isda. ⁴⁸Pakapuno sani ginhaw-as pabaybayon san mga parapangisda. Tapos pag-iringkod ninda gintipon ninda an mga maayo na isda sa surudlan pero ginpilak an mga maraot na klase. ⁴⁹Amo man an mangyayari sa katapusan san kinab-an. Makaradi an mga anghel tapos lalainon ninda an mga maraot na tawo sa mga matanos. ⁵⁰An mga maraot iitsa sa nagadaba-daba na kalayo kun diin maganguruuyngoy sinda didto kag magaragot an inda mga ngipon sa kasakit.”

⁵¹“Nano, nasabutan niyo ini tanan?” an hunga ni Jesus.

Nagsabat sinda, “Opo.”

⁵²Ginsabihan gihapon niya sinda, “Pareho sa tagbalay na ginapaluwas an iya mga gamit na bag-o kag daan hali sa iya taguan ini an kada

paratukdo san Kasuguan na gintukduan manungod san kahadian san langit.”

Ginsikway Si Jesus Sa Nazaret
(*Marcos 6:1-6; Lucas 4:16-30*)

⁵³Pakatapos pakaistorya sani naghali si Jesus didto. ⁵⁴Pagbalik naman niya sa iya sadiri na lugar, nagtukdo siya sa mga tagadidto sa inda sinagoga. Nangawa sinda kag naghurunga, “Pan-o nagin madunong ini na tawo kag makahimo sani na mga milagro? ⁵⁵Nano, dili ba anak lang siya san panday? Dili ba an iya iloy si Maria? Nano, dili ba an iya kamaranghod na lalaki sinda Santiago, Jose, Simon kag Judas? ⁵⁶An tanan naman na iya kamaranghod na babayi, nano, dili man sinda an aton kaurupod? Kun sugad pan-o naaraman sani na tawo an paghimo san mga milagro?” ⁵⁷Kaya urit sinda kan Jesus.

Pero ginasabihan niya sinda, “Bisan sin-o na propeta ginagalangan bisan diin pwera lang sa iya sadiri na lungsod kag panimalay.”

⁵⁸Kaya kay wara sinda’n pagtuod, kulang an mga milagro na ginhimo niya didto.

An Pagkamatay Ni Juan Na Parabunyang
(*Marcos 6:14-29; Lucas 9:7-9*)

14 ¹Sadto na panahon nabaritaan ni Herodes na namumuno san Galilea an manungod sa kabantugan ni Jesus. ²Tapos nagsabi sa mga opisyal, “Amo man gayod ini siya si Juan na Parabunyang na nabuhay gihapon kaya dahilan sani ada na sa iya ini na mga kagamhanan.”

³Niyan ini si Herodes amo an nagpadakop kan Juan, nagpagapos kag nagpapriso sa iya dahilan na ginsaway siya ni Juan kay nag-asawa siya kan Herodias na asawa san iya manghod na si Felipe. ⁴Sinabihan siya ni Juan, “Dili tugut sa Kasuguan na asawahon mo an asawa san imo manghod.” ⁵Dahilan sani gusto niya na ipapatay si Juan kaya lang nahahadlok siya sa mga tawo kay nagatuod sinda na propeta si Juan.

⁶Nag-abot an adlaw san nagelebrar si Herodes san iya pagkaanak. Sadto nagsayaw an daraga na anak ni Herodias sa atubangan san mga bisita. Nakapalipay gayod siya kan Herodes, ⁷kaya nagsumpa ini na ihatag sa daraga an nano man na hangyuon niya.

⁸Sa pagsunod sa gintugon man san iya iloy nangayo an daraga, “Ihatag sa akon didi an ulo ni Juan na Parabunyang na nakabutang sa bandihado.”

⁹Didi namundo an hadi, ugaling dahilan san iya ginsumpa sa atubangan san mga bisita nagsugo siya na ihatag an ginahangyo san daraga. ¹⁰Kaya ginpapugutan sin ulo si Juan didto sa prisuhan. ¹¹Tapos gindara an ulo na nakabutang sa bandihado kag hinatag sa daraga na amo naman an nagdara sa iya iloy.

¹²Pakabaritai sani san mga disipulos ni Juan nagkaradto sinda kag kinuha an iya lawas, tapos linubong. Pakatapos nagkaradto sinda kan Jesus kag ginsumat an nangyari.

Ginapakaon Ni Jesus An Lima Ka Libo Na Lalaki

(Marcos 6:30-44; Lucas 9:10-17; Juan 6:1-14)

¹³Pakabarita man sani ni Jesus, sumakay siya sa sarakyan sa tubig kag naghali didto sin sikreto pakadto sa mamingaw na lugar na wara'n tawo. Pero pakaarami naman sani san kadamuan nagsurunod sinda sa iya na nagaralakat hali sa mga lungsod. ¹⁴Pagdungka ni Jesus sa baybayon kag nakita an damu-damo na katawuhan, naluoy siya sa inda kag ginpangayo an inda mga masakiton.

¹⁵San tunod na an adlaw nagharalapit sa iya an mga disipulos kag nagsabi, "Usad ini na mamingaw na lugar kag tunod na an adlaw. Pahalia na an mga tawo agod makakadto sa kabaryuhan para makabakal san inda makaon."

¹⁶Pero nagsabat lugod si Jesus, "Dili na kinahanglan na magralakat pa sinda. Hatagi na lang niyo sinda'n makaon."

¹⁷Nagsabat naman sinda, "Lima lang ka bilog na tinapay kag duha ka bilog na isda an amon dara."

¹⁸Didi nagsugo si Jesus, "Darha niyo pakadi sa akon." ¹⁹Tapos nagsugo siya na paingkudon an mga katawuhan sa kadinghutan. Pagkuha niya san lima ka bilog na tinapay kag duha na isda, humangad sa langit kag nagpasalamat sa Dios. Tapos gin-utud-utod niya ina, tinunol sa iya mga disipulos na amo naman an nagpanghatag sa kadamuan. ²⁰Nagkaraon sinda tanan hasta na nagkaburusog. Tapos san pagtipon san mga disipulos san nagkabilin nakapuno pa sin dose na bangkat. ²¹Idto na nagkaraon mga lima ka libo na mga kalalakihan pwera pa san mga babayi kag kabataan.

Nagalakat Si Jesus Sa Ibabaw San Tubig

(Marcos 6:45-52; Juan 6:15-21)

²²Pakatapos sani ginpasakay dayon ni Jesus sa inda sarakyan an mga disipulos kag ginpauna sa tabok san danaw myintras ginapauli niya an katawuhan. ²³Pakapaulia na niya sani nagsagka siya sa bukid na sulo lang agod magpangadyi. Pagkagab-i siya na lang an nabilin. ²⁴Sani mismo na kaorason an ginasakyan san mga disipulos adto na sa tunga san lawod na ginalamba-lamba san balod dahilan na sungsungon an hangin.

²⁵San maalas kwatro na an kaagahon naghalapit sa inda si Jesus na nagalakat sa ibabaw san tubig. ²⁶Pero san makita san mga disipulos na nagalakat siya sin sugad nagkaharadlok sinda na nagasiriyak, "Adaw, multo!"

²⁷Pero sinabihan sinda dayon ni Jesus, “Ayaw kamo kahadlok! Ako baga ini! Pakusuga an iyo buot!”

²⁸Didi nagsabat si Pedro, “Ginoo, kun ikaw gayod ina pakadaa ako sa imo na magalakat man sa ibabaw san tubig!”

²⁹“Kadi,” an sugo ni Jesus.

Kaya lumusad si Pedro sa sarakyan kag nagtuna paglakat sa ibabaw san tubig pakadto kan Jesus. ³⁰Pero pakakita ni Pedro san kakusog san hangin nahadlok siya kag nagtuna pag-umlod. Kaya nakasiyak siya, “Ginoo, isalbar man ako!”

³¹Gintunol dayon ni Jesus an iya kamot kag hinawidan si Pedro. Tapos nagsabi, “Marasa pa na kulang an imo pagsarig. Nano kay nagduda ka pa?”

³²Pakasakay ninda sa sarakyan naudong an hangin. ³³An mga disipulos naman na adto dati sa sarakyan nagduruko sa atubangan ni Jesus na nagsabi, “Matuod gayod na ikaw an Anak san Dios.”

Ginapangayo Ni Jesus An Mga Masakiton Sa Genesaret

(Marcos 6:53-56)

³⁴Pakatabok sa danaw nagdungka sinda sa lugar san Genesaret.

³⁵Pakakilalahi sa iya san mga tagadidto, pinangbarita sa tanan na katarakin kag ginpangdara sa iya an tanan na masakiton didto. ³⁶Tapos nakimaluoy sa iya na pabayaan lang na makadutdot sinda sa sidsid san iya bado. Idto tanan na nakadutdot nag-arayo.

An Katukduan San Mga Kalulululuhi

(Marcos 7:1-23)

15 ¹Nagkaradto kan Jesus an mga Pariseo kag mga paratukdo san Kasuguan na hali sa Jerusalem kag naghunga, ²“Nano kay an imo mga disipulos dili nagasunod san kaugalian san mga kalulululuhi kundi nagakaraon na dili anay nagahugas san kamot sa tama na paagi?”

³Ginsabat man sinda ni Jesus, “Nano man kamo kay ginaspak niyo an sugo san Dios dahilan san iyo kaugalian? ⁴Nagsugo an Dios,

‘Galangan mo an imo ama kag iloy,’^y

kag

‘An nagapakaraot sa iya ama kag iloy dapat gayod ipapatay.’^z

⁵Pero kamo naman nagsabi, ‘Kun may magsabi sa iya ama o iloy: Nakatalaga na sa Dios an dapat ko na ikabulig sa iyo,’ dili na siya dapat maggalang sa inda paagi sa pagsustento. ⁶Kaya paagi sani ginabalewara niyo an surmaton san Dios tungod san iyo kaugalian. ⁷Mga pakita’n-tawo lang! Tama an ginsabi ni Isaias manungod sa iyo!

^y 15:4a Kitaa sa Exodo 20:12.   ^z 15:4b Kitaa sa Exodo 21:17.

- 8 ‘Ginagalangan ako sani na mga tawo sa surmaton lang pero an inda mga tagipusuon harayo sa pagsunod sa akon.
 9 Wara’n pulos an pagsamba na ginahalad ninda sa akon kay an katukduan na inda ginapahayag mga kasuguan lang san mga tawo.’”^a

Mga Bagay Na Nakapaati Sa Tawo

10 Ginpahalapit ni Jesus an mga tawo kag ginsabihan, “Pamatii niyo ako kag sabuta! 11 Dili nakapaati sa tawo an nagasulod sa ba-ba kundi an nagaluwas sani.”

12 Pakatapos sadto nagkaradto sa iya an mga disipulos kag naghunga, “Nano, dili mo ba aram na nagkaururit an mga Pariseo pakabati sana na ginsabi mo?”

13 Nagsabat si Jesus, “Pagagabuton an kada tanom na dili tinanom san akon langitnon na Ama. 14 Pabayai lang sinda. Pareho sinda sa mga buta na nagakabit sin otro buta kag kun san-o man may buta na nagakabit sa kapwa niya buta, pareho sinda tanan mahuhulog sa kali.”

15 Didi naghangyo sa iya si Pedro, “Ipahayag man sa amon ini na gin-istorya mo.”

16 Naghunga naman si Jesus, “Nano, dili pa gihapon kamo nakasarabot? 17 Nano, dili niyo aram na an nagasulod sa ba-ba nagaagi sa tiyan tapos iluluwas gayod? 18 Kaya ngani an ginasurmaton na hali sa tagipusuon amo an nakapaati sa tawo. 19 Nasabi ko ini kay sa tagipusuon nagahali an mga maraot na kaisipan, pagpatay, pagpanambay, pagdurog sa dili asawa, pangawat, pagtestigo sin kabuwaan kag pagtuya-tuya san kapwa. 20 Amo ini an nakapaati sa tawo pero kun magkaon na wara anay maghugas san kamot dili gayod nakapaati sa tawo.”

An Babayi Na May Pagtuod

(Marcos 7:24-30)

21 Naghali didto si Jesus kag nagpakadto sa lugar na halapit sa mga lungsod san Tiro kag Sidon. 22 Didto may babayi na taga-Cana na nagaistar sadto na lugar na nagahalapit sa iya kag nagasiyak, “Sir, Lahi ni David, maluoy ka man sa akon kay an akon anak na babayi nasudlan sin maraot na espirito kag ginapasakitan sin grabe.”

23 Pero wara siya pagsabata ni Jesus. Kaya ginhalapitan siya san iya mga disipulos kag nakimaluoy, “Pahalia na siya kay nagaparasunod sa aton na sige an kasiyak.”

24 Didi nagsabat si Jesus, “Ginsugo ako para lang sa mga tawo na taga-Israel na pareho san mga karnero na nalalagalag.”

^a 15:9 Kitaa sa Isaias 29:13.

²⁵Pero naghalapit na an babayi kag lumuhod sa atubangan niya na nagasabi, “Sir, buligi man ako.”

²⁶Nagsabat naman didi si Jesus, “Dili maayo na kuhaon an pagkaon sa kabataan kag ibahog lugod sa kaiduan.”

²⁷Nagsabat man an babayi, “Opo, Sir, pero bisan ngani an mga ido nababahugan man ngani san mga mumho na nagakatarakdag sa lamesa san inda amo.”

²⁸Kaya ginsabihan siya ni Jesus, “Tia, matuod man gayod na hugot an pagsarig mo! Nangyari na an imo ginahandom.” Tapos sadto mismo nag-ayo dayon an iya anak na babayi.

An Pag-ayo Ni Jesus Sa Damo Na Tawo

²⁹Hali didto nagpadayon si Jesus kag nag-agi sa baybayon san Galilea. Tapos nagsagka siya sa bukid kag nag-ingkod didto. ³⁰Damu-damo na mga tawo an nagkaradto sa iya na may mga dara na pilay, kimay, buta, apa kag mga iba pa. Ginbutang ninda sa may tiilan ni Jesus ini kag gin-ayo niya. ³¹Kaya nangangawa an kadamuan pakakita na an apa nakasurmaton, an kimay naayo, an pilay nakalakat kag an buta nakakita. Dahilan sani gin-umaw ninda an Dios san Israel.

An Pagapakaon Ni Jesus Sa Upat Ka Libo Na Lalaki *(Marcos 8:1-10)*

³²Pakatapos sani ginpahalapit ni Jesus an iya mga disipulos kag sinabihan, “Naluluoy ako sa mga tawo kay nagparaupod na sinda sa akon sin matulo na ka adlaw yana kag wara sin makaon. Habo ko naman sinda na paulion na gurutom kay basi magkadirismayo sinda sa dalan.”

³³Kaya ginhunga siya san iya mga disipulos, “Sani na kabukidan diin man kita makuha’n tinapay na makaigo ipakaon sa kadamuan?”

³⁴Didi naghunga si Jesus sa inda, “Pira ka bilog na tinapay an ada sa iyo?”

Nagsabat sinda, “Pito po kag mga pira ka bilog na tigdyutay na isda.”

³⁵Ginpairingkod niya sa duta an katawuhan. ³⁶Tapos kinuha an pito ka bilog na tinapay kag san isda. Pakapasalamat sa Dios gin-utud-utod ina kag tinunol sa iya mga disipulos na amo man an nagpanghatag sa katawuhan. ³⁷Nagkaraon sinda tanan kag nagkaburusog. Pagkatapos, pito pa ka bangkat an natipon na mga sobra. ³⁸Niyan upat ka libo na kalalakihan an nagkaraon pwersa pa san kababayihan kag kabataan.

³⁹Pakapaulia ni Jesus san kadamuan nagsakay siya sa dako na baruto kag nagpakadto sa lugar san Magadan.

An Pagahangyo Sin Milagro
(*Marcos 8:11-13; Lucas 12:54-56*)

16 ¹Niyan nagkaradto naman kan Jesus an mga Pariseo kag mga Saduceo agod porbaran siya. Kaya naghunga sinda kun may milagro siya na ikapakita bilang tanda na hali sa langit an iya poder. ²Nagsabat siya, “Kun nagatunod na an adlaw nasabi kamo, ‘Maayo an panahon buwas kay mapula an langit.’ ³Tapos pagkaaga naman nasabi kamo, ‘Maraot an panahon yana kay nagapula-pula an langit kag madampog.’ Maaram kamo magtugma kun may uran o wara kun nakikita niyo an panganuron pero dili gali niyo aram an gusto sabihon san mga tanda na ginapakita san Dios manungod sani na panahon. ⁴Maraot an mga tawo na nabubuhay yana kay nagbaya sinda sa Dios. Gusto ninda makakita sin milagro bilang tanda san akon gahom pero wara’n ipapakita sa inda kundi an pareho san nangyari sa propeta na si Jonas.” Tapos didi niya binayaan sinda.

An Baga’n Lebadura San Mga Pariseo Kag Mga Saduceo
(*Marcos 8:14-21*)

⁵Pakatabok san mga disipulos sa danaw nadumduman ninda na wara gali sinda magdara’n pagkaon. ⁶Didi sinabihan sinda ni Jesus, “Paghimat kag paglikay sa lebadura san mga Pariseo kag Saduceo.”

⁷Nagairistoryahan an mga disipulos, “Basi ginsabi niya ini kay nalimot kita magdara’n pagkaon.”

⁸Pakaaram sani ni Jesus, ginhunga sinda, “Mga kulang an pagsarig, nano kay ginairistoryahan niyo na wara kamo’n pagkaon? ⁹Dili pa ba gihapon kamo nakapanginano? Nano, nalimutan na niyo an nangyari sa lima ka bilog na tinapay na ginpakaon sa lima ka libo na mga tawo kag pagkatapos kun pira pa ka bangkat na may natipon kamo? ¹⁰Nano, nalimutan na niyo an nangyari sa pito ka bilog na tinapay na ginpakaon sa upat ka libo kag pagkatapos kun pira pa ka bangkat na sobra an iyo natipon? ¹¹Nano kay dili pa gihapon niyo nasasabutan na dili manungod sa pagkaon an ginasabi ko? Kaya maglikay gayod kamo sa lebadura san mga Pariseo kag Saduceo.”

¹²Niyan didi lang ninda nasabutan na an likayan dili kay an lebadura sa paghimo sin tinapay kundi an mga ginatukdo san mga Pariseo kag Saduceo.

An Pagapamatuod Ni Pedro Manungod Kan Jesus
(*Marcos 8:27-30; Lucas 9:18-21*)

¹³Pag-abot ninda Jesus sa lugar san Cesarea Filipino naghunga siya sa iya mga disipulos, “Sumati daw niyo ako kun nano an pagkakilala san mga tawo sa akon na Anak San Tawo?”

¹⁴Nagsabat sinda, “May nagasabi na ikaw kuno si Juan na Parabunyang na nabuhay gihapon, an iba naman na ikaw kuno si Elias kag may iba pa gayod na ikaw kuno si Jeremias o usad san mga kasadto na mga propeta.”

¹⁵“Pero kamo, nano an pagkakilala niyo sa akon?” an hunga ni Jesus sa inda.

¹⁶Didi ginsabat siya ni Simon Pedro, “Ikaw an Cristo na Mesias. Ikaw an Anak san buhay na Dios.”

¹⁷Nagsabat naman si Jesus, “Ginpalabi ka, Simon, anak ni Jonas, kay dili tawo an naghayag sani sa imo kundi an akon Ama na adto sa langit. ¹⁸Kaya tandai ini: ikaw ginatawag Pedro, kag didi sani na bato titipunon ko an akon mga katawuhan bilang akon simbahan. Dili ini kaya daugon san gahom hali sa impyerno. ¹⁹Ihahatag ko sa imo an mga lyabi san kahadian san langit. Kaya an igabawal mo sa kinab-an igabawal man sa langit, kag an itutugot mo sa kinab-an itutugot man sa langit.”^b ²⁰Tapos ginpadaan gayod niya an iya mga disipulos na dili magpanumat bisan kanin-o na siya an Cristo.

Nagaistorya Si Jesus Manungod San Iya Pagtios Na Maabot
(*Marcos 8:31–9:1; Lucas 9:22-27*)

²¹Tuna sadto nagtuna si Jesus pagpahayag sa iya mga disipulos na dapat siya magkadto sa Jerusalem kag magtios sin grabe sa mga kagurangan na namumuno san mga Judio, mga namumuno san kapadian kag mga paratukdo san Kasuguan, tapos papatayon pero sa ikatulo ka adlaw bubuhayon gihapon.

²²Didi ginbulag anay siya ni Pedro sa kadamuan kag nagtuna pagsaway sa iya, “Ginoo, buyag! Dili gayod ini mangyayari sa imo.”

²³Pero gin-atubang siya ni Jesus kag gin-uritan, “Layas dida, Satanas! Ulang ka lang sa akon kay an imo ginaisip dili an sa Dios kundi an sa tawo.”

²⁴Pakatapos sani ginsabihan ni Jesus an iya mga disipulos, “Kun may gusto mag-upod sa akon bilang disipulos ko dili niya dapat sundon an sadiri niya na kabubut-on kundi sundon lugod an kaburut-on ko kag pasanon an iya krus na amo an pagtios tungod sa akon. ²⁵Nasabi ko ini kay an nagahandom masalbar an iya buhay para sa iya sadiri mawawar-an sani pero an maghalad san iya buhay alang-alang sa akon magkakaigwa lugod sani. ²⁶Kay nano man an pakinabang san tawo kun mapasa iya an bilog na kinab-an kun an kabalyo sani an pagkasira san iya buhay? Syimpre wara gayod! Kay wara man siya’n mahatag agod mapabalik ina

---

^b 16:19 An sabi sa Griego, “...kun nano man an igagapos mo sa kinab-an igagapos man ini sa langit kag an nano man na imo igahubad sa kinab-an igahubad man ini sa langit.”

na buhay. ²⁷Ginasabi ko ini kay ako na Anak San Tawo mabalik na may gloria san akon Ama kaupod an mga anghel. Tapos didto ko babalusan an kada usad susog sa iya nagkahirimuan. ²⁸Ginasiguro ko sa iyo na igwa sin pira sa iyo na nagatindog didi na dili mapapatay hasta na makita an pag-abot ko na Anak San Tawo bilang hadi.”

An Pagbag-o San Hitsura Ni Jesus

(Marcos 9:2-13; Lucas 9:28-36)

17 ¹Pakalipas sin unom ka adlaw gin-agda ni Jesus sinda Pedro, Santiago kag san kamanghod sani na si Juan pagsagka kaupod niya sa hataas na bukid na sinda-sinda lang. ²Didto sa atubangan mismo ninda nag-iba an hitsura ni Jesus. Nagbanaag an iya bayhon na pareho san kasilaw san adlaw, kag pumuti-puti gayod an iya bado na nagakinang. ³Myintras sinda nagamiron nagpakita sa inda sinda Moises kag Elias na nakisurmaton sa iya.

⁴Didi ginsabihan ni Pedro si Jesus, “Ginoo, maayo man na adi kita. Kun gusto mo magatindog ako didi sin tulo na kubung-kubong na usad para sa imo, usad naman kan Moises kag usad pa kan Elias.”

⁵Nagasurmaton pa si Pedro san nahandungan dayon sinda sin masilaw na dampog kag hali sani may nabati na nagasurmaton, “Adi an akon palangga na Anak na ginakalipay ko gayod. Pamatii niyo siya!”

⁶Pakabati sani san mga disipulos nagharapa sinda sa grabe na kahadlok. ⁷Pero ginhalapitan sinda ni Jesus kag gintapik na nagasabi, “Tindog kamo kag ayaw kahadlok.” ⁸Tapos paghangad ninda wara na sinda’n nakita na iba kundi si Jesus na lang.

⁹San paglugsad na ninda hali sa bukid ginmandahan sinda sani ni Jesus, “Ayaw gayod kamo pagpanumat bisan kanin-o san iyo nakita hasta ako na an Anak San Tawo mabuhay gihapon hali sa pagkamatay.”

¹⁰Didi man naghunga sa iya an mga kaupod niya na mga disipulos, “Nano kay nagasarabi an mga paratukdo san Kasuguan na dapat mauuna anay pagpakadi si Elias antes an Cristo?”

¹¹Nagsabat si Jesus, “Matuod na mauuna si Elias pag-abot agod ipreparar an tanan-tanan. ¹²Pero ginasiguro ko sa iyo na nag-abot na si Elias, ugaling wara siya ninda makilala kaya ginhimo sa iya an gusto ninda himuon. Sugad man pagapatiuson ninda ako na Anak San Tawo.” ¹³Sani lang nasabutan san mga disipulos na an ginasabi niya amo an manungod kan Juan na Parabunyang.

An Bata Na Lalaki Na Ginsudlan Sin Maraot Na Espirito

(Marcos 9:14-29; Lucas 9:37-43)

¹⁴San nakiupod gihapon sinda sa kadamuan, may tawo na naghalapit kag nagluhod sa atubangan ni Jesus. ¹⁵Tapos nagsabi, “Ginoo, kaluy-i

man an akon anak na lalaki kay may buntog kag grabe an pagtios. Pirme-pirme siya natutumba sa kalayo kag sa tubig. ¹⁶Gindara ko na siya sa imo mga disipulos pero wara siya ninda mapaayo.”

¹⁷Nagsabat si Jesus, “Marasa pa kamo na mga tawo yana na panahon na wara’n pagtuod kag mga sutil! Hasta san-o ta kamo dapat pakiupudan? Nano, hasta na lang magatios ako sa iyo? Sige, pakadia niyo siya sa akon.” ¹⁸Tapos sinaway ni Jesus an maraot na espirito kag ini naghali dayon. Sadto mismo nag-ayo dayon an bata.

¹⁹Pakatapos san sinda-sinda na lang an mga disipulos ni Jesus nag-arapiki sa iya kag naghunga, “Nano kay wara namon mapaluwas idto’n demonyo?”

²⁰Nagsabat si Jesus, “Kay kulang an iyo pagtuod. Ginasiguro ko sa iyo na kun may pagtuod lang kamo na an kadyutay pareho san pisog san mustasa, makasabi kamo sani na bukid, ‘Humali ka didi kag bumalhin ka didto,’ tapos mabalhin ina. Kaya, kun sugad, an tananmahihimo niyo. ²¹Pero ini na klase dili niyo mapaluwas pwera lang sa paagi san pagpangadyi kag pag-ayuno.”^c

An Pagsabi Gihapon Ni Jesus Manungod San Iya Maabot Na Kamatayon
(*Marcos 9:30-32; Lucas 9:43-45*)

²²Usad sin adlaw san nagtiripon sinda sa Galilea ginsabihan sinda ni Jesus, “Ako na Anak San Tawo iintriga sa gahom san katawuhan. ²³Tapos igapapatay ako pero pag-ikatulo ka adlaw bubuhayon gihapon.” Didi nakabatyag anmga disipulos sin grabe na kamunduan.

An Pagabayad San Buwis Para Sa Templo

²⁴Pag-abot ninda sa Capernaum nagkadto kan Pedro an mga parasukot san buwis san templo kag naghunga, “Nano, nagabayad man san buwis para sa templo an imo amo?”

²⁵“Opo,” an sabat niya.

Tapos pagsulod niya sa balay nauna si Jesus paghunga sa iya, “Simon, nano an paghuna mo sani? Nano nagasukot sin buwis an mga hadi sani na kinab-an sa inda mga katawuhan o sa mga dayo?”

²⁶Pagsabat ni Pedro, “Sa mga dayo.”

Sinabihan siya ni Jesus, “Kun sugad dili na dapat magbayad an inda mga katawuhan. ²⁷Pero bisan sugad sani kumadto ka sa danaw kag mamalakwit. Tapos pagdawi mo’n usad bukaha an ba-ba kay may makikita ka na plata na kwarta. Kuhaa ina kag ibayad sa mga parasukot san buwis san templo para sa aton na duha agod dili sinda mamundo sa aton.”

---

^c 17:21 Wara ini na birsikulo sa haros tanan na kasuratan kasadto sa Griego.

Sin-o An Pinakalabaw Sa Kahadian San Langit?

(*Marcos 9:33-37; Lucas 9:46-48*)

18 ¹Tapos, nag-arapiki kan Jesus an mga disipulos kag naghunga, “Sin-o an pinakalabaw sa kahadian san langit?”

²May gintawag si Jesus na bata kag pinatindog sa atubangan ninda.

³⁻⁴Tapos nagsabat siya, “Ginasiguro ko sa iyo na an pinakalabaw sa kahadian san langit amo an magmapainubuson pareho sani na tigdyutay na kabataan. Dili gayod kamo magigin sakop sa kahadian san langit hasta na dili kamo magbag-o kag magin mapainubuson pareho sani na dyutay na bata. ⁵An makaako naman sin pareho sani na bata alang-alang sa akon ginaako man ako.

Manungod San Makapakasala

(*Marcos 9:42-48; Lucas 17:1-2*)

⁶“Pero kun may nakapakasala sani na mga kabataan na may pagtuod sa akon, maayo pa na bitayan idto sin dako na ginlingan na bato sa liog kag buntugan sa dagat. ⁷Kamakaluluoy san mga katawuhan san kinab-an kay may mga maghidara sa mga tawo paghimo’n kasal-an! Pirme gayod igwa sin sugad sana pero grabe an kastigo para sa iya na ginahalian sana na pagatintar.

⁸“Niyang kun an imo kamot o tiil an dahilan san imo pagkasala, utuda kag ipilak! Mas maayo pa na mabuhay ka na pungkol ki sa duha an imo kamot o tiil tapos ipilak ka lang sa kalayo na dili gayod napaparong.

⁹Kun an imo naman mata an dahilan san imo pagkasala, lukata kag ipilak! Mas maayo pa na makasulod ka sa langit na usad lang an mata ki sa duha an mata tapos ipilak ka sa kalayo san impyerno.”

An Istorya San Nawara Na Karnero

(*Lucas 15:3-7*)

¹⁰“Kun sugad talinguhaa gayod niyo na dili kamo makadaug-daog bisan usad sani na mga tigdyutay na kabataan kay an inda mga anghel pirme ngani nasa atubangan san akon Ama sa langit. ¹¹Nagkadi ngani ako na Anak San Tawo sa kinab-an para isalbar an mga tawo na nalalagalag sa dalan san kasal-an.^d

¹²“Sugad baga sani na halimbawa. Sa paghuna niyo nano an pagahimuon san tawo na may usad ka gatos na karnero kun mawara anusad sani? Syimpre, babayaan niyaan 99 na nagapanginaon agod hanapon an nalalagalag. ¹³Matuod gayod na kun makita niya ini mas lalo na malilipay siya para sani ki sa 99 na dili nalagalag. ¹⁴Sugad man

^d 18:11 Wara ini na birsikulo sa haros tanan na kasuratan kasadto sa Griego.

habo gayod an iyo Ama sa langit na may mawara bisan usad sani na mga tirigdyutay na kabataan.”

An Nagkasala Na Kapwa

(Lucas 17:3)

¹⁵“Niyán kun may nagkasala sa imo na kapwa, kadtua kag sabihi san iya nahimo na sala na kamo lang na duha. Kun magpamati siya sa imo, mabalik an iyo dati maayo na pagpasinunud-sunod. ¹⁶Pero kun habo siya magpamati sa imo, mag-agda ka sin usad o duha ka tawo agod mapamatuudan san duha o tulo na mga testigos an iyo tanan na gin-istoryahan. ¹⁷Kun habo siya magpamati sa inda, ipaaram sa pagtiripon san mga nagatuod bilang simbahan. Tapos kun habo pa gihapon siya magpamati bisan sani, ibilang mo na siya na wara’n paggalang sa Dios kaya pareho san dili-Judio kag parasukot san buwis.”

Pagabawal Kag Pagatugot

¹⁸“Ginasiguro ko sa iyo na an igabawal niyo sa kinab-an igabawal man sa langit kag an itutugot niyo sa kinab-an itutugot man sa langit.^e

¹⁹“Ginasiguro ko sa iyo na kun may duha sa iyo didi sa duta magkausad sa pagpangadyi agod mangayo, igahatag ini sa iyo san akon Ama sa langit, ²⁰kay kun hain man may duha o tulo na nagkatiripon dahilan sa akon ada ako kaupod ninda.”

An Istorya San Dili Nagapatawad Na Suruguon

²¹Pakatapos sani nag-apiki si Pedro kan Jesus kag naghunga, “Ginoo, kun may magkasala sa akon nakapwa ko, pira na beses ko siya dapat patawadon? Hasta sa ikapito?”

²²Ginsabat siya ni Jesus, “Dili lang ngani kay pito na beses kundi pito na 70 beses.”

²³“Kun kaya an kahadian naman san langit baga’n hadi na gusto husayon an iya mga pautang sa iya mga suruguon. ²⁴San pagtuna na pagkwenta san mga pautang may ginpaatubang sa iya na lalaki na un milyon pisos an utang. ²⁵Niyán, kay wara siya’n ikabayad, nagsugo an amo na ibaligya siya bilang uripon amo man an iya asawa, kaanakan kag san tanan niya na kasadirihan agod makabayad.

²⁶“Dahilan sani lumuhod an suruguon sa may tiilan san iya amo kag nakimaluoy, ‘Pasensyaha anay ako yana kay pagabayadan ko man an tanan ko na utang.’ ²⁷Naluoy sa iya an amo kaya pinatawad siya san iya utang kag pinauli.

---

^e 18:18 Sa Griego, “...kun nano man an igagapos niyo sa kinab-an igagapos man ini sa langit kag an nano man na iyo igahubad sa kinab-an igahubad man ini sa langit.”

28 “Pagluwas niya didto may nakasugat siya na iya kapwa surugon na nakautang man sa iya sin syin pisis. Hinuyutan ini kag tinuok myintras ginasabihan, ‘Bayadi an imo utang sa akon.’

29 “Didi man nagluhod an kapwa niya surugon sa may tiilan niya na nakimaluoy, ‘Pasensyaha na lang anay ako yana kay pagabayadan ta man ikaw.’

30 “Pero wara siya magtugot kundi pinapriso idto hasta na makabayad san utang. 31 Pakakita sani na pangyari san kaurupod ninda na mga surugon nagkaururit gayod. Tapos kumadto sinda sa amo kag ginumat an tanan na pangyari.

32 “Kaya pinatawag san amo idto’n una na surugon kag sinabihan, ‘Wara’n pulos na surugon! Pinatawad ta ikaw san tanan mo na utang kay nakimaluoy ka sa akon. 33 Nano, dili ba dapat naluoy ka man sa kapwa mo surugon pareho san pagkaluoy ko sa imo?’ 34 Naurit gayod an amo kaya pinapriso ini hasta na mabayadan an tanan na utang.

35 “Sugad man sani an pagahimuon sa iyo tanan san akon Ama sa langit kun dili hali sa tagipusuon an pagpatawad niyo sa iyo kapwa.”

An Katukduan Ni Jesus Manungod Sa Pagbulag Sa Mag-asawa (Marcos 10:1-12)

19 1 Pakatapos sani na pagtukdo naghali naman si Jesus sa Galilea kag nagpakadto sa Judea sa unhan san suba san Jordan. 2 Damu-damo na katawuhan an nagsurunod sa iya, tapos didto ginpangayo niya sinda na may ginabatyang.

3 Niyan may mga Pariseo na naghalapit kan Jesus agod porbaran siya. Naghunga sinda, “Nano, kontra sa Kasuguan na bulagan san asawa na lalaki an iya asawa bisan nano an dahilan?”

4 Nagsabat siya, “Basi wara pa niyo nabasa sa Kasuratan na sa katunatunai an naglalang ‘ginlalang an mga tawo na magin lalaki kag babayi.’^f 5 Tapos nagsabi, ‘Dahilan sani pagabaya an lalaki an iya ama kag iloy kag makig-upod sa iya asawa. Tapos, sinda na duha magigin usad na lang na lawas.’^g 6 Kaya dili na sinda duha kundi usad na lang. Kun kaya an ginbiyo san Dios dili dapat pagbulagon san tawo.”

7 Ginhunga naman siya san mga Pariseo, “Kun sugad nano kay nagsugo si Moises na kinahanglan san lalaki mahatagan an iya asawa sin kasuratan na nakibulag na siya tapos mapaluwas siya?”

8 Ginsabat man sinda ni Jesus, “Dahilan san iyo kasutilan kaya gintugot ni Moises na bulagan niyo an iyo asawa pero dili sugad sani sa katunaan san paglalang. 9 Kaya ginasiuro ko sa iyo na an lalaki na makibulag sa iya asawa tapos mag-asawa man gihapon nagakasala sin pagpanambay

^f 19:4 Kitaa sa Genesis 1:27.   ^g 19:5 Kitaa sa Genesis 2:24.

pwera lang kun an pakigbulag niya dahilan sa pagpanambay san iya asawa.”

¹⁰Didi naman nagsabi sa iya an mga disipulos, “Kun sugad sani an kamutangan san lalaki kag san iya asawa, mas maayo pa na dili na lang mag-asawa.”

¹¹Ginsabat niya sinda, “Dili an tanan makaako sani na katukduan kundi para lang sadto’n ginhatagan sani. ¹²May mga lalaki na dili makaasawa kay dati na sa inda pagkabuhay. An iba tungod sa pagbuot san kapwa tawo. Tapos igwa pa gayod sadto’n dili nagaasawa kay ginapalabi an pagsirbe sa Dios. Pabayai na akuon san makaako ini na katukduan.”

An Tigdyutay Na Kabataan Na Gindara Kan Jesus

(Marcos 10:13-16; Lucas 18:15-17)

¹³Niyan may mga tawo na nagdara kan Jesus sin tigdyutay na kabataan agod madapatan niya kag pangadyian pero pakakita sani san mga disipulos ginsaway idto’n mga katawuhan.

¹⁴Sinabihan naman sinda ni Jesus, “Ayaw niyo pag-ulanga an mga tigdyutay na kabataan kundi pakadia sa akon kay para sa pareho sa inda an kahadian san langit.” ¹⁵Tapos pagkadapati niya san kabataan kag nangadyi para sa inda naghali naman siya didto.

An Kamunduan San Mayaman-yaman Na Batan-on Na Lalaki

(Marcos 10:17-31; Lucas 18:18-30)

¹⁶Usad na bes may lalaki na naghlapit kan Jesus kag naghunga, “Maestro, nano an maayo na dapat ko himuon agod masadiri ko an buhay na wara’n katapusan?”

¹⁷Ginsabat siya ni Jesus, “Nano kay nagahunga ka sa akon manungod sa maayo? May usad lang na nagahimo sin maayo. Ugaling kun gusto mo na magkaigwa’n buhay na wara’n katapusan, tumana an Kasuguan ni Moises.”

¹⁸Naghunga gihapon an lalaki, “An nano na kasuguan?”

An sabat naman ni Jesus amo ini, “Dili ka magpatay, dili ka magpanambay, dili ka magpangawat, dili ka magtestigos sin kabuwaan. ¹⁹Galangan mo an imo ama kag iloy, tapos, dapat kamut-an mo an imo kapwa pareho san imo pagkamuot sa imo sadiri.”^h

²⁰Sinabihan man siya san batan-on na lalaki, “Gintuman ko ini tanan. Nano pa gayod an mga kakulangan ko?”

²¹Didi nagsabat si Jesus, “Kun gusto mo gayod na wara’n kakulangan an imo buhay, kuhaon an imo kasadirihan kag ibaligya ini, tapos an

^h **19:19** Kitaa sa Exodo 20:12-16.

kabaklanan ipanghatag mo sa pobre kay magkakaigwa ka sin kayamanan didto kaupod san Dios sa langit. Pakatapos bumalik ka kag mag-upod sa akon.”

²²Pero pakabati sani san batanon na lalaki lumakat siya na mamundon kay mayaman-yaman siya.

²³Pakatapos ginsabihan ni Jesus an iya mga disipulos, “Ginasiguro ko sa iyo na malisod gayod sa mga mayaman an pagsulod sa kahadian san langit. ²⁴Kaya tandaan an ginasabi ko: mas masayon pa makaagi an kamelyo sa luho san dagom ki sa pagsulod san mayaman sa kahadian san langit.”

²⁵Pakabati sani nagkangarawa gayod an mga disipulos na nagahurunga, “Kun sugad, sin-o man gali an masasalbar?”

²⁶Ginsud-ong sinda ni Jesus kag ginsabihan, “Dili kaya san mga tawo na mahimo sani pero kaya san Dios kay siya an makahimo san tanan.”

²⁷Didi man nagsurmaton si Pedro kag naghunga, “Kami gali? Ginbayaan namon an tanan agod mag-upod sa imo. Nano man an para sa amon?”

²⁸Sinabihan naman sinda ni Jesus, “Ginasiguro ko sa iyo na sa maabot na panahon hihimuon san Dios an bag-o na kinab-an. Sani na panahon magaingkod man ako na Anak San Tawo sa akon trono na gloryoso kag kamo na parasunod ko maingkod man sa dose na mga trono agod maghusgar san mga lahi san dose na mga anak ni Israel. ²⁹Sugad man an magbaya san mga balay, mga kamaranghod, ama kag iloy, kaanakan o kasadirihan dahilan sa akon makabaton sin damu-damo gayod kag magkakaigwa san buhay na wara’n katapusan. ³⁰Ugaling pag-abot sana na adlaw damo na mga tawo na nauna yana an mauurhi kag damo na mga naurhi naman yana na mauuna sana na adlaw.”

An Istorya Manungod Sa Mga Paratrabaho Sa Ubasan

20 ¹Nagpadayon si Jesus, “May istorya pa. Sa kahadian san langit an Dios nakapareho sani na tag-iya.

“Usad na bes may tag-iya sin uma na aga pa nagluwas na para maghanap sin mga masusuhulan pagtrabaho sa iya ubasan. ²Pakatapos na magkauyon sinda na an suhol usad na dinaryo sa usad ka adlaw, ginpakadto na niya sinda sa iya ubasan.

³“Pagluwas niya na mga alas nuebe na an aga may nakita siya na iba na nagatirindog sa merkado na wara’n trabaho kaya sinabihan niya, ⁴‘Kumadto man kamo kag magtrabaho sa akon ubasan kay hahatagan ta kamo sin tama na suhol.’ ⁵Kaya nagkaradto sinda.

“Pagluwas pa gihapon niya na mga alas dose kag alas dos amo man an iya ginhimo na pag-agda. ⁶Pag-alas singko an hapon nagluwas pa gayod siya kag may nakita pa gihapon na mga tawo na nagatirindog didto. Kaya ginhunga niya, ‘Nano kay adi kamo didi na wara’n ginahimo maghapon?’

7“ ‘Kay wara man sa amon sin nagasuhol,’ an sabat ninda.

“Didi man sinabihan sinda, ‘Sige, kadto man kamo sa akon ubasan.’

8“Pagkagab-i sinabihan san tag-iya san ubasan an iya engkargado, ‘Tawaga an mga trabahador kag bayadi san inda suhol tuna sa mga naurhi hasta sa mga nauna.’

9“Niyang an kada usad san mga nagkaururhi nakabaton sin usad na dinaryo. 10San pag-apiki san mga nagkauruna nag-isip na mas dako an inda mababaton pero parareho man gihapon sinda tig-urusad na dinaryo. 11Pakabaton ninda nagreklamo sa tag-iya, 12‘Usad lang ka oras an natrabahuan sani na mga nagkaururhi pero kami maghapon na nagpagal kag nagpabalhas. Nano man kay parareho lang an suhol na ginhatag sa amon?’

13“Ginsabat niya an usad sa inda, ‘Amigo, wara ta ikaw pagdayaa. Nagkasarabot бага kita sa usad na dinaryo. 14Kaya kuhaa an imo suhol kag uli na kay gusto ko na bayadan ini na nagkaururhi sin pareho san ginbayad ko sa iyo. 15Syimpre, may gahom ako sa paggamit san akon kwarta sa nano man na gusto ko. O basi naawa ka lang kay maluluy-on ako.’”

16Tapos nagsabi si Jesus, “Kaya an mga tawo na naurhi mauuna kag an mga nauna mauurhi naman.”

Nagasabi Gihapon Si Jesus Manungod San Iya Kamatayon Na Maabot
(*Marcos 10:32-34; Lucas 18:31-34*)

17San pagsagka ni Jesus pa-Jerusalem ginbulag niya an dose kag myintras nagalakat sinabihan sinda, 18“Niyang nagasagka kita pa-Jerusalem kag didto ako na Anak San Tawo igaintriga sa mga namumuno san kapadian kag sa mga paratukdo san Kasuguan. Pagahusgaran ako ninda sin kamatayon, 19tapos igaintriga man sa mga dili-Judio agod tuya-tuyaon, latiguhon kag patayon paagi sa pagpako sa krus pero sa ikatulo na adlaw bubuhayon ako gihapon.”

An Pagahangyo Sin Iloy
(*Marcos 10:35-45*)

20Didi naghalapit kan Jesus an iloy san mga anak ni Zebedeo na kaupod sinda kag nagluhod sa iya atubangan agod maghangyo.

21Hinunga niya an babayi, “Nano an gusto mo?”

Nagsabat ini, “Ituga mo sa akon na ini na duha ko na anak an makaingkod sa magluyo mo kun magahadi ka sa imo gloria didto sa Jerusalem.”

22Pero ginsabat siya ni Jesus, “Dili niyo aram kun nano an iyo ginahangyo kay dapat anay ako magtios antes magahadi.” Tapos, pagsudong sa duha, naghunga siya, “Nano, makainom kamo sa kupa na akon pagainuman?”

Nagsabat sinda, “Opo.”

²³“Amo ngani,” an sabi niya. “Pagainuman man niyo an kupa na akon pagainuman pero an pagapaingkod sa magluyo ko wara sa akon poder kay ina para sadto’n natiganahan na san akon Ama.”

²⁴Pakabati sani san napulo nagkaururit sa magmanghod. ²⁵Pero ginpahalapit sinda ni Jesus kag sinabihan, “Aram niyo na an mga namumuno san mga dili-Judio amo an mga nagadaog sa inda kag an mga bantog na namumuno naman sani amo an nagasakop sa inda. ²⁶Dili ina dapat na mangyari sa iyo kundi an nagahandom magin pinakalabaw sa iyo kinahanglan magin suruguon niyo, ²⁷kag an gusto magpalabaw sa iyo kinahanglan magpauripon man siya sa tanan ²⁸pareho man sa akon na Anak San Tawo. Nagpakadi ako sa kinab-an dili agod sirbihan kundi magsirbe kag ihalad an akon buhay bilang pagtubos para sa kadamuan.”

An Pagapaayo Ni Jesus Sa Duha Na Lalaki Na Buta

(Marcos 10:46-52; Lucas 18:35-43)

²⁹Paghali ninda sa Jerico damu-damo na mga tawo an nagsurunod sa iya. ³⁰Didto may duha na buta na lalaki na nagaingkod sa may higad san kamino. Pakabati ninda na nagalabay si Jesus nagsiyak sinda, “Ginoo, Lahi ni David, kaluy-i man kami.”

³¹Ginsaway sinda san kadamuan kag ginpapuyo pero mas lalo lugod sinda sumiyak sin makusog, “Ginoo, Lahi ni David, kaluy-i man kami!”

³²Didi umudong si Jesus kag tinawag sinda, “Kadi kamo.” Tapos hinunga niya sinda, “Nano an gusto niyo na himuon ko para sa iyo?”

³³Nagsabat sinda sa iya, “Ginoo, gusto namon na an amon mga mata makakita.”

³⁴Nagbatyag sin kaluoy si Jesus sa inda tapos dinapatan an inda mga mata. Sadto mismo nakakita sinda kag nag-upod sa iya.

An Malipayon Na Pagsulod Ni Jesus Sa Jerusalem

(Marcos 11:1-11; Lucas 19:28-38; Juan 12:12-19)

21 ¹San nagadangadang na sinda Jesus sa Jerusalem nakaabot na sinda sa Betfage na adto na sa Bukid San Kaolibohan, nagsugo si Jesus sin duha na disipulos, ²“Kumadto kamo sa kaatubang na baryo kag pagsulod niyo makakita dayon kamo sin nakahigot na asno na may tinday. Hubadi anay niyo tapos guyuda pakadi. ³Kun may maghunga sa iyo sabihi, ‘Ginakinahanglan ini san Ginoo,’ kag ipapadara man dayon sa iyo.”

⁴Nangyari ini agod matuman an ginsabi san propeta:

⁵“Sabiha sa katawuhan san Sion, ‘Kitaa, nagaabot dida sa iyo an iyo hadi.

Mapainubuson siya na nakasakay sa asno. Oo, sa tinday san asno siya sakay.’ⁱ

⁶Kaya naglakat an mga disipulos kag gintuman an ginsugo sa inda ni Jesus. ⁷Pakahubadi gin-guyod ninda an asno kag san tinday pabalik kan Jesus. Pag-abot didto ginkamadiruhan ninda san inda mga alikboy tapos nagsakay si Jesus. ⁸Damo man na mga tawo an nagralatag san inda mga alikboy sa iya aagihan agod galangan siya susog sa inda kaugalian. May mga iba naman na nag-urutod sinmga sanga san mga kahoy na naglatag man sa iya pagaagihan. ⁹Tapos an kadamuan na nagauna kag san mga nagasurunod sa iya nagasiriyak,

“Umawon ini na Lahi ni David!”

“Ginpalabi ini siya na nagapakadi sa ngaran san Ginoo!”^j

“Kamo sa pinakahataas sa langit, mag-umaw man sa iya!”

¹⁰Pagsulod na niya sa Jerusalem nagakariribok an bilog na katawuhan sa syudad, “Sin-o ini?” an hunga ninda.

¹¹Nagsabat an kadamuan, “Siya an propeta na si Jesus na taga-Nazaret na sakop san Galilea.”

Ginapaluwas Ni Jesus An Mga Naganegosyo Sa Sulod San Templo (*Marcos 11:15-19; Lucas 19:45-48; Juan 2:13-22*)

¹²Pagkatapos nagsulod si Jesus sa templo kag ginpaluwas niya sinda tanan na nagabaligya didto hasta man an mga nagapamakal. Pinangtumba naman niya an mga lamesa san mga parabaralyo sin kwarta kag an mga ingkudan sadto’n mga parabaligya’n mga salampati. ¹³Tapos nagsabi siya, “Nasurat sa Banal Na Kasuratan an ginsabi san Dios, ‘An pagatawag san akon balay amo an balay na pangadyian,’^k pero ginahimo lugod niyo ini bilang istaran san mga makawat.”^l

¹⁴May mga buta didto kag mga pilay na nagharalapit sa iya sa templo. Tapos ginpangayo niya sinda. ¹⁵May mga kabataan man na nagasiriyak sa sulod san templo, “Mabuhay an Lahi ni David!” Pakabati sani kag pakakita san mga makangangalas na ginahimo ni Jesus, nagkaururit an mga namumuno san kapadian kag mga paratukdo san Kasuguan. ¹⁶Kaya ginhunga ninda siya, “Nano, nakabati ka san inda ginasarabi?”

“Oo,” an sabat niya. “Nano, wara pa gayod niyo ini mabasa,

‘An ba-ba san mga kabataan kag san mga madudo ginpahatag mo sin pag-umaw sa imo sadiri.’^m

¹⁷Pakatapos binayaan sinda ni Jesus kag nagpakadto sa syudad san Betania tapos didto siya nagpalipas san gab-i.

ⁱ 21:5 Kitaa sa Zacarias 9:9. ^j 21:9 Kitaa sa Salmo 118:26. ^k 21:13a Kitaa sa Isaias 56:7.

^l 21:13b Kitaa sa Jeremias 7:11. ^m 21:16 Kitaa sa Salmo 8:2.

An Pagmaldisyon Ni Jesus Sa Kahoy Na Higera
(*Marcos 11:12-14, 20-24*)

¹⁸Pagkaaga nagalakat sinda Jesus pagbalik sa syudad. Ginutom si Jesus. ¹⁹Kaya pakakita niya san kahoy na higera sa may higad san kamino nagtulog siya pero wara siya'n nakita na bunga kundi kadahunan lang. Sana mismo nagmaldisyon siya, "Dili ka gayod magbunga hasta na lang," tapos nag-uga dayon an puno san kahoy.

²⁰Pakakita sani nagkangarawa an mga disipulos, "Napan-o kay uga dayon an higera?"

²¹Nagsabat si Jesus, "Matuod gayod na kun may pagtuod kamo kag wara'n pagduha-duha, dili lang kay mahihimo niyo an ginhimo ko sani na puno san higera kundi bisan sabihon niyo sani na bukid, 'Gabot kag ipilak an sadiri mo sa dagat,' mangyayari ina. ²²Sugad man kun may pagtuod kamo mababaton niyo an tanan na iyo ayuon paagi sa pagpangadyi."

An Hunga Manungod San Poder Ni Jesus
(*Marcos 11:27-33; Lucas 20:1-8*)

²³Pagsulod naman ni Jesus sa templo naghalapit sa iya an mga namumuno san kapadian kag san mga Judio. Myintras siya nagatukdo naghunga sinda, "Kanin-o pagbuot an paghimo mo sani? Sin-o gayod an naghatag sani na otoridad sa imo?"

²⁴Ginsabat naman sinda ni Jesus, "Hungaon ta man kamo kag kun masabat niyo pagasabaton ko naman kun kanin-o otoridad an paghimo ko sani. ²⁵Niyan, sabata daw ako niyo kun kanin-o pagbuot naghali an otoridad ni Juan para magpambunyag? Hali sa Dios sa langit ina o sa mga tawo?"

Didi sinda nagpahurunga-hunga kun nano an ikasabat. "Kun sabihon naton, 'Hali sa langit,' mahunga naman siya, 'Kun amo nano kay wara niyo siya pagtuudi?' ²⁶Pero kun sabaton naman naton, 'Hali sa tawo,' makaharadlok man kita sa mga tawo kay ginakilala ninda tanan na propeta si Juan." ²⁷Kaya an inda sabat kan Jesus amo, "Dili namon aram."

Ginsabat naman sinda niya, "Kun sugad dili ko man sasabihon sa iyo kun kanin-o otoridad ginahimo ko ini."

An Istorya San Duha Na Anak Na Lalaki

²⁸"Pareho baga sa masunod na istorya. Nano an masasabi niyo sani? May tawo na duha an iya anak na lalaki. Kinadto niya an magurang kag sinabihan, 'Anak, magkadto ka yana kag magtrabaho sa ubasan.'

²⁹"Nagsabat an anak, 'Habo ako,' pero pagtaud-taod nakahuna-huna siya na maayo pa magkadto siya. Kaya nagpaubasan siya.

30 “Tapos kumadto naman an ama sa manghod kag amo man an ginsugo.

“Nagsabat an anak, ‘Opo, makadto ako,’ pero wara siya magkadto.

31 “Sin-o sa duha an nagsunod sa pagbuot san ama?

“An magurang,” an sabat ninda.

Ginsabihan naman sinda ni Jesus, “Ginasiguro ko sa iyo na an mga parasukot san buwis kag mga malaw-ay na babayi nauuna pa sa iyo pagpasakop sa kahadian san Dios. 32 Nagkadi ngani sa iyo si Juan pagpahayag san matuod na katanusan, ugaling, wara niyo siya pagtuudi kundi an mga nagtuod lugod sa iya an mga parasukot san buwis kag mga malaw-ay na babayi. Pero bisan ngani nakita niyo ini, wara pa gihapon kamo magliwat san isip kag magtuod sa iya.”

An Istorya Manungod San Mga Bantay Sa Ubasan

(Marcos 12:1-12; Lucas 20:9-19)

33 “Pamatii pa niyo ini na iba na istorya. May tawo na nagtanom sin damo na ubas. Kinudalan niya patalibod, nagbuho sin pugaan san ubas kag nagtindog sin hataas na bantayan. Tapos ginpapelatihan sa mga parabantay kag nagkadto sa harayo na lugar. 34 Pag-abot san panahon san tigpuduan, ginsugo san tag-iya an iya mga suruguon sa mga parabantay para magkuha san iya bahin na produkto san ubasan. 35 Pero ginburuligan san mga parabantay an iya mga suruguon. Binaralbag an nauna, pinatay an ikaduha kag binato an ikatulo. 36 Nagsugo pa gihapon siya’n iba pa na iya mga suruguon na mas damo ki san nauna pero amo man an ginhimo sa inda. 37 Sa katapus-tapusi ginsugo niya an iya anak na lalaki sa paghuna na gagalangan ninda ini na iya anak.

38 “Pero pakakita san mga parabantay sa anak, nagkaurusad sinda pagsabi, ‘Amo ini an iredero. Kadi kamo, patyon ta siya agod an iya irensyahon sa aton na.’ 39 Kaya ginburuligan naman ninda siya tapos gindara sa luwas kag pinatay.

40 “Niyang kun mag-abot an tag-iya san ubasan nano kaya an iya hihimuon sadto’n mga parabantay?”

41 Nagsabat sinda, “Pamatyon gayod niya idto’n mga nagapatay kag papaplatihian sa iba na makahatag sa iya san iya bahin sa tama na panahon.”

42 Tapos didi sinda ginhunga ni Jesus, “Nano, wara pa gayod niyo mabasa sa Banal Na Kasuratan,

‘An bato na ginhabuan san mga parabalay amo lugod an nagin pinakaimportante na bato sa balay.

An Ginoo an naghimo sani kag makangarawa gayod sa aton?’”

ⁿ 21:42 Kitaa sa Salmo 118:22-23.

⁴³“Kaya dapat ako magsabi sa iyo na kukuhaon sa iyo an kahadian san Dios kag ihahatag sa katawuhan na magatuman san kagustuhan niya. ⁴⁴Magakabaralian an mahulog sani na bato pero kun may mahulugan sani madudunot gayod.”^o

⁴⁵Pakabati san mga namumuno san kapadian kag mga paratukdo san Kasuguan sani na mga istorya, namalisyahan ninda na sinda an ginapatamaan niya. ⁴⁶Kaya gusto na kuntani ninda dakupon si Jesus, ugaling kay nahahadlok sinda sa mga tawo kay ginaako siya na propeta.

An Istorya San Ponsya Sa Kasal

(Lucas 14:15-24)

22 ¹Nag-istorya pa si Jesus sa inda manungod sa pagsulod sa kahadian san langit. ²“Ini baga’n pareho sa hadi na nagpaponsya para sa kasal san iya anak na lalaki. ³Niyan ginsugo san hadi an iya mga suruguon agod tawagon an mga imbitado, ugaling habo ini magkaradto.

⁴“May mga ginsugo pa gihapon siya’n iba pa san iya mga suruguon. Nagsabi siya, ‘Paaramon niyo an mga imbitado na preparado na an tanan sa akon ponsya. An akon mga toro kag san ginpataba na mga baka ginparatay na. Preparado na an tanan. Kadi na kamo sa kasalan.’

⁵“Pero wara ninda pag-intyindiha an imbitasyon. May nagpakadto sa iya uma kag may iba na nag-asikaso sa iya negosyo. ⁶May mga iba pa gayod na gindakop an iya mga suruguon, ginpakaaluhan kag ginpangpatay. ⁷Tungod sani urit-urit gayod an hadi, kaya sinugo an iya mga suldados. Ginpatay ninda idto’n mga parapatay-tawo kag pinasunog an inda lungsod.

⁸“Pakatapos sinabihan niya an iya mga suruguon, ‘Preparado na an ponsya pero idto’n mga imbitado dili angay. ⁹Kadto lugod kamo sa mga kamino sa mga lungsod kag imbitari sa ponsya an kada makita niyo.’ ¹⁰Kaya nagruluwas an mga suruguon kag nagkaradto sa mga kamino. Ginpangupod ninda an inda makita, maayo man o maraot. Kaya napuno sin mga bisita an lugar na ginponsyahan.

¹¹“Pagsulod san hadi agod kitaon an mga bisita, may namasdan siya na tawo na dili nakabado san sa pangkasal. ¹²Kaya sinabihan niya, ‘Amigo, pan-o ka nakasulod didi na dili ka man nakabado’n pangkasal?’ Wara kasabat an tawo.

¹³“Kaya sinugo san hadi an mga suruguon, ‘Gapusa niyo an iya kamot hasta an tiil kag iitsa paluwas sa kadulman. Didto maganguruyngoy an mga tawo kag magraragot an inda mga ngipon sa kasakit.’

¹⁴“Sugad man damo an ginaimbitaran magsulod sa Kahadian san Langit pero mga pira lang an napipili.”

---

^o 21:44 Wara ini na birsikulo sa pira na kasuratan sa Griego.

An Hunga Manungod Sa Pagabayad San Buwis
(*Marcos 12:13-17; Lucas 20:20-26*)

¹⁵Nagharali an mga Pariseo agod pag-iristoryahan kun pan-o ninda madakop si Jesus sa iya ginapanurmaton. ¹⁶Kaya ginsugo pakadto sa iya an inda mga disipulos kaupod san mga sakop ni Herodes agod sabihon, “Maestro, aram namon na matanos ka na tawo kag nagatukdok san kamatuudan manungod san pagbuot san Dios. Wara ka man sin ginapalabi bisan sin-o kay dili mo ginapanginano kun sin-o an tawo. ¹⁷Kun kaya, nano sa paghuna mo, tama na susog sa Kasuguan na magbayad kita’n buwis kan Cesar?”

¹⁸Pero aram ni Jesus an inda maraot na kaisipan kaya sinabihan sinda, “Mga pakita’n-tawo, nano kay gusto niyo ako porbaran? ¹⁹Abir, pakita niyo sa akon an kwarta na ginabayad niyo sa buwis.” Dinarhan siya ninda sin dinaryo. ²⁰Tapos ginhunga sinda ni Jesus, “Kanin-o pamayhon kag ngaran an adi didi?”

²¹“Kan Cesar,” an sabat ninda.

Kaya ginsabihan sinda ni Jesus, “Maayo, kun sugad ihatag kan Cesar an para kan Cesar kag sa Dios an para sa Dios.”

²²Pakabati ninda sana nagkangarawa sinda. Tapos binayaan ninda siya kag nagralakat.

An Hunga Manungod Sa Pagkabuhay Gihapon Hali Sa Pagkamatay
(*Marcos 12:18-27; Lucas 20:27-40*)

²³Sadto mismo na adlaw may nagkaradto man kan Jesus na pira na mga Saduceo. Ini sinda mga Judio na dili nagatuod san pagkabuhay gihapon kaya naghunga sinda sa iya, ²⁴“Maestro, nagsugo sa aton si Moises kun may lalaki na mamatay na wara’n anak, an manghod san lalaki dapat na asawahon an biyuda agod makaanak sinda para sa magurang na napatay. ²⁵Niyan may pito na magmaranghod na lalaki didi sa amon. Nangasawa an subang pero napatay na wara’n anak kaya an balo gin-asawa san iya manghod. ²⁶Amo man an nangyari sa ikaduha, ikatulo na manghod hasta sa ikapito na napatay man na wara gayod sin anak. ²⁷Sa katapusan napatay man an babayi. ²⁸Niyan sa pagkabuhay gihapon sin-o sa pito an pagakilalahon niya na asawa kay nagin asawa niya sinda tanan?”

²⁹Pero ginsabat sinda ni Jesus, “Sala kamo kay dili niyo nasasabutan an Banal Na Kasuratan kag an gahom san Dios. ³⁰Sa pagkabuhay gihapon dili na magaarasawahan an mga tawo kundi pareho na san mga anghel sa langit. ³¹Manungod naman sa pagkabuhay gihapon, nano, wara pa gayod kamo kabasa kun nano an ginsabi sa iyo san Dios, ³²‘Ako

an Dios ni Abraham, an Dios ni Isaac kag an Dios ni Jacob?’^p An gusto sabihon sani na dili siya Dios san mga patay kundi Dios san mga buhay.”

³³ San pakabati sani san kadamuan nagngalalas sinda san iya gintukdo.

An Pinakalabaw Sa Mga Kasuguan

(Marcos 12:28-34; Lucas 10:25-28)

³⁴ Pakabati naman san mga Pariseo na natagalpo an mga Saduceo sa sabbat ni Jesus, nagtiripon sinda sa iya. ³⁵ Niyan may abugado ditdo sa inda na naghunga agodmaporbaran siya. ³⁶ “Maestro, nano an pinakalabaw na sugo sa Kasuguan?”

³⁷ Nagsabat si Jesus, “ ‘Kamut-an mo an Ginoo na imo Dios sa imo puso, sa bilog mo’n tagipusuon kag sa tanan san imo pagaisip.’^q ³⁸ Amo ini an pinakalabaw kag pinakauna na sugo. ³⁹ An ikaduha naman nakapareho sani, ‘Kamut-an mo an imo kapwa pareho san pagkamuot mo sa imo sadiri.’^r ⁴⁰ Didi sani na duha na sugo ginbasi an bilog na Kasuguan ni Moises kag mga katukduan san mga propeta.”

An Hunga Manungod Sa Mesias

(Marcos 12:35-37; Lucas 20:41-44)

⁴¹ Myintras nagkatiripon an mga Pariseo, naghunga si Jesus sa inda, ⁴² “Nano an masasabi niyo manungod kan Cristo? Kanin-o siya anak?” Nagsabat sinda, “Kalahi san dati’n hadi na si David.”

⁴³ Nagpadayon paghunga si Jesus, “Kun sugad nano kay ‘Ginoo’ an tawag sa iya ni David san magsabi paagi sa Banal na Espirito,

⁴⁴ ‘Nagsabi an Ginoo sa akon Ginoo,

Mag-ingkod ka sa may tuo ko hasta na ipasakop ko sa imo an imo mga kaaway.’^s

⁴⁵ Niyan kun ginatawag siya ni David sin Ginoo pan-o siya magin kalahi niya?” ⁴⁶ Wara man sa inda sin nakasabat bisan usad kaya magtuna sadto wara na sin nagkusug-kusugan sin buot na maghunga sa iya.

An Ginahimo San Mga Pariseo Kag Mga Paratukdo San Kasuguan

(Marcos 12:38-40; Lucas 11:37-52; 20:45-47)

23 ¹ Pakatapos sadto may ginsabi naman si Jesus sa mga tawo kag sa iya mga disipulos, ² “An mga Pariseo kag mga paratukdo san Kasuguan amo an mga ginakilala na paratukdo san Kasuguan na ginhatag kan Moises. ³ Kaya sunudon niyo kag himuon an nano man na ginatukdo ninda sa iyo pero ayaw kamo pagsunod san inda ginahimo

^p **22:32** Kitaa sa Exodo 3:6. ^q **22:37** Sa Griego, “Kamut-an mo...sa bilog mo na puso, sa bilog mo na kalag kag sa bilog mo na isip.” Kitaa sa Deuteronomio 6:5. ^r **22:39** Kitaa sa Levi 19:18. ^s **22:44** Kitaa sa Salmo 110:1.

kay an inda ginahimo dili susog san inda ginatukdo. ⁴Nahimo sinda sin mga sugo na baga'n mabug-at na dararhon kag ginapapas-an ini sa abaga san iba pero sinda mismo habo ngani magtikwil bisan usad na tudlo sa pagbulig.

⁵“Ginahimo ninda an tanan agod makita san mga tawo pareho san paghigot sa inda agtang kag butkon sin mga dyutay na pitaka na may kasuratan san Kasuguan. Ginahimo man ninda na pahalabaon an adurno sa sidsid san inda sul-ot. ⁶Naiila gayod sinda mag-ingkod sa pinakahalandon na pwesto sa mga ponsya kag sa unahan na ingkudan sa mga sinagoga. ⁷Naiila pa sinda pagalangan sa merkado kag pagtawagon sinda na ‘Rabi,’ an gusto sabihon ‘maestro.’

⁸“Ugaling kamo naman dili dapat magpatawag sin ‘Rabi’ kay ako lang an ginatawag sani kag pareho kamo tanan baga'n magmaranghod. ⁹Ayaw man pagtawag sa sin-o man didi sa duta sin ‘Ama’ kay usad lang an iyo ama kag siya an Dios na adto sa langit. ¹⁰Dili man kamo magpatawag sin ‘Maestro’ kay usad lang an iyo paratukdo. Siya an Cristo. ¹¹An pinakalabaw sa iyo magigin suruguon niyo, ¹²kay an nagapakalabaw papakamenuson kag an nagapakamenos papalabawon.”

An Pagkondinar Ni Jesus San Mga Pagkapakita'n-Tawo

¹³“Mga Pariseo kag mga paratukdo san Kasuguan, makaluluoy gayod kamo kay mga pakita'n-tawo lang! Ginasirahan niyo an kahadian san langit sa mga tawo. Kamo mismo dili nagasulod kag dili man niyo ginatugutan magsulod idto'n mga gusto. ¹⁴Mga Pariseo kag mga paratukdo san Kasuguan, makaluluoy gayod kamo kay mga pakita'n-tawo lang! Nagaprobtsar kamo san mga kasadirihan san mga balo kag nagapangadyi kamo sin halagba sa atubangan san mga tawo para lang magpakita, kaya tungod sani mas grabe gayod an kastigo niyo.^t

¹⁵“Mga Pariseo kag mga paratukdo san Kasuguan, makaluluoy pa kamo kay mga pakita'n-tawo lang! Ginalibot niyo an kadagatan kag kadutaan na makadara kamo sin dili-Judio na magin Judio, tapos ginahimo niyo na sobra pa siya kaangay na mapaimpyerno ki sa iyo.

¹⁶“Makaluluoy gayod kamo kay baga'n mga buta na nagaparakabit sin iba na mga buta. Kamo an nagatukdo na kun may nagasumpa paagi sa pagsambit san templo dili siya obligado pero kun may nagasumpa paagi sa pagsambit san oro na ada sa templo obligado gayod siya. ¹⁷Baga'n buta kamo kag mga buang! Nano an mas mahalaga, an oro o an templo na amo an nagapabanal sa oro?

¹⁸“Nagatukdo pa kamo na kun may nagasumpa paagi sa pagsambit san altar dili siya obligado pero kun may nagasumpa paagi sa pagsambit san

^t 23:14 Wara ini na birsikulo sa haros tanan na kasuratan kasadto sa Griego.

halad na ada sa altar obligado gayod siya! ¹⁹Baga'n mga buta kamo! Nano an mas mahalaga, an halad o an altar na nagapabanal sa halad? ²⁰An nagasumpa paagi sa pagsambit san altar ginasumpa man an tanan na ada sana. ²¹An nagasumpa naman paagi sa pagsambit san templo nagasumpa man paagi mismo sani kag san Dios na nagaistar dida. ²²An nagasumpa paagi sa pagsambit san langit nagasumpa man paagi sa trono san Dios kag sa nagaingkod dida.

²³“Mga Pariseo kag mga paratukdo san Kasuguan, makaluluoy gayod kamo kay mga pakita'n-tawo lang! Kamo an mga nagaharalad sin ikanapulo na parte san bisan mga utanon na wara'n pulos pero ginapabaya an mga mahalaga na bagay san Kasuguan na amo an katanusan, pagkaluoy kag pagkamatinumanon! Amo ini an dapat niyo sunudon na dili man gihapon napapabaya an iba. ²⁴Baga'n buta kamo na parakabit san mga buta! Pareho kamo san nagasara san dyutay na tayangaw sa iya irimnon pero nagatulon san bilog na daku-dako na kamelyo.

²⁵“Mga Pariseo kag mga paratukdo san Kasuguan, makaluluoy gayod kamo kay mga pakita'n-tawo lang! Ginalinisan niyo an sa luwas san iyo tasa kag plato pero sa sulod puno sin pandaya kag kapasluan. ²⁶Kamo na baga'n mga buta na Pariseo, linisi anay an sulod san iyo tasa kag plato tapos ginlinisan man ngani hasta an sa luwas.

²⁷“Mga Pariseo kag mga paratukdo san Kasuguan, makaluluoy gayod kamo kay mga pakita'n-tawo lang! Baga kamo'n mga pantyon na ginapaputi. Sa luwas matahom kitaon pero sa sulod puno san mga tul-ang san mga tawo na namatay kag san tanan na mga kaatian. ²⁸Pareho man kamo sana! Sa luwas baga'n matanos pero sa sulod mga pagpakita'n-tawo lang kag makasal-anon.”

An Pagkastiguhan San Mga Pariseo Kag Mga Paratukdo San Kasuguan

²⁹“Mga Pariseo kag mga paratukdo san Kasuguan, makaluluoy gayod kamo kay mga pakita'n-tawo lang! Nagatindog kamo'n mga rulubngan san mga propeta kag ginadikuraran an mga monumento san mga kasadto na matanos na tawo. ³⁰An ginasabi niyo, ‘Kun buhay na kami sa panahon san amon mga kalulululuhi, dili gayod kami nadamay sa mga nagpatay san mga propeta!’ ³¹Kaya kamo man gihapon an nagatestigo kontra sa iyo sadiri na kamo mga lahi san nagpapatay sa mga propeta! ³²Sige, tapusa na lang niyo an maraot na gintunaan san iyo mga kalulululuhi.

³³“Mga sawa kamo kag mga lahi sani! Kakastiguhon kamo san Dios sa impyerno. Pan-o kamo makalibre sani? ³⁴Kun kaya ngani mapadara ako sin mga propeta, mga madunong na tawo kag mga paratukdo san Kasuguan na an iba sa inda iyo pagapatayon kag igapako sa krus. An iba naman iyo pagalatiguhon sa mga sinagoga kag pagapasakitan sa mga

kalungsudan. ³⁵Dahilan sani may magaabot sa iyo na kastigo sa pagpatay san tanan na matanos na tawo sa kinab-an magtuna sa pagpatay sa wara'n sala na si Abel hasta sa pagpatay sa anak ni Baraquiás na si Zacarias na iyo ginpatay sa katung-anan san pinakabanal na lugar sa templo kag san altar. ³⁶Ginasiguro ko sa iyo na ini tanan mangyayari sa mga tawo na nabubuhay yana."

An Paghinayang Ni Jesus Sa Jerusalem

(Lucas 13:34-35)

³⁷"Mga taga-Jerusalem! Mga taga-Jerusalem! Marasa pa na ginapatay niyo an mga propeta kag ginabato idto'n mga ginsugo sa iyo san Dios! Kadamo na beses ngani na ako naghandom na tipunon kamo pareho san umagak na ginatiripon an iya mga piso sa idalom san iya mga pakpak pero ginhabuan niyo! ³⁸Bahala na kamo kay pagapabayaan an iyo kabalayan kag dili na pagaistaran. ³⁹Tandaan an masasabi ko na sa iyo: dili na niyo ako makikita gihapon hasta na magsabi kamo'n, 'Palabihon lugod san Dios an nagapakadi sa ngaran san Ginoo!'"^u

An Pag-istorya Ni Jesus Manungod Sa Pagkaruba San Templo

(Marcos 13:1-2; Lucas 21:5-6)

24 ¹Paghali ni Jesus sa templo, nagharalapit an mga disipulos agod ipakita sa iya na matahom ini. ²Pero sinabat niya sinda, "Nakikita niyo ini tanan? Ginasiiguro ko sa iyo na wara'n nagaturumbawan na bato didi na mabibilin ni usad kay an tanan maruruba."

Mga Kalisudan Kag Mga Patios

(Marcos 13:3-13; Lucas 21:7-19)

³San nakaingkod si Jesus sa may Bukid San Kaolibohan nagkaradto sa iya an mga disipulos na sinda-sinda lang tapos nagsabi, "Sabihi kami kun san-o ini mangyayari kag nano an tanda na igapakita san imo pagbalik kag san katapusan san kinab-an."

⁴Nagsabat si Jesus, "Maglikay gayod kamo na dili maluko san sin-o man, ⁵kay damo an magaabot na masambit san ngaran ko kag magaangkon, 'Ako an Cristo.' Kaya damo na mga tawo an pagalukuhon ninda. ⁶Ayaw kamo pagkahandal sa mga barita na may mga gyera o mga nagasabi-sabi na may gyera na maabot. Dapat ini mangyari pero dili pa ina an katapusan. ⁷Magagyerera pa man an mga nasyon kag an mga kahadian naman magapauruataki. Magkakaigwa sin grabe na gutom kag mga paglinog sa damo'n lugar. ⁸Ini tanan pagtuna pa lang san kalisudan na baga'n pagsakit sa pag-anak.

^u 23:39 Kitaa sa Salmo 118:26.

9“Tapos dadakupon kamo kag iintriga agod kastiguhon kag ipapatay. Pagakabadlian man kamo san katawuhan san tanan na nasyon dahil na sa akon. 10Sani na panahon may damo na mawawaraan sin pagsarig. May mga magapaturutraydoran kag magaururitan sa kada usad. 11Damo’n maruluwas na mga buwaon na mga propeta. Damo sinda’n pagalukuhon 12kag dahil na sa paglukop san karautan sa kinab-an mawawara an pagkamuot san haros tanan na mga tawo sa Dios. 13Pero masasalbar an may masarig na pagtuod hasta sa katapusan san buhay. 14Igapahayag man sa bilog na kinab-an ini na Maayo Na Barita manungod san kahadian agod makabati an tanan na katawuhan. Sani pa lang mangyayari an katapusan.”

An Pinakagrabe Na Patios Sa Mga Taga-Jerusalem

(Marcos 13:14-23; Lucas 21:20-24)

15“Niyan kasadto pa ginpahayag san propeta na si Daniel an manungod san ‘bagay na mauuritan gayod san Dios kag magapasira sa tawo.’” Dapat gayod na masabutan ini san nagabasa. Pakakita niyo na ini nakatungtong na sa banal na lugar, 16dapat magdulag na sa mga kabukidan idto’n adto sa Judea. 17Kun may tawo na adto sa atop dili na siya dapat maglusad pa agod magkuha san iya mga garamiton. 18Kun may tawo naman na adto na sa uma, dili na gayod siya dapat mag-uli pa para magkuha san iya bado. 19Kun sugad kamakaluluoy man sadto’n mga budos kag may mga ginapadudo pag-abot sana na panahon!

20“Mangadyi kamo na an iyo pagdulag dili makatagbo na tighagkutan o Adlaw San Pagpahuway. 21Nasabi ko ini kay sana na panahon magkakaigwa sin grabe na pagtios an katawuhan na dili pa nabatyagan tuna san katuna-tunai san kinab-an hasta yana kag dili na mangyayari gihapon hasta na lang. 22Mala ngani kun wara pagpahalip-uta san Ginoo ina na mga adlaw wara gayod sin mabibilin na buhay. Pero alang-alang sa iya mga pinili pinahalip-ot niya ina.

23“Kun may nagasabi sa iyo sana na panahon na, ‘Kitaa, adi an Cristo!’ o ‘Kitaa, adto siya!’ ayaw pagtuod sana. 24Nasabi ko ini kay damo an maruluwas na magapatuod na mga Cristo kag mga propeta sinda. Makakahimo sinda sin mga makangangawa na mga bagay kag mga milagro agod makaluko bisan sa mga pinili san Dios kun mahimo ninda. 25Pamatii gayod kay ginpadaan ta na kamo antes pa ini mangyari. 26Kun magsabi sinda sa iyo, ‘Kitaa, adto siya sa disyerto,’ ayaw kamo pagkadto didto. Kun magsabi naman sinda, ‘Kitaa, adi siya nagatago,’ dili man kamo magtuod, 27kay pareho san kilat na nagaidlap sa sirangan hasta sa kalundan an pag-abot ko na Anak San Tawo.

v 24:15 Kitaa sa Daniel 11:31.

²⁸Mangyayari gayod ini pareho san pagtiripon san mga uwak kun diin may patay.”^w

An Pagbalik Sa Kinab-an San Anak San Tawo
(*Marcos 13:24-27; Lucas 21:25-28*)

²⁹“Pakatapos lang san mga patios sana na mga adlaw pagapadulumon an adlaw, mawawar-an sin pawa an bulan, magakahurulog an mga bituon sa langit kag an mga makagagahom sa kalangitan pagauy-ugon. ³⁰Sana mismo maganguruynoy an tanan na katawuhan san kinab-an kay makikita ninda sa langit an tanda ko na Anak San Tawo. Taud-taod magaabot ako na nakatungtong sa mga dampog sa langit kag makikita san mga tawo na may gahom ako kag masilaw gayod na glorya. ³¹Tapos sa makusog na tunog san trumpita susuguon ko an akon mga anghel na tiripunon an akon mga pinili na katawuhan hali sa bilog na kinab-an.

An Leksyon Manungod San Kahoy Na Ginatawag Higera
(*Marcos 12:28-31; Lucas 21:29-33*)

³²“Dapat kamo makaaram sin leksyon hali sa puno san kahoy na ginatawag higera. Pagsaringsing san mga sanga sani kag pag-uruslot san mga dahon naaraman niyo na halapit na an kwaresma didi sa aton. ³³Sugad man kun makita niyo idto’n tanan na mga pangyayari, maaaraman niyo na halapit na ako mag-abot, baga’n ada na lang gayod sa pwertahan. ³⁴Ginasiguro ko sa iyo na mangyayari idto’n tanan antes na magkamaratay an mga tawo na nabuhay yana. ³⁵An langit kag duta mawawara pero magapadayon hasta na lang an akon mga surmaton.”

Dios Lang An Maaram San Adlaw San Pagbalik Ni Jesus
(*Marcos 13:32-37; Lucas 17:26-30, 34-36*)

³⁶Nagpadayon si Jesus, “Niyang manungod san oras kag adlaw san akon pagbalik wara’n iba na maaram kundi an Ama lang. Bisan ngani an mga anghel sa langit kag ako mismo na iya anak dili maaram. ³⁷Pero makapareho san kamutangan san kapanahunan ni Noe an kamutangan didi sa kinab-an pagbalik ko na Anak San Tawo. ³⁸Sadto na panahon antes nagbaha an kinab-an wara pag-intyindiha san mga tawo. Adlaw-adlaw nagakaraon sinda, nagairinom kag kun minsan nagaarasawa hasta sa adlaw na nag-sulod si Noe sadto’n sarkyan sa tubig na ginatawag arka. ³⁹Wara ninda namangnuhi an mangyayari hasta na bumuhos an baha kag inanod sinda tanan. Sugad man sani an kamutangan sa pag-abot ko na Anak San Tawo. ⁴⁰Sana man mismo may duha na lalaki na nagatrabaho sa umahan. Kukuhaon an usad kag an iya kaupod ibibilin.

---

^w **24:28** Sa Griego, “Kun diin may patay, didto man magatiripon an mga uwak.”

⁴¹May duha naman na babayi na nagagiling. Kukuhaon an usad kag an iya kaupod ibibilin.

⁴²“Kaya magbantay kamo kay dili niyo aram kun san-o maabot an iyo Ginoo. ⁴³Tandai ini: kun may tag-iya san balay na aram an oras pagkagab-i na magaabot an makawat, magabantay gayod siya kag dili niya pagatugutan na masulod an iya balay. ⁴⁴Kaya kamo man dapat na pirmo magbantay kay magaabot ako na Anak San Tawo sa oras na dili niyo ginalauman.”

An Matinumanon Kag Dili Matinumanon Na Mga Suruguon (Lucas 12:41-48)

⁴⁵“Niyan kun sin-o man an matinumanon kag madunong na suruguon, siya an ginpaniwalaan san iya amo sa iba pa na mga suruguon agod magpakaon sa inda sa tama na oras. ⁴⁶Kaya malipay ina na suruguon kun ina an ginahimo niya pagbalik san iya amo. ⁴⁷Ginasiguro ko sa iyo na igapaniwala sa iya san amo an tanan niya na kasadirihan. ⁴⁸Pero kun maraot ina na suruguon, iisipon niya, ‘Madudugay pa an akon amo.’ ⁴⁹Kaya pagabalbagon an iya mga kapwa suruguon, tapos makikaon kag makiinuman kaupod san mga parahubog. ⁵⁰Tapos sa adlaw na dili niya ginalauman magaabot an iya amo sa oras na dili niya aram. ⁵¹Didi kakastiguhon siya kag ibibiyo sa mga pakita’n-tawo lang. Didto maganguruuyngoy an mga tawo kag magararagot an inda mga ngipon sa kasakit.”

An Istorya San Napulo Na Abay Na Kadaragahan

25 ¹Nagpadayon si Jesus, “Sana na panahon san pagbalik ko an pagsulod sa kahadian san langit pareho san napulo na abay na kadaragahan na nagruluwas agod sugaton an karaslon na lalaki. Nagdara man sinda san inda mga ilawan. ²Lima sa inda an mga patal kag lima an mga madunong. ³An mga patal may dara na mga ilawan pero wara magdara’n risirba na lana. ⁴An mga madunong naman may dara man na mga ilawan, amo man an puno na surudlan san lana. ⁵Nadugay an karaslon na lalaki kaya inabot sin kapirawon an mga daraga kag nagkaraturog an tanan.

⁶“San matunga’n gab-i na may nagsiyak, ‘Adi na an karaslon na lalaki! Luwas na kamo agod sugaton siya!’ ⁷Kaya nagbarangon an mga daraga tapos ginpreparar an inda mga ilawan. ⁸Didi naghangyo an mga iba sa mga madunong, ‘Hatagi man kami san iyo lana kay mapaparong na an amon ilawan.’

⁹“Pero nagsabat an mga madunong, ‘Basi dili makaigo sa aton tanan. Mas maayo pa na kumadto kamo sa nagabaligya kag magbakal san para sa iyo.’

¹⁰“Nakahali lang sinda agod magbakal sin lana san mag-abot an karaslon na lalaki. Idto’n mga preparado nakaupod sa iya pagsulod sa ponsya san kasalan, tapos sinirahan an pwertahan.

¹¹“Taud-taod nag-abot naman an iba na mga abay na nagatarawag, ‘Sir, Sir, abrihi man kami.’

¹²“Pero ginsabat san karaslon na lalaki, ‘Dili ini maabri kay dili ta gayod kamo kilala.’”

¹³Tapos ginsabihan sinda ni Jesus, “Magin maikmat gayod kamo pareho sadto’n mga madunong kay dili niyo aram an adlaw o an oras san akon pagbalik.”

An Istorya San Tulo Na Suruguon

(Lucas 19:11-27)

¹⁴Nagpadayon si Jesus, “Amo gihapon ini nakapareho sa tawo na mapakadto sa iba na lugar. Antes maglakat ginpatawag niya an iya mga suruguon kag ginpaniwala sa inda an iya kapital. ¹⁵Ginhatagan niya an kada usad susog sa inda kakayahan sa pagnegosyo. An una hinatagan niya’n lima ka kwarta na oro, an ikaduha, duha ka kwarta na oro, kag an ikatulo, usad ka kwarta na oro. Pakatapos lumakat na siya.

¹⁶“An ginhatagan sin lima ka kwarta na oro lumakat man dayon, tapos ginnegosyo kag nakaganansya sin lima pa. ¹⁷An nakabaton naman sin duha ka kwarta na oro amo man an ginhimo kag nakaganansya sin duha pa. ¹⁸Pero an nakabaton sin usad ka kwarta na oro nag-uli, tapos nagbuho sa duta kag didto gintago an kwarta san iya amo.

¹⁹“Sa kadugayan, nagbalik an amo sadto’n mga suruguon kag ginkwenta an mga ginbilin sa inda. ²⁰Naghalapit an nakabaton sin lima ka kwarta na oro na dara an ganansya na lima pa. Tapos nagsumat siya, ‘Sir, adi an lima ka kwarta na oro na ginbilin mo sa akon kag san ganansya pa na lima.’

²¹“Didi sinabihan siya san iya amo, ‘Maayo an ginhimo mo, masarig kag matinumanon na suruguon. Kay matinumanon ka sa pira na mga bagay, kaya ginapamahala ko sa imo an mas damo. Kadi kag makiglipay ka kaupod ko na imo amo!’

²²“Tapos naghalapit man an ginbilinan niya sin duha ka kwarta na oro na nagasabi, ‘Sir, adi man an ginbilin mo sa akon na duha ka kwarta kag san ganansya pa na duha.’

²³“Didi ginsabihan man siya, ‘Maayo an ginhimo mo, masarig kag matinumanon na suruguon. Kay matinumanon ka sa pira na mga bagay, kaya igapamahala ko man sa imo an mas damo. Kadi kag makiglipay ka kaupod ko na imo amo!’

²⁴“Idto naman na ginbilinan sin usad ka kwarta na oro naghalapit man na nagasabi, ‘Sir, aram ko na maisog ka na tawo na nagaani san dili mo

tinanom kag nagatipon san dili mo sinabwag. ²⁵Nahadlok ako sani, kaya ginlubong ko an imo kwarta sa duta. Niyan adi ngani an ginbilin mo sa akon.'

²⁶“Pero ginsabat siya san iya amo, ‘Maraot kag tamad na suruguon! Nano, aram mo gali na nagaani ako san dili ko tinanom kag nagatipon san dili ko sinabwag? ²⁷Mas maayo pa na ginbilin mo sa mga nagapaporsyento an kwarta agod pagbalik ko, makabaton ako san kapital kag san akon porsyento.’ ²⁸Tapos ginsugo niya an iba na suruguon, ‘Kadi, kuhaa an kwarta sa iya kag ihatag sa tawo na may napulo.’

²⁹“Nasabi ko ini kay pagadagdagan pa an igwa na agod magbugana, pero an wara-wara pagakuhaon pa an nano man na ada sa iya. ³⁰Kaya ina na wara'n pulos na suruguon itapok paluwas sa kadulman. Didto maganguruyngoy an mga tawo kag magararagot an inda mga ngipon sa kasakit!”

An Pangurhi Na Paghusgar

³¹Nagpadayon si Jesus, “Magabalik ako na Anak San Tawo kaupod san tanan na mga anghel agod magin hadi. Didi may gloria ako san Dios kaya matahom an akon pag-abot kag may gahom man. Sani na panahon, magaingkod ako sa akon masilaw na trono agod maghadi. ³²An katawuhan naman san mga nasyon pagatiripunon sa atubangan ko. Pakatapos pagalain-lainon ko sinda pareho san ginahimo san pastor paglain-lain san karnero sa mga kanding. ³³An mga tawo na baga'n sa karnero an pagtratar igabutang ko sa akon banda tuo kag an baga'n sa kanding naman sa pagtratar didto sa akon wala.

³⁴“Pakatapos, pagasabihan ko bilang hadi idto'n mga sa tuo ko, ‘Kadi, kamo na mga ginpalabi san akon Ama, iredara niyo an kahadian na ginpreparar para sa iyo tuna pa san paglalang san kinab-an. ³⁵San nagutom ako ginpakaon niyo. San napaha ginpainom niyo. Dayo ako pero ginpadayon niyo. ³⁶Huba ako kaya ginbaduan niyo, masakit kag gin-ataman, priso kag ginbisita man niyo!’

³⁷“Didi, magahunga sa akon an mga matanos, ‘Ginoo, kasan-o ka namon nakita na gutom tapos ginpakaon? Napaha, tapos ginpainom? ³⁸Kasan-o ka naman namon nakita na dayo pero ginpadayon ka man, huba kaya ginbaduan? ³⁹Kasan-o ka pa gayod namon nakita na masakit o adto sa prisuhan kag ginbisita?’

⁴⁰“Bilang hadi masabat man ako sa inda, ‘Ginasiguro ko sa iyo na an tanan na ginhimo niyo sa bisan usad sani na mga pinakamenos ko na parasunod, ginhimo man niyo sa akon.’

⁴¹“Pakatapos sasabihan ko man an mga adto sa wala ko, ‘Magpaharayo kamo sa akon. Kamo na mga ginmaldisyon, kakastiguhon kamo sa dili napaparong na kalayo na ginpreparar para kan Satanas

kag sa iya mga sakop. ⁴²Kay san gutom ako wara niyo pagpakauna. San napaha ako wara niyo pagpainuma. ⁴³Dayo ako pero wara niyo pagpadayuna, huba pero wara niyo pagbadui, masakit kag priso pero wara niyo pagbisitaha.’

⁴⁴“Didi man sinda mahunga, ‘Ginoo, kasan-o ka namon nakita na gutom o paha o dayo, huba o masakit o adto sa prisuhan pero wara mag-ataman sa imo?’

⁴⁵“Pagasabaton ko sinda, ‘Ginasiguro ko sa iyo na sa oras na naghabo kamo paghimo bisan usad sani na mga pinakamenos ko na parasunod, wara man niyo paghimua sa akon.’

⁴⁶“Ini sinda papakadtuon sa kastigo na wara’n katapusan, pero an mga matanos sa buhay na wara’n katapusan.”

An Mga Judio Nagtuna Pagplano Na Patayon Si Jesus

(Marcos 14:1-2; Lucas 22:1-6; Juan 11:45-53)

26 ¹Pakatapos ni Jesus pagtukdo sani tanan, ginsabihan niya an iya mga disipulos, ²“Aram niyo na duha pa ka adlaw pyista na sa Paskwa. Dida dadakupon ako na Anak San Tawo tapos ipapako sa krus.”

³Sadto mismo na kaurason an mga namumuno san kapadian kag san mga namumuno san mga Judio nagtiripon sa palasyo san pinakapuno na padi na amo si Caifas. ⁴Didto nagplano sinda na ipadakop sin patraydor si Jesus kag ipapatay. ⁵Pero nagkauruyon sinda, “Dili ini dapat himuon sa kapyistahan kay basi magsaramok an mga tawo.”

An Pagbu-bo Sin Pahumot Kan Jesus Didto Sa Betania

(Marcos 14:3-9; Juan 12:1-8)

⁶San adto sa Betania si Jesus sa balay ni Simon na kasadto may leproso, ⁷may nagkadto sa iya na babayi. May dara ini’n surudlan na hinimo sa alabastro na bato puno sin pahumot na mahalon. Ginbu-bo niya ini sa ulo ni Jesus myintras adto siya sa may lamesa.

⁸Pakakita sani naurit an mga disipulos tapos nagahunga, “Nano kay ginsayang ina? ⁹Mababaligya kuntani sin mahal an sugad sana na pahumot kag an kabaklanan sana ikapanghatag sa pobre.”

¹⁰Namangnuhan ni Jesus an ginasabi ninda kaya ginhunga man sinda, “Nano kay ginapakiaraman niyo ina’n babayi? Maayo kag matahom an ginhimo niya sa akon. ¹¹Adi pirme sa iyo an mga pobre pero ako dili pirme adi sa iyo. ¹²Pagbu-bo niya sani na pahumot sa akon lawas hinimo niya ini bilang preparasyon sa paglubong sa akon. ¹³Ginasiguro ko sa iyo na ini na nahimo sani na babayi igaistorya man bilang pagdumdom sa iya bisan diin igapahayag an Maayo Na Barita manungod sa akon sa bilog na kinab-an.”

Nagauyon Si Judas Na Traydor an Si Jesus

(Marcos 14:10-11; Lucas 22:3-6)

¹⁴Pakatapos sadto si Judas Iscariote na usad san mga dose na disipulos nagpakadto sa mga namumuno san kapadian. ¹⁵Pag-abot sa inda ginhunga niya, “Kun iintriga ko sa iyo si Jesus, pira an ihahatag sa akon?” Dahilan sani nagkauruyon sinda sa 30 bilog na plata kag ginhatagan siya. ¹⁶Kaya tuna sadto nagahanap si Judas sin maayo na oportunidad agod traydor an si Jesus.

Ginapahanda Ni Jesus An Panigab-ihan Sa Paskwa

(Marcos 14:12-21; Lucas 22:7-14, 21-23; Juan 13:21-30)

¹⁷Sa primero na adlaw san kapyistahan san Tinapay Na Wara'n Lebadura nagkaradto kan Jesus an iya mga disipulos na nagahunga, “Diin mo gusto ipreparar namon an pagkaon sa Paskwa?”

¹⁸Nagsabat siya, “Kumadto kamo sa syudad. Didto may tawo na iyo sasabihan, ‘Nagapasabi an Maestro, Halapit na an oras san akon pagkamatay kaya sa imo balay ako magakaon san panihapon sa Paskwa kaupod an akon mga disipulos.’” ¹⁹Ginsunod naman san mga disipulos an gintugon sa inda ni Jesus kag ginpreparar an pagkaon sa Paskwa.

²⁰Pagkagab-i adto na sinda Jesus kag san iya dose na disipulos sa inda mga pwesto sa lamesa. ²¹San nagakaraon sinda nagsabi siya, “Matuod na may usad sa iyo na matraydor sa akon.”

²²Pakabati sani nagkamurundo gayod sinda, tapos usad-usad na naghunga sa iya, “Nano, Ginoo, ako ina?”

²³Didi nagsabat si Jesus, “An kadungan ko pagsawsaw sa mangko amo an matraydor sa akon. ²⁴Mangyayari gayod ini sa akon na Anak San Tawo susog sa nasurat sa Banal Na Kasuratan pero kamakaluluoy man sana na matraydor sa akon! Maayo pa lugod sana na tawo na dili na lang siya gin-anak.”

²⁵Si Judas naman na amo an magtraydor sa iya naghunga man, “Nano, Ginoo, ako ina?”

Ginsabat siya ni Jesus, “Ikaw an nagsabi sana.”

An Panigab-i San Ginoo

(Marcos 14:22-26; Lucas 22:15-20; 1 Corinto 11:23-25)

²⁶San nagakaraon pa sinda kumuha si Jesus sin tinapay, nagpasalamat sa Dios, gin-utud-utod kag ginpanghatag sa mga disipulos tapos nagsabi, “Kaon kamo. Ini an akon lawas.” ²⁷Pakatapos may ginkuha siya na kupa kag, pakapasalamat sa Dios, hinatag sa inda kag nagsabi, “Inom kamo, ²⁸kay ini an akon dugo na amo an pagpamatuod san sinumpa an Dios. Pagapaawason ini para sa kadamuan agod mapatawad an inda mga

kasal-an. ²⁹Ginasiguro ko sa iyo na dili na ako mainom gihapon sin duga san mga ubas hasta pag-abot san adlaw na mainom ako san bag-o na bino kaupod niyo sa kahadian san akon Ama.”

An Pagasabi Ni Jesus Manungod Sa Pagpaambot Sa Iya Ni Pedro
(*Marcos 14:27-31; Lucas 22:31-34; Juan 13:36-38*)

³⁰Pakatapos ninda pagkanta san salmo nagpakadto sinda sa Bukid San Kaolibohan. ³¹Didto ginsabihan sinda ni Jesus, “Yana na gab-i magdudurulag kamo tanan kag babarayaan niyo ako kay nasurat sa Banal Na Kasuratan,

‘Papatayon ko an nagaataman tapos maburulag an manada san mga karnero.’^x

³²Pero pagkabuhay ko gihapon mauuna ako sa iyo sa Galilea.”

³³Pakabati sani nagsabi si Pedro, “Dili gayod ako mabaya bisan magbaraya sinda tanan.”

³⁴Didi sinabat siya ni Jesus, “Ginasiguro ko sa imo na yana mismo na gab-i antes magturaok an manok pagapaambutan mo ako sin makatulo na beses.”

³⁵Nagsabi naman si Pedro sa iya, “Dili ta ikaw pagapaambutan bisan ako mamatay kaupod mo.” Amo man an ginsarabi san tanan na mga disipulos.

Nagapangadyi Si Jesus Sa Getsemani
(*Marcos 14:32-42; Lucas 22:39-46*)

³⁶Niyan nagkadto si Jesus kaupod an iya mga disipulos sa lugar na ginatawag na Getsemani. Didto ginsabihan naman niya sinda, “Didi anay kamo mag-ingkod myintras mapangadyi ako sa may uruunhan.” ³⁷Tapos gin-agda niya si Pedro kag san duha na anak ni Zebedeo na mag-upod sa iya. Pag-abot didto nakabatyang si Jesus sin dako na kahandal kag pagkamundo. ³⁸Kaya ginsabihan niya sinda, “Namumundo gayod ako na baga’n mapapatay. Maghulat kamo didi kag magbantay kaupod ko.”

³⁹Pagpauruunhan pa niya naghapa sa duta tapos nagpangadyi, “Ama ko, kun mahimo halia man sa akon ini na kupa pero dili an akon pagbuot kundi an sa imo lugod an masunod.”

⁴⁰Taud-taod pagbalik niya sa tulo na disipulos naabtan niya na tururog. Kaya ginhunga niya si Pedro, “Nano, dili niyo kaya magbantay kaupod ko sin usad lang ka oras? ⁴¹Kinahanglan kamo magbantay kag magpangadyi agod dili masugtan kay bisan makusog an pagbuot an lawas maluya.”

⁴²Sa ikaduha na beses nagharayo gihapon si Jesus kag nagpangadyi, “Ama ko, kun dili man lang mahali sa akon ini na kupa hasta na dili ko mainumnan, matuman lugod an pagbuot mo.”

---

^x **26:31** Kitaa sa Zacarias 13:7.

⁴³Pagbalik naman niya sa mga disipulos naabtan man gihapon niya sinda na tururog kay ginadaog na gayod ini sinda san kapirawon. ⁴⁴Kaya binayaan naman niya sinda tapos sa ikatulo na beses nangadyi gihapon na amo man an ginasabi.

⁴⁵Sa katapus-tapusi nagbalik siya sa mga disipulos kag sinabihan, “Nano, tururog pa ba gihapon kamo kag nagapahuruway? Kitaa baya niyo, adi na an oras na ako na Anak San Tawo igaintriga sa mga parakasala. ⁴⁶Bangon na kamo! Kitaa! Ada na an matraydor sa akon kaya hamos na kita.”

An Pagadakop Kan Jesus

(Marcos 14:43-50; Lucas 22:47-53; Juan 18:1-11)

⁴⁷Nagasurmaton pa si Jesus san mag-abot si Judas, usad san dose na disipulos. May mga kaurupod siya na damo na katawuhan na sinugo san mga namumuno san kapadian kag mga namumuno san mga Judio. Armado man sinda sin mga talibong kag mga balbag. ⁴⁸Antes pa sani nagkasarabot na sinda na si Judas mahatag sin tanda sa inda, “An harukan ko amo na ina siya kaya dakupon niyo.” ⁴⁹Nagdiretso man dayon si Judas pagtullos kan Jesus kag nagsabi, “Kumusta ka, Sir?” tapos hinarukan siya.

⁵⁰Didi nagsabi si Jesus sa iya, “Amigo, himua na dayon an tuyo mo.”

Pakasabi sani ginturulos siya ninda kag dinakop. ⁵¹Dahilan sadto usad san mga parasunod ni Jesus an nagbugnot san iya talibong kag may tinigbas na suruguon san pinakapuno san kapadian kaya nautas an talinga sani.

⁵²Ugaling sinabihan siya ni Jesus, “Ibalik mo sa taguban an imo talibong kay an tanan na nagagamit sana mapapatay man paagi sana. ⁵³Nano, dili mo aram na kun gugustuhon ko makapangayo ako’n bulig sa akon Ama na magsugo sin 7,000 na mga anghel agod magbantay sa akon? ⁵⁴Pero kun sugad sani pan-o matuman an Banal Na Kasuratan na nagasabi na ini dapat mangyari?”

⁵⁵Tapos inatubang ni Jesus an kadamuan kag ginhunga, “Nano, tulisan an paghuna niyo sa akon kay nagdarara pa kamo sin mga talibong kag mga balbag para lang dakupon ako? Adto ako pirme uruadlaw na nagatukdo sa templo pero wara man niyo pagdakupa. ⁵⁶Nangyari ugaling ini tanan agod matuman an mga nasurat san mga propeta.” Didi binarayaan siya san tanan na mga disipulos kag nagdurulag.

An Pagaatubang Ni Jesus Sa Konseho

(Marcos 14:53-65; Lucas 22:54-55, 63-71; Juan 18:13-14, 19-24)

⁵⁷Didto sa balay ni Caifas na pinakapuno san kapadian dinara si Jesus san mga tawo na nagdakop sa iya. Adto man didto nagtiripon

an mga paratukdo san Kasuguan kag mga namumuno san mga Judio. ⁵⁸Nagsunod naman si Pedro pero sa huruharayo kag pag-abot sa balay san pinakapuno san kapadian nagsulod siya sa natad tapos nag-ingkod katakin san mga bantay agod magmasid kun nano an mangyayari.

⁵⁹Niyan an mga namumuno san kapadian kag an bilog na Konseho nagapangita sin mga buwaon na testigos kontra kan Jesus agod mahusgaran siya sin kamatayon. ⁶⁰Pero wara sinda'n maikondinar bisan pa ngani damo'n nagtindog na nagtestigos sin kabuwaan.

⁶¹San katapus-tapusi may duha na nagtindog kag nagsabi, "Nagsurmaton ini, 'Igwa ako'n gahom na rubaon an templo san Dios tapos itindog man gihapon sa sulod sin tulo ka adlaw.,"

⁶²Didi tumindog an pinakapuno na padi kag naghunga kan Jesus, "Nano, wara ka'n ikakasabat? Nano an masasabi mo sa mga ginpasibanghod ninda kontra sa imo?" ⁶³Pero si Jesus nagpuyo lang. Kaya sinabihan siya san pinakapuno na padi, "Ginasugo ta ikaw sa ngaran san Dios na buhay na sabihon mo sa amon kun ikaw man gayod an Cristo na Anak san Dios."

⁶⁴Ginsabat siya ni Jesus, "Ikaw an nagsabi sana pero ginasiguro ko sa iyo na dili na lang madugay makikita niyo ako na Anak san Tawo na nakaingkod sa tuo san Makagagahom. Tapos makikita naman niyo na magabalik ako sa kinab-an na nakatungtong sa mga dampog sa langit."

⁶⁵Dahilan sani pinaksi san pinakapuno na padi an sadiri niya na bado sa kaurit kag nagsabi, "Pagbasang-basang ini sa Dios! Nano pa na ibidinsya an kinahanglan naton? Niyan nabati pa lang niyo an iya pagbasang-basang sa Dios. ⁶⁶Nano sa paghuna niyo?"

Nagsarabat sinda, "Dapat siya patayon."

⁶⁷Tapos ginludaan an bayhon ni Jesus kag ginsuruntok siya. May iba pa myintras ginasampadong siya nagasarabi, ⁶⁸"Tugmaha daw, Cristo! Sin-o an nagsampadong sa imo?"

Ginapaambutan Ni Pedro Si Jesus

(Marcos 14:66-72; Lucas 22:56-62; Juan 18:15-18, 25-27)

⁶⁹Niyan myintras nagaingkod si Pedro sa natad san balay, may nagkadto sa iya na suruguan na babayi na ginasabihan, "Ikaw kaupod man ni Jesus na taga-Galilea."

⁷⁰Didi nagpaambot si Pedro sa atubangan san tanan, "Dili ko aram kun nano an ginasabi mo."

⁷¹Tapos naglakat siya pero pag-abot sa pwertahan may suruguan naman na babayi na nakakita sa iya. Sinabihan niya an mga tawo na adto didto, "Ini na tawo kaupod man sana na Jesus na taga-Nazaret."

⁷²Nagpaambot gihapon si Pedro na nagsumpa, "Dili ko kilala ina na tawo!"

⁷³Pagtaud-taod nag-arapiki naman gihapon kan Pedro an mga nagatirindog didto. Sinabihan ninda, “Sigurado gayod na usad ka man sa inda kay nakikilala sa imo panurmaton.”

⁷⁴Didi nagtuna siya pagsabi, “Maldisyunon lugod ako san Dios kun dili tama an akon ginasabi.” Tapos nagsumpa, “Dili ko kilala ina na tawo!”

Sana mismo may nagturaok na manok. ⁷⁵Tapos nadumduman ni Pedro an ginsabi sa iya ni Jesus, “Antes magturaok an manok pagapaambutan mo ako sin tulo na beses.” Didi naghali si Pedro kag nagparabakho gayod.

Si Jesus Ginpadara San Mga Judio Kan Pilato

(*Marcos 15:1; Lucas 23:1-2; Juan 18:28-32*)

27 ¹Pagkaaga nagtiripon an tanan na namumuno san kapadian kag san mga Judio. Nagplano sinda kun pan-o ipapatay si Jesus. ²Tapos pakagapos ninda sa iya, ginpadara pakadto kan Pilato na gobernador na taga-Roma kag didto gin-intriga si Jesus.

An Pagkamatay Ni Judas

(*Mga Himo 1:18-19*)

³Si Judas naman na nagtraydor kan Jesus nagbasol gayod san iya ginhimo san maaraman na ginhusgaran ini sin kamatayon. Kaya inuli niya an 30 ka bilog na plata sa mga namumuno san kapadian kag san mga Judio. ⁴An sabi niya, “Nagkasala ako paagi san pagtraydor ko san wara’n kasalasala na tawo.”

Pero ginsabat siya ninda, “Nano an labot namon sana? Ikaw sana an may labot.”

⁵Tapos pinilak ni Judas an 30 ka bilog na plata sa may salog san templo tapos humali kag nagbitay san iya sadiri.

⁶Pinamurot naman san mga namumuno san kapadian an mga plata kag nagsarabi, “Dili ini dapat ihulog sa surudlan san kwarta para sa templo kay kabayadan ini sin kamatayon.” ⁷Kaya nagkaurusad sinda na ibakal sin uma san parahimo’n kuron agod himuon na rulubngan san mga dayo. ⁸Dahilan sani gintawag idto na Uma san Dugo hasta niyan.

⁹Tapos natuman gayod an sinabi san propeta na si Jeremias,

“30 ka bilog na plata an kantidad na ginkauruyunan san mga taga-Israel na ibayad para sa iya.

¹⁰Kinuha ninda ina kag uma an ginbakal ninda sa parahimo sin kuron pareho san ginsugo sa akon san Ginoo.”^y

An Pagahunga Ni Pilato Kan Jesus

(*Marcos 15:2-5; Lucas 23:3-5; Juan 18:33-38*)

¹¹Niyan adto na si Jesus ginapaatubang sa gobernador. Tapos ginhunga siya sani, “Nano, ikaw an hadi san mga Judio?”

^y **27:10** Kitaa sa Zacarias 11:12-13.

Nagsabat si Jesus, “Ikaw an nagsabi sana.”

¹²San ginaakusar naman siya san mga namumuno san kapadian kag san mga Judio wara gayod siya magsabat. ¹³Kaya ginhunga gihapon siya ni Pilato, “Nano, dili mo nababati an tanan na mga akusasyon ninda kontra sa imo?” ¹⁴Pero wara lang gayod gihapon magsabat si Jesus sin nano man sa inda. Kaya nagngalas gayod si Pilato.

Ginhusgaran Si Jesus Sin Kamatayon

(Marcos 15:6-15; Lucas 23:13-25; Juan 18:39-19:16)

¹⁵Niyan sa kada pyista sugad sani nakaugalian na san gobernador na magpaluwas sin priso na gusto paluwason san mga tawo. ¹⁶Sadto naman may bantog na priso na an ngaran Barabas. ¹⁷Kaya san pagtiripon san kadamuan hinunga sinda ni Pilato, “Sin-o an gusto niyo na paluwason ko: si Barabas o si Jesus na ginatawag na Cristo?” ¹⁸Ginhimo ini ni Pilato kay aram niya na gin-akusar si Jesus dahilan sa pagkaawa. ¹⁹Pwera pa sani myintras nagaingkod na siya sa paghusgar may ginpasabi sa iya an iya asawa, “Ayaw pagpakiaman sana na matanos na tawo kay sani na adlaw damo ako’n gintios paagi sa panamguhan manungod sana na tawo.”

²⁰Ugaling an mga namumuno san kapadian kag san mga Judio ginsulsulan na an kadamuan na palibrihon si Barabas pero si Jesus ipapatay.

²¹Kaya ginhunga gihapon sinda san gobernador, “Sin-o sa duha an gusto niyo na palibrihon ko?”

“Si Barabas,” an sabat ninda.

²²“Kun sugad nano an himuon ko sani na tawo na ginatawag na Cristo?” hunga naman ni Pilato.

Nagsiriyak an tanan, “Ipapako siya sa krus!”

²³Naghunga gihapon si Pilato, “Kay nano? Nano an karautan na nahimo niya sa iyo?”

Pero mas lalo na nagsiriyak sinda’n makusog, “Ipapako siya sa krus!”

²⁴Pakakita ni Pilato na wara siya’n mahimo kundi nagatuna naman magsamok an katawuhan nagkuha siya’n tubig tapos ginhugasan an iya mga kamot sa atubangan san kadamuan na nagasabi, “Wara ako’n labot sa kamatayon sani na tawo. Kamo na an bahala.”

²⁵Nagsarabat naman an tanan na katawuhan, “Kami kag san amon mga kaanakan amo an bahala manabat san iya kamatayon.”

²⁶Kaya pinalibre ni Pilato si Barabas para sa inda pero si Jesus naman ginpalatigo, tapos gin-intriga sa inda para ipapako sa krus.

Si Jesus Ginatuya-tuya San Mga Suldados

(Marcos 15:16-20; Juan 19:2-3)

²⁷Paghali didto ginguyod si Jesus san mga suldados ni Pilato pasulod sa palasyo san gobernador kag ginpatiripon patalibod niya an tanan na

kasuldadosan. ²⁸Hinubaan anay ninda si Jesus tapos ginsul-utan sin lila na kapa. ²⁹Pakahimui ninda sin korona hali sa sanga na tunukon, ginkoronahan kag ginpahuyot siya sin bagakay sa iya tuo na kamot. Bilang pagtuya-tuya sa iya nagaluhud-luhod tayuay sinda sa iya atubangan kag nagasarabi, “Mabuhay an Hadi san mga Judio!” ³⁰Ginaludaan siya ninda kag ginakuha an bagakay tapos ginbalbag sa ulo. ³¹San matubsan na sinda sin kakatuya-tuya sa iya, ginhubaan naman siya kag ginsul-utan san iya mismo bado, tapos ginguyod siya paluwas agod ipako sa krus.

An Pagpako Kan Jesus Sa Krus

(Marcos 15:21-32; Lucas 23:26-43; Juan 19:17-27)

³²Pagluwas ninda may nasugat na lalaki na taga-Cirene na an ngaran Simon. Ini siya ginpirit ninda na magpas-an san krus ni Jesus. ³³Pag-abot ninda sa lugar na ginatawag Golgota na an gusto sabihon lugar san kabunguan, ³⁴ginpainom ninda si Jesus sin bino na hinaluan sin apdo pero pakatimtimi wara niya pag-inuma.

³⁵Didto ginpako siya ninda sa krus kag ini ginpatindog. Tapos ginbarahin man ninda an iya mga sul-ot. ³⁶⁻³⁸Sa may uluhan naman niya may nakasurat na amo an akusasyon kontra sa iya, “AMO INI SI JESUS. SIYA AN HADI SAN MGA JUDIO.” Sa magluyo niya may duha na makawat na ginpako man sa mga krus. Tapos an mga suldados nag-iringkod didto kag nagbantay sa iya.

³⁹Niyan gintuya-tuya man siya san mga nagaaragi na ginatangu-tango an inda ulo na ⁴⁰nagasarabi, “Ikaw gali na magruba san templo kag mapatindog man lang sani sa sulod san tulo ka adlaw, isalbar mo an imo sadiri! Kun matuod na anak ka man gayod san Dios maglusad ka dida sa krus.”

⁴¹Ginatuya-tuya man siya san mga namumuno san kapadian kaupod san mga paratukdo san Kasuguan kag san mga namumuno san mga Judio. ⁴²Nagsabi sinda, “Nasalbar niya an iba pero dili niya masalbar an iya sadiri. Kun siya man gayod an Hadi san Israel, dapat siya maglusad yana sa krus kay magatuod kita sa iya. ⁴³Nagasarig siya sa Dios. Kaya magpasalbar siya sa iya kun namumut-an man gayod siya sani kay nagaparasabi man siya, ‘Anak ako san Dios.’” ⁴⁴Bisan man ngani an mga makawat na ginpako kadungan niya nagtuya-tuya man sa iya.

An Pagkamatay Ni Jesus

(Marcos 15:33-41; Lucas 23:44-49; Juan 19:28-30)

⁴⁵Mga alas dose an udto san magdulom an bilog na nasyon hasta na mga alas tres an hapon. ⁴⁶Pag-alas tres naman sumiyak si Jesus, “Eloi, Eloi, lama sabachtani?” na an gusto sabihon, “Dios ko, Dios ko, nano kay ginpabayaan mo ako?”

⁴⁷Niyan may mga nagatirindog didto na pakabati sani nagsabi, “Ginatawag niya si Elias.”

⁴⁸May usad naman sa inda na nagdali-dali dayon pagkuha'n ispungha na iya ginbasa san suka, binutang sa punta san bagakay tapos gin-itsa niya ini kan Jesus agod ipasupsop sa iya. ⁴⁹Pero may nagsaraway na iba sa iya, “Hulat anay kay kitaon ta kun mag-abot man gayod si Elias agod ilibre siya sa krus.”

⁵⁰Pero nagsiyak gihapon didi si Jesus sin makusog kag sana mismo gin-intriga niya an iya espirito sa Dios.

⁵¹Sadto man nagisi sa tunga an kurtina san templo tuna sa ibabaw paubos. Naglinog kag napihak an kabatuhan. ⁵²Naabrihan an mga rulubngan kag damo'n nagkamaratay na mga banal an nagkaburuhay gihapon. ⁵³Nagruluwas man sinda sa rulubngan. San pagkabuhay gihapon ni Jesus nagsulod sinda sa banal na lungsod kun diin nagpakirita sinda sa damo'n katawuhan.

⁵⁴Paglinog kag pakakita san tanan na pangyayari, nagkaharadlok an namumuno san mga suldados kag san mga kaurupod niya na adto didto nagabantay kan Jesus. Tapos nakasabi, “Matuod man gayod na ini na tawo anak san Dios!”

⁵⁵May damo man didto na kababayihan na nagamarasid sa may huruharayo. Ini sinda an nagsurunod kan Jesus kasadto hali pa sa Galilea kay nagaasikaso sa iya. ⁵⁶An iba sa inda sinda Maria Magdalena, Maria na iloy ni Santiago kag Jose kag an iloy san mga anak na lalaki ni Zebedeo.

An Paglubong Kan Jesus

(Marcos 15:42-47; Lucas 23:50-56; Juan 19:38-42)

⁵⁷Antes magtunod an adlaw sadto may nag-abot na mayaman na taga-Arimatea. Si Jose an iya ngaran kag nagin disipulos man siya ni Jesus. ⁵⁸Nagpakadto siya kan Pilato agod ayuon an lawas ni Jesus. Nagsugo man si Pilato na ihatag ini sa iya. ⁵⁹Kaya kinuha ni Jose an lawas kag pinutos ini sa bag-o na tela na lino. ⁶⁰Tapos ginlubong sa sadiri niya na rulubngan na bag-o pa lang niya ginpabuho sa bato. Ginpaligidan naman niya sin dako man na bato para sirahan an pwertahan sani tapos nag-uli na siya. ⁶¹Sinda Maria Magdalena naman kag san usad pa na Maria nagairingkod didto na nakaatubang sa rulubngan.

An Gwardya Sa Rulubngan

⁶²Pagkaotro adlaw na amo an pakatapos san ginatawag na adlaw san Pagpreparar nakipagkita kan Pilato an mga namumuno san kapadian kag san mga Pariseo. ⁶³An sabi ninda, “Sir, nadumduman namon na san buhay pa idto'n buwaon nagsabi siya, ‘Pag-ikatulo ka adlaw mabubuhay

gihapon ako.’ ⁶⁴Kaya magsugo ka na bantayan sin maayo an rulubngan hasta sa ikatulo ka adlaw kay basi magkaradto an iya mga disipulos kag kawaton an iya lawas. Tapos manumat sinda sa katawuhan, ‘Nabuhay siya hali sa pagkamatay.’ Kun sugad, ini na urhi na kabuwaan amo an pinakagrabe sa nauna na buwa.”

⁶⁵Ginsabat man sinda ni Pilato, “Pag-upod kamo sin mga gwardya, tapos kumadto kamo kag bantayi gayod niyo sin maayo an rulubngan sa abot san makakaya niyo.” ⁶⁶Kaya, nagkaradto sinda kag ginpasiguruhan ninda’n pangtahob na bato an rulubngan paagi sa pagbutang sin selyos, tapos may mga ginbilin na gwardya para magbantay.

An Pagkabuhay Gihapon Ni Jesus
(*Marcos 16:1-8; Lucas 24:1-12; Juan 20:1-10*)

28 ¹Myintras maaga pa san primero na adlaw san semana pakalipas san Adlaw San Pagpahuway, si Maria Magdalena kag san iba pa na Maria nagpakadto sa rulubngan agod makita. ²Sadto mismo naglingog sin makusog kay may naglusad hali sa langit na anghel san Ginoo agod makadto sa rulubngan. Kaya nagpakadto man siya didto kag pinaligid an bato hali sa pwertahan tapos gin-ingkudan ina. ³An kapawa san iya bayhon baga’n kilat kag an iya bado maputi-puti gayod pareho san gapas. ⁴Dahilan sani nagkurudog an mga bantay sa kahadlok sa iya kag nagkaturumba na baga’n mga patay.

⁵Tapos nagsurmaton an anghel sa mga babayi, “Dili kamo dapat mahadlok kay aram ko na an ginahanap niyo si Jesus na ginpako sa krus. ⁶Wara na siya didi kay nabuhay gihapon siya pareho san ginsabi niya. Kadi kag kitaan ngani an ginlubngan sa iya. ⁷Tapos kumadto dayon kamo kag sumatan an iya mga disipulos na nabuhay siya gihapon kag mauuna sa iyo sa Galilea. Didto siya niyo makikita. Tandai gayod an ginsabi ko sa iyo.”

⁸Nagharali man dayon an mga babayi sa ginlubngan na may kahadlok pero may dako man na kalipay. Tapos nagdali-dali sinda pakadto sa iya mga disipulos agod sumatan san gintugon sa inda. ⁹Paglakat ninda bigla sinda sinugat ni Jesus kag kinumusta. Nagturolos man an mga babayi kag nagsarakom sa iya tiil para magsamba sa iya.

¹⁰Didi man sinda sinabihan ni Jesus, “Ayaw kamo kahadlok! Kadto kag sabihi niyo an akon mga kamaranghod na lalaki na magpakadto sinda sa Galilea kay makikita ninda ako didto.”

An Sumat San Mga Gwardya

¹¹Sadto man na nagaralakat an mga babayi, may mga bantay na nagpakaradto sa syudad agod isumat sa mga namumuno san kapadian an tanan na nangyari. ¹²Kaya nagtiripon naman sinda kaupod san mga

namumuno san mga Judio. Pakatapos ninda pag-iristoryahan, hinatagan sin dako na kantidad an mga suldados ¹³na may ginapahimo, “Amo ini an dapat niyo isabi, ‘Pagkagab-i myintras tururog kami, nagkaradi an iya mga disipulos kag kinawat an iya lawas.’ ¹⁴Kun maaraman man ini san gobernador kami an bahala magsabat sa iya. Kaya wara na kamo’n handal.”

¹⁵Binaton naman san mga gwardya an kwarta kag gintuman an gintugon sa inda. Hasta man ngani yana amo na ini an ginapalukop na istorya san mga Judio.

An Mga Tugon Ni Jesus Sa Iya Mga Disipulos

(Marcos 16:14-18; Lucas 24:36-49; Juan 20:19-23; Mga Himo 1:6-8)

¹⁶An onse na disipulos naman nagpakadto sa Galilea didto sa bukid na gintugon sa inda ni Jesus. ¹⁷Pakakita ninda didto sa iya, ginsamba siya bisan pa ngani may iba sa inda na may pagduda.

¹⁸Gintulos sinda ni Jesus kag sinabihan, “Ako an ginhatagan san tanan na gahom san langit kag san duta. ¹⁹Kaya pagralakat niyo, tukduan an mga katawuhan sa tanan na mga nasyon na magin mga disipulos ko. Bunyagan sinda sa ngaran san Ama, san Anak kag san Espirito Santo. ²⁰Tapos tukdui niyo sinda na magtuman san tanan na ginsugo ko sa iyo. Tandai man ini: pirme ako kaupod niyo hasta sa katapusan san kinab-an.”